

NEDELJSKA
DELOLjubljana, nedelja, 24. oktobra 1971
Leto XIII., 290/42 — Cena 1 dinarGLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC„ZA ODROM“ NEKAJ
DRAMATIČNEGA

Glasovanje v OZN o kitajskem članstvu odloženo

NEW YORK, 23. okt. (Tanjug) — Z razpravo o kitajskem zastopstvu v OZN so se sprva podvzivali, hoteč čimprej sprejeti odločitev, zdaj pa so jo prav tako nenadoma začeli zavlačevati in glasovanje o kitajskem članstvu je nekoliko odloženo.

Cang Kajška in ZDA in odločilo bo še pojasnilo šestih držav.

Debatna se je zavlekla zaradi srdite polemike, ki se je razvila po napadu pripadnikov neke ekstremistične židovske organizacije na stalno sovjetsko misijo pri OZN. To se je zgodilo v sredo zvečer. Polemiko je včeraj sprožil izraelski veleposlanik Tekoah, ki je obtožil Sovjetsko zvezo in Sirijo preganjanja Židov. Ta polemika, ki je bila precej ostra, je vsaj včeraj, trajala precej dlje od same razprave o kitajskem vstopu. Medtjo, da gre namreč za poskus speljati kitajsko razpravo na straniski tir in sploh potisniti v ozadje kitajsko zadevo. Atmosfera v generalni skupščini se je zaradi tega zaostila.

TITO
SPREJEL
PREMIERAJaroszewicz
v „Crveni
zastavi“

BEOGRAD, 23. (Tanjug) — Predsednik republike Tito je sprejel danes v Belem dvoru predsednika ministrskega sveta Poljske Piotra Jaroszewicza in se zadržal z njimi v daljšem prijateljskem razgovoru.

Piotr Jaroszewicz je s svojimi sodelavci danes obiskal tudi Kragujevac, kjer je do polne polovice vneš na grobove ustranjenih kragujevskih rodoljubov in učencev v spominskem parku v Šumarcu, ter se poklonil žrtvam fašističnega terorja.

Nato je Jaroszewicz s članke poljske delegacije obiskal tovarno „Crvena zastava“, ki zelo uspešno sodeluje s poljsko tovarno avtomobilov. Generalni direktor zavodov „Crvena zastava“ Prvoslav Raković ga je seznanil s delom tovarne in z razvojnimi perspektivami. V pogovoru sta premier Jaroszewicz in direktor Raković ugodno ocenila poslovno sodelovanje med jugoslovansko in poljsko avtomobilsko tovarno. Tovarni sta navezali sodelovanje in industrijsko kooperacijo leta 1968. Do tedaj, ko se bo iztekla petletna pogodba, bo vrednost medsebojnih dobav v obeh smereh znašala okrog 150 milijonov dolarjev. V pogovoru sta tudi izrazila željo obeh strani, da bi se kooperacija med avtomobilskimi tovarnami razširila in obogatila z novimi oblikami.

EPILOG
UGRABITVE

STOCKHOLM, 23. oktobra (Tanjug) — Jugoslovana Ratka Andrića, ki so ga včeraj po 30 urah, odkar je ugrabil svojo ženo, da bi dobil sina in izrazil družinske spore, so danes pripravljeni zaslisliti na policiji v Örebroju. Sem so ga pripeljali iz Treleborga, kjer so ga včeraj ob 14. uri aretirali. Reportažo o ugrabitelju berite na 9. strani.

BEG
S PETE
CELINEJugoslovanov
je odšlo
589

CAMPBERRA, 23. okt. (Tanjug) — Avstralska vlada je ustanovila posebno komisijo, ki naj bi proučila, zakaj toliko bivših priseljencev dokončno zapuša Avstralijo. V minulim finančnem letu 1970/71 je odšlo iz države koordinirano 39.316 ljudi, med temi skoraj 30.000 bivših priseljencev.

Tudi Jugoslovani, ki so med priseljenci na drugem mestu, odhajajo iz Avstralije.

Eden izmed razlogov za na rastanje izseljevanja je tu di negotov gospodarstveni položaj, naraščajoča inflacija in v zadnjem času tudi večja brezposelnost.

AGNEW ODPOTO-
VAL IZ GRČIJE

ATENE, 23. oktobra (AP) — Podpredsednik ZDA Spiro Agnew je danes po enotedenskem romanju v Grčiji, odšel svojih prednikov, odpoval v Washington. Pred odhodom mu je grška vlada zagotovila, da bo še naprej privrženka zahodne zveze.

VPOKLIC
REZERVE
V INDIJINapetost s
Pakistanom
narašča

NEW DELHI, 23. okt. (UPI) — Indija je danes začela mobilizirati okrog 600.000 rezervistov. Sklep o vpoklicu rezervistov so sprejeli po včerajšnji daljši seji indijske vlade, ukaz pa so objavili sinoči. Pod zastavo so poleg pešakov poklicali tudi rezerviste iz letalstva in mornarice.

Na meji se kar naprej vrstijo incidenti, napetosti med Pakistanom in Indijo pa nevarno narašča. Pri Kamaipuru ob meji je padlo 11 Indijcev, 50 pa je bilo ranjenih, ko so Pakistanci v sredo obstrlevali ta kraj.

Uradni pakistanski krogi pa obtožujejo indijske obmejne sile, da so na območju Citagonga vdre na pakistansko ozemlje. Devet Indijcev so ujeli.

Na indijsko-pakistansko mejo prihajajo z obeh strani nove okrepitve. Pakistanske enote zavzemajo položaje, ki so komaj 2 kilometra narazen, tako da obliki prahu, ki ga dvigajo tanki in težka vozila, zagrinjajo vojake na nasprotni strani.

FRANCOSKA
ATOMSKA
PODMORNICA

PARIZ, 23. okt. (Tanjug) — Francoska atomska podmornica „Redoutable“, ki jo je v bazi pri Brestu včeraj obiskal predsednik Pompidou, bo začela opravljati operativne naloge v januarju.

trajnost
kvaliteta
tradicijaSALONIT
ANHOVOOBISK
MNOGO
OBETA

WASHINGTON, 23. okt. (Tanjug) — Predsednik Nixon s zadovoljstvom pričakuje bližnje srečanje s predsednikom Titom in se pri tem rad spominja toplega sprejema, ki ga je bil deležen ob svojem lanskem obisku v Jugoslaviji. To je sja-vil Gerald Warren, predstavnik za tisk v Beli hiši. Dejal je še, da ameriški predsednik veliko pričakuje od srečanja in pogovorov s predsednikom Titom. »Predsednik poziva vse Američane, naj sprejmejo predsednika Tita dostojanstveno in s spoštovanjem ter da mu izrazijo dobrodošlico, kakršno ameriško ljudstvo zmeraj izpriča povabljenim gostom in kakršna je posebej namenjena šefu države, s katero imamo prijateljske stike. Vse, kar bi se oddaljalo od takega sprejema, bi bilo ne samo izražanje neupoštovanja do uglednega svetovnega voditelja, marveč tudi v nasprotju z nacionalnimi interesi naše države.« je dejal Warren v imenu predsednika Nixona.

TITO SPREJEL
NOVEGA VELEPO-
SLANIKAZDA

BEOGRAD, 23. okt. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je danes v Belem dvoru sprejel novega izrednega in pooblaščenega veleposlanika ZDA v Jugoslaviji Malcolma Toona.

BELFAST:
MRTVI ŽENSKI

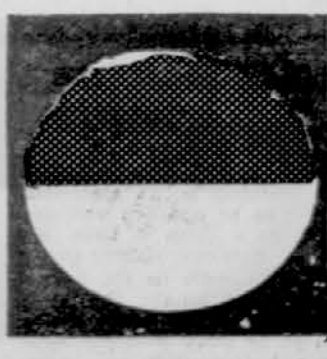
BELFAST, 23. okt. (AP) — Britanska vojska, ki nadzira rod v Belfastu, je zgodaj davi streljala na neznane ljudi. Pomeje so ugotovili, da sta bili dve ženski mrtvi, dve pa ranjeni.

JESENICANI
V TRBOVLJAH

TRBOVLJE, 23. oktobra — Danes je bila na obisku v Trbovljah 10-članska delegacija jeseniške občine. V domu družbenih organizacij je bil dopoldnevni pogovor o sodelovanju obeh občin na gospodarskem in drugih področjih. V prihodnje naj bi prišlo tudi do izmenjav oziroma sodelovanja kulturnih in športnih društev ted skupin.

P. B.

VREME

Precej sončno bo, ponekod vmes zmerno oblačno. Najnižje nočne temperature malo nad nič, v Primorju 12, najvišje dnevne okoli 20, v vzhodni Sloveniji 25.

KDO JE
VOZIL
R-8?

LJUBLJANA, 23. okt. — Danes je neznan moški izpred poslovalnice Inex rent-a-car v Ljubljani ukradel osební avtomobil renault 8. Z njim se je pognal po Celovški cesti, vozil je s precejšnjo hitrostjo. Pred trgovino Slovenija avto ga je najprej zaneslo na levo stran, nato pa zasukalo na desno. Kakih sto metrov se je kotil čez pločnik, med tem porušil tudi eno bencinsko črpalko, dokler ni pri stal na desnem boku — stolčen. Tat je po nesreči pobegnil. Ljubljanski Alojz Madjar je imel izredno srečo, saj si je za las rešil življenje. Le dobra dva metra bi stal bliže in pripetilo bi se najhujše.

Foto: E. Selhaus

SALONIT
ANHOVO
SLAVIPetdeset let
nepretrgane
proizvodnje

NOVA GORICA, 23. oktobra — V 2300-članski kolektiv anhorške industrije omenita in asbestnih izdelkov Salonit slavijo danes 50-letnico kontinuirane proizvodnje. Po ogledu obratov podjetja so se številni gostje iz poslovnega sveta ter gospodarskega in političnega življenja zbrali dopoldne v novogoriški kinodvorani. Generalni direktor Salonita Milan Vižintin jim je v daljšem nagovoru predstavil dosedanj razvoj ter perspektive podjetja, kakor je predsednik občinske skupščine Rudi Simac izrazil predsedniku delavskega sveta inž. Stojanu Požarju posebno priznanje skupščine za tehnološke dosežke ter samopravnost in poslovne uspehe tovarne.

Članom kolektiva je čestital tudi predsednik IS skupščine SRS Stane Kavčič, ki je med drugim poudaril, da so taksi prazniki, kakršnega slavi danes anhorški Salonit, primerna priložnost, da v trenutkih, sicer kritičnih gospodarskih razmerah objektivneje ovrednotimo pot, ki smo jo prehodili in čas, v katerem delamo. V daljšem kulturnem programu so zatem sodelovali združeni pevski zbori Goriške, pod vodstvom Antona Nanuta ter gledališka igralca Duša Počkajeva in Janes Rohaček. Več o proslavi berite na 2. strani. LOUZE KANTE

POŽAR
V TEKSTILINDUSU
KRANJ, 23. okt. — Danes zjutraj ob 8.45 je nastal požar v kranjskem Tekstilindusu, v njegovem obratu 2. Ognjeni zublji so uničili skladišče, v katerem je bil odpadni bombast. Skoda so ocenili na 350 tisoč dinarjev. Kot so nam povedali na stalni službi UJV Kranj, je v skladišču Tekstilindusa zgorelo še večerj, vendar zgorela, da niso preveč dobro pogasili, ko je danes še enkrat nastal ogenj. Zatrli so ga poškodili gasilci iz Kranja ter sedem prostovoljnih gasilskih društev. Sama tovarna ni bila ogrožena. V. G.ZVEZNA VLADA
ODKLANJA OČITKEBudimovski: „Ne gre za zanemarjanje dela in neupoštevanje
truda komisije“

BEOGRAD, 23. okt. (Tanjug) — Sekretar ZIS za Informacije Dragoljub Budimovski je danes odločno zavrnil trditve, da so zvezni izvršni svet, njegovi organi ter zvezni organi glavni krivci, ker delo v zvezi s sprejetjem sistemskih rešitev za zunanjetrgovinski in devizni sistem še ni opravljeno. Takšne trditve je zavrnila kot neutemeljene v pogovoru z urednikom Tanjuga Mehmedom Malkočem; povod za ta pogovor so dale izjave za tisk predsednika skupne komisije vseh zborov zvezne skupščine za revizijo zakonov s področja deviznega in carinskega sistema Sveta Kobala, kakor tudi pripombe v enakem duhu, objavljene v poročilih dnevnikov, ki so 22. oktobra poročali o seji te komisije.

Kakor je poudaril Budimovski, so trdili, da je zvezni izvršni svet praktično zanemaril delo omenjene skup-

ščinske komisije, ki je obravnavala posamezna vprašanja s področja, za katera je zadolžena, pripravila gradivo in ga predložila zveznemu izvršnemu svetu že pred štiri meseci, a ga ZIS še do danes ni sprejel na dnevni red. Ustanovitev medresorne delovne skupine zveznih organov za zunanjetrgovinski in devizni sistem pa so označili kot svračanje k stari praksi postavljanja pred dejstva in k idejnim monopolom, ki ne dopuščajo različnih mnenj. Prav tako so trdili, da je skupščinska komisija za to področje nehala delati, »ker so bile zahtevane povsem drugačne zasnove reševanja vprašanj v zvezi s gospodarskimi stiki s tujino.

Glede na to je neutemeljena trditve, da takšna metoda pomeni vračanje k »stari praksi in idejnim monopolom, pač pa je res, da v njej odseva želja in obveznost zveznega izvršnega sveta, da dela na nov način.

Dosedanje delo medresorne delovne skupine ne upravičuje trditve, da je omenjena skupščinska komisija prenehala delati, »ker so bile zahtevane povsem drugačne zasnove reševanja vprašanj v zvezi s gospodarskimi stiki s tujino.

Takšne trditve je sekretar za informacije oizgosal kot dezinformacije, saj ne gre za nobeno zanemarjanje dela in neupoštevanje truda komisije, da bi obdelala omenjena vprašanja s svojega delovnega področja, niti za namerno zavlačevanje pri obravnavanju dostavljenega gradiva. Nasprotno, je rekel Budimovski, prej bi lahko rekli, da izrečene kritike na račun zveznega izvršnega sveta niso upoštevale tega, da so se v naši državi medtem zgodile velike spremembe v političnem sistemu, sprejete s ustavnimi dopolnili, ki jih mora ZIS v svojem delu imeti pred očmi. Ustava dopolnila natančno določajo, da sistemskih vprašanj, med katerimi sta tudi devizni sistem in zunanjetrgovinski promet, ni mogoče urejati brez uskladenih stališč republik in pokrajin in da to usklajuje zvezni izvršni svet.

skupini upoštevano tudi gradivo skupščinske komisije. Je pa v tem trenutku težko reči, v kakšni meri bodo posamezna stališča iz tega gradiva zajeta v njenih predlogih kakor tudi v stališčih republik in pokrajin, ki se bodo o tem izrekli.

Na koncu je Budimovski še poudaril, da metoda pritiska in takšnega prikazovanja ni smotrna način, da bi zlasti v novih razmerah, v katerih delajo zvezni organi, vsiljevali stališča kogarkoli kot izhodišče za medrepubliške odgovore o sistemskih vprašanjih.

Dosedanje delo medresorne delovne skupine ne upravičuje trditve, da je omenjena skupščinska komisija prenehala delati, »ker so bile zahtevane povsem drugačne zasnove reševanja vprašanj v zvezi s gospodarskimi stiki s tujino.

Zapisano je, da je od 279 izdelkov, ki vplivajo na štandard, le 6 obdržalo lanske cene. Ostali so se podražili za 10 do 40 odstotkov. Zato bi bilo treba cene obzdati. Obrzdati že, obrzdati, ampak najprej jih moramo imeti.

ZAPISANO

Zapisano je, da je od 279 izdelkov, ki vplivajo na štandard, le 6 obdržalo lanske cene. Ostali so se podražili za 10 do 40 odstotkov. Zato bi bilo treba cene obzdati.

Obrzdati že, obrzdati, ampak najprej jih moramo imeti.

„BELI
BRATJE“
PRIČENezaslišan
teror
Portugalcev

NAIROBI, 23. okt. (Tanjug) — Misijonarji iz katoliškega meniškega reda »beli bratov«, ki je maja letos sklenil, da se vsi njegovi predniki umaknejo iz portugalske kolonije Mozambik zaradi nečloveškega ravnanja portugalskih kolonialnih oblasti z domačini, so v Dar-es-Salaamu objavili pretresljiva pričevanja o nezasišanem teroru Portugalcev. Dokument o tem je objavilo predsvaščništvo mozambiške osvobodilne fronte (FRELIMO) in opisuje, kako so portugalski vojaki in agenti tujne policije kruto pobili 26 neoboroženih kmotov v južnem Mozambiku.

VERJETNO
PODZEMELJSKA
EKSPLOZIJA

WASHINGTON, 23. okt. (AFP) — Ameriška komisija za atomsko energijo je danes ujela stave, po katerih sklepajo, da je v Sovjetski zvezi verjetno eksplodirala podzemna atomska bomba. Signali so to sporočili okrog 18. ure po srednjeevropskem času, eksplozija pa naj bi bila nekje na Uralu.

SMOLE
O PAKETU
UKREPOVPogovor s
predstavniki
gospodarstva

LJUBLJANA, 23. oktobra — Zvezni sekretar za finance Janko Smole je imel v svojih pomočnikih Straskom Milosevićem in prostorih republiškega izvršnega sveta Slovenije razgovor s predstavniki slovenskega gospodarstva, ki ga je vodil podpredsednik izvršnega sveta inž. Tone Tribušon. Na dnevnem redu razprave je bil paket ukrepov proti nelikvidnosti, ki jih je pripravil zvezni izvršni svet. Janko Smole je opozoril na bistvena pereča vprašanja, ki se odpirajo v razpravi o teh ukrepih in ki bodo nastala v zvezi z njegovim izvajanjem. Zahvalil se je tudi za učinkovito podporo, ki so jo predstavniki naše republike nudili pri izdelavi teh ukrepov. Predstavniki gospodarstva so v razpravi poudarili, da je ta paket ukrepov doživel v Sloveniji vsi podporo, ker odseva interes tako slovenskega kot vsega naprednega jugoslovanskega gospodarstva. Predstavniki gospodarstva so dali tudi pripombe in predloge, kako bi nekatere predlagane predpise še izboljšali, da bi bil njihov učinek v praksi čimvečji. Zbrane pripombe bodo poslali zveznemu sekretariatu za finance.

A. J.
OBLETNICA
BITKE PRI
EL ALAMEINU

KAIRO, 23. oktobra (Tanjug) — Danes miniva 29 let od bitke pri El Alameinu, ki je trajala 12 dni in je preokrenila potek druge svetovne vojne. Na bojišču je obšlo na tisoče vojakov zavezniških sil in sil osi, ki so vsi pokopani tam, kjer so padli. To so bili vojaki iz Velike Britanije, Nove Zelandije, Avstralije, Indije in Pakistana ter nemški in italijanski vojaki. Zavezniškim armadam je v tej znameniti bitki povečal slavni britanski vojskovodja feldmaršal Montgomery.

TONE
SLODNJAK

Ne datumi ne podoba, naštevani vlog na odru in pred kamerami ne morejo česa dodati tragediji splošnega občutka, da nam je Tone Slodnjak umrl v prvih zrelih letih življenja in sredi pravih dognanj svoje umetnosti. Mogočno krhkost sodobnega človeka je imel v postavi, govoru in ponašanju, v naprežanju uma skozi vzroke bitovanja in v samozapovednem razmišljanju, popuščanju in zdrževanju teh krčev pred svojim občinstvom. Obdarjen z znanostjo in s temi lastnostmi, eden izmed redkih mladih odraslih umetnikov pri nas, je bil polnopravni in močno krhkost živeti v sodobni umetnosti in, žal, neobito tudi v življenju. Silašče in doživljanje skladnosti telesa, nepodkupljivo, jekleno ostru dolednost duha, umes pa raze, neznanaropane, gole, vodite do daljše globoje do vsega tistega, česar se zmeraj pravimo in bržkone bomo pravili srce.

Tak se je, ker je močato tajilo to globoko razdeljenost v sebi, kdaj za preblikal netogovornega spoznanja skozi salo in fantovsko postavljane razkril in odpril prijatelju, iz te poti je pred občinstvom drgal na dan razmišljanje, kaj jih je upodabljal. Tista razmišljanja, ki nas dnevno zaprežajo v življenju in ki jih ni mogoče imenovati drugače kot nepredvidena dokazila, da se z roba zamikanja vsega nedorečenega in posvečenega skozi srčnatost grobo gesto, obupano nasilnost, brezupno nesmiselnost v odličnih trenutkih vendarle vedno znova vračamo v človečnost, v verovanje zoper vse zaostane doma in porazne zglede sedanjosti in zgodovine.

Kaj vse bi se s to svojo dragoceno, občutljivo pojo v sebi storil Tone Slodnjak, ko bi mu bilo dano naprej živeti in sprejemati se s njo, jo stiskati ali trgati s prsti s trdim nasmeškom mogočnika in hkrati s tiho krhkostjo v kot priganega poniznika, kako bi za svojo občinstvo naprej iskal svet tega nasmeška, ne bomo vedeli nikoli. Cutrmo je tako, da je vse in za nas stopil preblikanje, o ostetljenega odrasla v temno onstran, v njegovi smeri.

JOZE SNOJ

TUJE NALOŽBE
PRI NAS

Sestanek mednarodne korporacije v Zürichu

ZÜRICH, 23. okt. (Tanjug) — V Zürichu se je sestel upravni odbor mednarodne korporacije za investicije v Jugoslaviji. Sestanka so se udeležili predstavniki bank njenih delničarjev iz Jugoslavije, Zahodne Evrope, ZDA in Japonske kakor tudi mednarodne finančne korporacije iz skupine svetovne banke.

Upravni odbor pod predsedstvom generalnega direktorja »Société de Banque Suisse« Paula Feuerja je na sestanku obravnaval delo korporacije v zadnjih šestih mesecih.

Delo korporacije je v tem, da na podlagi jugoslovanske zakonodaje, sprejele 1967. leta, vlaga tuja sredstva in urava sodobno tehnološko znanje v jugoslovanska podjetja; tako naj bi se povečala njihova produktivnost in izvoz.

Poročilo, ki ga je predložilo operativno vodstvo korporacije, poudarja, da so posamezni dogodki v deželi in na svetu v nekaterih primerih zavirali pogajanja med jugoslovanskimi in tujnimi partnerji o skupnih naložbah. Sem priležajo inflacija v Jugoslaviji, zaradi katere je bil sprejet drugi spaketski omejitveni ukrep, nadalje tržne težave, na katere so trije meseci.

EKSCES
BOLGARSKEGA
AKADEMIKA

OHRID, 23. okt. (Tanjug) — Bolgarskega znanstvenika prof. dr. Ljubena Toneva, ki je bil v Ohridu predstavnik bolgarske akademije znanosti, na simpoziju o regulaciji Ohridskega jezera, so danes zbrali s seznama udeležencev znanstvenega zborovanja. Ukrajinski akademiki znanosti in umetnosti, ki je organizatorica posvetovanja, utemeljujejo s tem, da je bolgarski gost ob večeršnjem obisku v samostanu sv. Nauma v knjigo vstopil zapisal misel, ki se po načinu, slogu in vsebini ujema z znanimi velikobolgarskimi stališči o prisvajanju makedonske kulture in zgodovine. S tem je bolgarski akademik Ljuben Tonev vrnil gostujočemu makedonsko visoko ustanovo s razmišljanjem, ki ni v nikakršni zvezi s problematiko simpozija.

UMRL JE PAVLE
PAVLOVIČ

BEOGRAD, 23. okt. (Tanjug) — Minulo noč je v 83. letu umrl Pavle Pavlovič, novinar in publicist ter eden od najstarejših veteranov revolucije, uveljavljenega delavkega gibanja, uglednega partijskega in sindikalnega delavca, komunističnega poslanca leta 1920 in pomočnika ministra za delo v vladi SR Srbije neposredno po drugi svetovni vojni.

le posamezne velike družbe v Zahodni Evropi in ZDA, kakor tudi zaostriev krize svetovnega monetarnega sistema. Vodstvo korporacije je poudarilo, da so bili na drugi strani ustvarjeni ugodnejši pogoji za skupne naložbe, ko so bili v zvezi skupščini konec julija sprejeti zboljšanji jugoslovanski predpisi o tujih investicijah.

Poročilo o delu sta podala predsednik korporacije Anthony Solomon in njen izvršni podpredsednik Zoran Zagar. Iz poročila sledi, da je korporacija doslej investirala finančna sredstva za uresničitev vrste pogodb o skupnih investicijah in poslovnih storitvah; pogodbe so z njeno pomočjo sklenili: tovarna orožnih strojev »Pott« iz Ade z zahodnonemško družbo »Gildemeister«, nadalje domače podjetje Fadip iz Bečja z britansko družbo »Dunlop« in tovarna kamionov in avtobusov »TAM« iz Maribora z družbo »Klöckner-Humboldt-Deutz« iz Kölna. Korporacija bo tudi finančno sodelovala pri gradnji nove tovarne flurinja in kartonske embalaže v Bečju in Slavoniji. S posredovanjem korporacije so danes sklenili pogodbo o zgraditvi te tovarne na podlagi skupnega vlaganja med podjetjem Belišče in nekim zahodnonemskim avstrijskim konzorcijem.

Korporacija pripravlja tudi vrsto drugih projektov iz skrajnih vseh tistih gospodarskih panog, v katerih so po zakonu možne tuje investicije. Na zbirnem sestanku so zlasti pozornost obravnavali sedem projektov, o katerih se pogajajo domači in tuji partnerji in ki bi zanje korporacija priskrbelo potrebna finančna sredstva.

Do nedavnega so korporacija.

FONTAINE
V ZENICI

ZENICA, 23. okt. (Tanjug) — Danes je prisel v Zenico francoski minister za delo Joseph Fontaine in obiskal zavod za zaposlovanje, center za strokovno usposabljanje delavcev ter železniško železnico. V zavodu za zaposlovanje je imel pogovore o izboljšavi delovnih razmer naših delavcev v Franciji ter o možnostih za strokovno usposabljanje novih delavcev za delo v tej državi. Francoski gost je iz Zenice odpotoval se v Sarajevo in Mostar.

clju predlagala svoje investicijske načrte skoraj izključno samo jugoslovanska podjetja. zdaj pa je čedalje več tujih družb, ki prek korporacije iščejo v Jugoslaviji partnerja za skupne naložbe in proizvodno kooperacijo.

Na sestanku upravnega odbora v Zürichu je predsednik zveznega pravnega sveta dr. Nikola Balog pojasnil zadnje ustavne spremembe na gospodarskem področju ter spremembe in dopolnitve jugoslovanskih predpisov o tujih investicijah.

PARIZ, 23. oktobra — V ponedeljek bodo na pariškem Orlyju grmeli topovi. Uradna Francija bo sprejela Leonida Iliča Brežnjeva s 101 topovsko salvo, 80-metrsko rdečo preprogo in z gardisti z golimi sabljami v rokah.

Parizansko tako po štirih letih spet lahko občudovali spektakel velikega ceremonijala, rezerviranega za šefe držav, ki ga je bil zadnji deželni turški predsednik Sunay V. Elizajski, palati so se namerjale odločiti, da bodo generalni sekretarja CK KP SZ, za njegovim prvim uradnim obiskom na zahodu sprejeli kot šefa države. Držna so torej dejanja in ne naslovi.

Na Elizejskih poljanah že viharajo rdeče zastave in v sobanah velikega Trianona prišje še zadnji prah. V tem versajskem gradu bosta namreč stanovala Leonid Brežnjev in njegova žena Viktorija med obiskom v Franciji. To tipično francosko kraljevsko okolje, tako drago Napoleonu, je leta 1717 v izvirni obliki užival nek ugledni gost iz Petrograda — ar Peter Veliki. Svet je majhen in poln naključij.

Poleg uradnih organizatorjev obiska so se dni najbolj prijavili v roke propagandisti KP Francije, ki pripravljajo množične manifestacije. Gotovo se jih bodo mnogi udeležili, nekateri iz prepričanja, drugi iz radovednosti. Toda vsi Leonida Iliča ne mislijo sprejeti prijazno.

Nekateri, zlasti desničarske in židovske organizacije, so napovedale demonstracije. Zato policija te dni pospešeno pošilja na kontroliran oddih na deželo potencialne demonstrante. Naspolni bodo med obiskom veljali zredni

Glede na to, da se je klopčič okoli zločincev iz rizarne začel odmotavati — pa četudi ne v Trstu, kot to zahteva tukajšnja javnost, je torej moč pričakovati, da bo proces proti Lerchu, za katerega je dr. Simon Wiesenthal izjavil, da bo seden izmed najpomembnejših v povojni Avstriji, odkril tudi marsikatero resnico o nacističnih zločinah na Tržaškem.

IVO VAJGL

SREČANJE PRAVNIKOV

SREČANJE — Ob prvem srečanju pravnih organov dežele Furlanije in Julijske krajine s predstavniki zveze društev pravnikov SR Slovenije je dr. Darko Černe, sodnik ustavnega sodišča SRS in podpredsednik komisije skupščine SRS za pravosodje večerj priredili v prostorih republiške skupščine sprejem, Delegacijo iz sosednje države vodi dr. Aldo Renzi, prvi predsednik priznane dvora in Trstu.

OBISK IZ MOSKVE

Breznjev bo spal tam, kjer je nekoč Peter Veliki

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 23. oktobra — V ponedeljek bodo na pariškem Orlyju grmeli topovi. Uradna Francija bo sprejela Leonida Iliča Brežnjeva s 101 topovsko salvo, 80-metrsko rdečo preprogo in z gardisti z golimi sabljami v rokah.

Parizansko tako po štirih letih spet lahko občudovali spektakel velikega ceremonijala, rezerviranega za šefe držav, ki ga je bil zadnji deželni turški predsednik Sunay V. Elizajski, palati so se namerjale odločiti, da bodo generalni sekretarja CK KP SZ, za njegovim prvim uradnim obiskom na zahodu sprejeli kot šefa države. Držna so torej dejanja in ne naslovi.

Na Elizejskih poljanah že viharajo rdeče zastave in v sobanah velikega Trianona prišje še zadnji prah. V tem versajskem gradu bosta namreč stanovala Leonid Brežnjev in njegova žena Viktorija med obiskom v Franciji. To tipično francosko kraljevsko okolje, tako drago Napoleonu, je leta 1717 v izvirni obliki užival nek ugledni gost iz Petrograda — ar Peter Veliki. Svet je majhen in poln naključij.

Poleg uradnih organizatorjev obiska so se dni najbolj prijavili v roke propagandisti KP Francije, ki pripravljajo množične manifestacije. Gotovo se jih bodo mnogi udeležili, nekateri iz prepričanja, drugi iz radovednosti. Toda vsi Leonida Iliča ne mislijo sprejeti prijazno.

Nekateri, zlasti desničarske in židovske organizacije, so napovedale demonstracije. Zato policija te dni pospešeno pošilja na kontroliran oddih na deželo potencialne demonstrante. Naspolni bodo med obiskom veljali zredni

Glede na to, da se je klopčič okoli zločincev iz rizarne začel odmotavati — pa četudi ne v Trstu, kot to zahteva tukajšnja javnost, je torej moč pričakovati, da bo proces proti Lerchu, za katerega je dr. Simon Wiesenthal izjavil, da bo seden izmed najpomembnejših v povojni Avstriji, odkril tudi marsikatero resnico o nacističnih zločinah na Tržaškem.

IVO VAJGL

SKUPEN
PROGRAMSestanek
odbora
SFRJ-ZRN

BEOGRAD, 23. okt. (Tanjug) — Danes se je tu končal sestanek stalnega mešane komiteja SFRJ in ZRN Nemčije, ki spremlja uresničevanje skupnega programa kulturnega in znanstvenega sodelovanja.

Govorili so o sodelovanju med državama na področju vzgojne in kulturne dejavnosti med jugoslovanskimi delavci, zaposlenimi v ZRN Nemčiji. Ugovorili so, da prvi program o kulturnem in znanstvenem sodelovanju, podpisan oktobra 1970 v Bonnu, uspešno poteka in da so zastoj na nekaterih področjih zgolj tehnične in organizacijske značaja. Da bi odpravili še tako majhne ovire za nadaljnje izpolnjevanje sodelovanja, so podpisali protokol, v katerem so zapisane konkretne naloge pri uresničevanju skupnih aktivnosti (ekvivalenca diplom, izmenjava študentov, lektorjev, sodelovanje mladinskih organizacij, sodelovanje glesbenih, gledaliških in likovnih umetnikov ter arheologov).

Delegacija ZRN Nemčije je sporodila sklep svoje vlade, da daje knjižnici v Banjaluki, ki je bila poškodovana v nedavnem potresu, pomoč v znesku 15.000 mark.

PETERČKI
V IZRAELU

JERUZALEM, 23. okt. (UPI) — Neka 23-letna Zidinja Hadassah Bermann, je danes jutraj rodila peterčke, dva dekca in tri deklice. To je prvi registrirani primer, da se v Izraelu rodi peterček. Mat je počuti dobro. Rodila je v sedmem mesecu nosečnosti. Kakor so predali, je jemala pilule za plodnost.

VSE ZA AVTO

Velika izbira avtomobilskih delov
in najnovejših avtomobilskih potrebščin

Conti, Corsini & Canon

Avtomobilski deli

Via del Toro 8

Avtomobilske potrebščine

Piazza Oberdan 4

Odprto tudi
ob ponedeljkih
dopoldne

TRST

Odprto tudi
v soboto
popoldneZastopnik dobro znane tovarne WEBER
za uplinjače in napeljavne tekočih plinov

GREHI ERNSTA LERCHA

Celovski kavarnar prijet kot vojni zločinec

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

TRST, 23. oktobra — Celovski kavarnar Ernst Lerch, ki so ga po nalogu deželne sodišča na Dunaju prijeli 27. septembra kot vojnega zločince, si je del svojih grehov nabral tudi v Trstu. Sem je prišel kot desna roka zloglasnega »SS-gruppenführerja« Globotschnika ob koncu leta 1943, po tem ko je njegova skupina »Reinhardt« očistila Poljsko s tem, ko je v dveh letih pokončila v koncentracijskih taboriščih skoraj 2 milijona Židov in mimogrede naropala blaga v vrednosti več kot sto milijonov mark.

Pri tržaški organizaciji bivših političnih deportirancev hranijo podatke, da je Ernst Lerch prišel v to mesto jeseni leta 1943 in se naselil v ulici Coroneo (tedaj ulica Nizza št. 4). Kot Globotschnikov pomočnik je imel svoj urad v sodni palači. S prihodom skupine »Reinhardt« na Dunaj se je na Tržaškem, v Istri, na Gorškem in v Slovenskem Primorju začel pravi lov na pripadnike osvobodilnega gibanja, rodoljube in žide. Iz opuščenih stavb nekdanje luščilnice rila v škednju so SS-ovci napravili zapor in edino nacistično uničevalno taborišče s krematorijem v Italiji. Do kopca vojne so v rizarini umorili in sežgali več kot 3.000 žrtev, 20.000 ljudi pa so poslali v druga taborišča smrti. Pripadniki skupine »Reinhardt«, katere član je bil tudi »SS — sturmbannführer« Lerch, so imeli nalogo zatreti vsako možnost odpora, da bi novoustavljeno pokrajino »Adriatsches Küstenland« pripojili k tretjemu rajhu.

Zaradi pasivnosti italijanskih oblasti in sodstva, ki po vojni ni bilo naklonjeno od-

krivanju zločinov, so mnoga dejstva, o delovanju skupine »Reinhardt« ostala nepojasnjena. Šele pred dobrimi dvema leti se je za zločine v rizarini začelo zanimati sodišče v Frankfurtu, ki je sprožilo proces proti Dietrichu Allersu, uglednemu odvorniku v Kletu. Po prvih poizvedovanjih nemških sodnikov so sprožili postopek tudi v Trstu, vendar pa ni znakov, da bi se tukajšnja preiskava premaknila z mrtve točke.

Zanimivo je, da je Ernst Lerch, potem ko so ga po vojni zamen iskali na Korškem, poiskal zatočišče prav v Trstu, kjer se je skrival do 1949. leta. Ob prvem obisku v Celovcu so ga prijeli in oddali na krajsko zaporno kazen.

Pri inštitutu dežele Furlanije-Juljske krajine za zgodovino odgovornosti in zdrženju bivših političnih zapornikov in preganjancev, so v zadnjih letih zbrali nekaj podatkov tudi o drugih, še živih funkcionarjih tretjega rajha, ki so si umazali roke med službovanjem v Trstu. Mednje sodi tudi dr. Paul Messiner, odvetnik iz Gradca, ki je gotovo, ne po naključju

prevel obrambo Ernesta Lercha. Messiner je bil namreč v času Globotschnika načelnik nemškega sodstva v Trstu.

NESRAMNOST
BREZ PRIMEREBritanci občutljivi
na vmešavanje

OD NASEGA LONDONSKEGA DOPISNIKA

LONDON, 23. okt. — Britanci so postali zelo občutljivi na kritične pripombe iz tujine, kako naj rešujejo svoje notranje in zunanje zadeve. Izjava ameriškega senatorja Edwarda Kennedyja, da je Severna Irska britanski Vietnam in da bi morala Britanija odplačati vojaštvo odondot, je vzbudila vihar ogorčenja.

Nesramnost brez primere! Kaj si misli ta senator! To je vmešavanje v britanske notranje zadeve! Arogancija!

Beseda »arrogancija« se je pojavila tudi v komentarjih ob članku, ki ga je ta teden objavil v »Mondu« članje mislije EGS Deniau. Zatrjeval je, naj Britanija zaupa tradiciji vse svoje atomske skrivnosti, kongres ZDA pa naj ukine zakon, ki prepoveduje Britaniji, da bi posredovala tretjim državam atomske skrivnosti, ki jih je dobila od ZDA.

Danilev piše, da Britanija »mora« sodelovati s Francijo, na atomskem področju in da ZDA smorajo ukiniti McMahonov zakon. In čeprav Deniau ni član francoske vlade, menijo, da je bil njegov članek uradno snaddinjen.

Danileva francoska »arrogancija« je v tem, da zahteva od Britanije in ZDA atomske skrivnosti, čeprav je Francija izstopila iz integriranega vojaškega poveljstva v NATO in uradno še vedno razglasa de Gaullovo obrambno doktrino »na vseh azimutih«, ki vidi tuje tudi samostojno atomsko udarno silo.

Debatu v spodnjem domu britanskega parlamenta je pokazala, da britanska vodstvo razmišlja o tem vprašanju, da se trenutno ne misli na kakršnokoli delitev atomskih skrivnosti s Francijo.

Francija lahko za ogromne

izdatke pokaže nekaj nad 30 bombnikov »mirage IV«, ki imajo nezadosten doseg, in v bistvisnih izstrelkih (deset novih in na poti), ter prvo izmed starih atomskih podmornic. Vsaka izmed teh podmornic bo oborožena z raketi, ki imajo doseg 2.000 km, dosež, kakor ga imajo ameriške rakete polaris.

V istem razdobju je Britanija potrošila 1800 milijonov funtov oziroma 5 milijard dolarjev in lahko za to pokaže štiri atomske podmornice, vsaka oborožena s 16 izstrelki tipa polaris, in več eskadril bombnikov »vulcan«.

Ameriška pomoč v obliki razcepanja atomskih skrivnosti Franciji vsaj delno pojasnjuje zakaj so si Britaniji lahko toliko cenje ustvarili lastno »force de frappe«.

V Londonu poudarjajo, da delitev atomskih skrivnosti med Britanijo in Francijo ni pogoj za vstop Britancev v EGS. Pač pa z najvišjega mesta dopuščajo možnost, da bo po vstopu Britanije dozor čas za pogajanja o tem ključnem vprašanju. V Londonu celo pričakujejo, da bo de Američani ukiniteli McMahonov zakon in tudi Francosom maupali del svojih atomskih skrivnosti. Toda tega verjetno ne bodo storili s posredovanjem Britanije ampak kvečjemu na temelju posebnega dvostranskega razuma s Parizom.

BOZIDAR FAHOR

SALONIT
SLAVINekoč majhna tovarna je
zrasla v industrijskega velikana

NOVA GORICA, 23. okt. — Najstarejši industrijsko podjetje s kontinuirano proizvodnjo, anhovski Salonit, slavi danes 50. obletnico obstoja. Za številne goste in poslovne partnerje iz vse Jugoslavije in iz tujine, so dopoldne odprli vrata tovarne, v avli novogoriške občinske skupščine, pa so priredili razstavo izdelkov, slikarskega gradiva ter drugih dokumentov, ki ponazarjajo dosedanjo rast in proizvodno usmeritev podjetja.

Na slavnostni seji delavskega sveta, ki so se je udeležili tudi gostje jubilejne svečanosti, je imel nagovor generalni direktor Milan Vižintin. Poudaril je, da je nekdanja majhna tovarna zrasla v velika, ki mu je dolina soce preokca ter ga uspešneje v nadaljnjih ambicijah. Opisal je predvno delo v težavnih razmerah, boj za ohranitev tovarne, ki so jo hoteli nekdaj lastniki ob koncu vojne demontrirati in odpeljati ter slednjič njen povojni vzpon.

Prva faza
rekonstrukcije
končana letos

»Ves predhodni razvoj, ustvarjeno delo pri izpopolnjevanju tehnološkega postopka, pospešeno zaposlovanje strokovnih kadrov, vsevno prizadevanje samostojnih organov ter delavne prizadevnosti vseh zaposlenih, so omogočili veliko povečanje proizvodnje in takšne finančne rezultate, da smo v letu 1969 lahko začeli z realizacijo največjega razvojnega programa v zgodovini naše tovarne, katerega prvo fazo prav v letošnjem letu uspešno zaključujemo. V tej fazi smo že dali v pogon mlino za cement, ki proizvaja skoraj toliko kot vsi dosedajšnji mlinski skupaj. Nadalje smo letos dali v pogon tudi linijo cevi s 5-metrskimi strojem, katerega kapaciteta znaša več kot 40.000 ton letne proizvodnje. Približno enako zmogljivost

NEIZPOLNJENE
OBLJUBE
»ZETSKEMU DOMU«

CETINJE, 23. oktobra (Tanjug) — Delovna skupnost najstarejše črnogorske gledališke hiše »Zetski dom« v Cetinju je predložila cetinjski skupščini vlogo, češ da bi rada iz sestave »Črnogorskega narodnega gledališča« v Titogradu. To odločitev »Zetski dom« utemeljuje s tem, da v sklopu nove delovne organizacije niso bile izpolnjene obljube, ki jih je bil dal kolektiv »Črnogorskega narodnega gledališča«. Med drugim ni bilo popravljeno poslopje v Cetinju in Cetinjski dom v letu dni skupnega dela videli samo eno predstavo titograjske drame, čeprav je bilo predvideno, da bodo Titograjski gostovali v vseh ml predstavah. V vlogi je nadalje rečeno, da je »Zetski dom« kljub temu dajal precej svojih sredstev v skupne sklade za financiranje programa. Zahteve »Zetskega doma« je podprl svet za kulturo, o zadevi pa bo verjetno kmalu razpravljala tudi cetinjska občinska skupščina.

60.000 TON
SUROVEGA
JEKLA IZ SPLITA

SPLIT, 23. okt. (Tanjug) — Predsednik sabora Hrvatske Jakov Blažević je danes v Splitu spustil v pogon prvo fazo Jadranske železarnice, metalurškega prvenca na jadranski obali. S svojimi sedanjimi zmogljivostmi bo ta železarna dajala našemu gradbeništvu okoli 60.000 ton surovega jekla na leto, okoli 55.000 ton grodinja in še okoli 110.000 ton drugih različnih jeklenih proizvodov.

SMRTNI SKOK
IZ VLAKA

SLAVONSKI BROD, 23. okt. — Med železniškimi postajama Stari Topolj in Gardino, nedaleč od Slavonskega Broda je predsončajum umrl 71-letni Jože Herman iz Ljubljane. S svojo ženo je potoval z ekspresnim — poslovnim vlakom Beograd — Zagreb. Nenačaka pa je, iz doboje se neznanh vzrokov, skočil iz vlaka. Poškodbe so bile tako hude, da je umrl na mestu nesreče.

(Politika ekspres)

Za drugo fazo
še 350 milijonov

Ko je obravnaval poslovne rezultate podjetja, pa se je generalni direktor Salonita zlasti zadržal pri zviševanju produktivnosti. Vrednost proizvodnje iz leta 1968 dosegla okoli 340 milijonov dinarjev je pogoltna prav s prizadevanji na tem področju. Stroji v tovarni tečejo kar 90 odstotkov teoretično razpoložljive časa v letu. Omenil je še drugo fazo rekonstrukcije, ki bo z naložbo nadaljnjih 350 milijonov dinarjev omogočila 600 milijonsko letno realizacijo izčrpane prostorske zmogljivosti, za napredek tovarne. Zato že delajo na tem, da bi blizu potencialnih trošnih centrov v jugovzhodnem delu države zgradili nov proizvodni obrat asbest-cementnih izdelkov.

LOJZE KANTE

SPOPADI
NA
MEJIPoziv Indire
Gandhi
k enotnosti

DAKA, 23. okt. (AP, Reuters) — V pakistanskih vojaških krogih trdijo, da so indijske sile danes uporabile protitankovsko orožje in topništvo, ko so streljali čez mejo na pakistansko ozemlje. Ob tem napadu, trdijo v teh krogih, je izgubilo življenje 59 Pakistancev.

V nekem drugem sporočilu, ki so ga sprejeli v Daki, pa je rečeno, da so Pakistanci ubili nad 70 Indijcev, ki so poskušali priti na vzhodnopakistansko ozemlje iz indijskega mesta Rangpur. Indijski premier Indira Gandhi je pozvala danes indijsko prebivalstvo k enotnosti in discipliniranosti zaradi resnega položaja na indijsko-pakistanski meji.

Indijski tisk piše, da se na meji med Indijo in Pakistanom zbirajo pakistanske čete. Po oceni indijskih pisov je na ozemlju Vzhodne Pakistane približno 80 tisoč pakistanskih vojakov.

Indijski predsednik Giri je izjavil nocoj, da se mora Indija pripraviti za vsak primer. Govoril je oficirjem vojaške akademije.

Obrambni minister Indije pa je izjavil, da se ni zmanjšala nevarnost, da bo prišlo do indijsko-pakistanske vojne.

TOK GA JE UBIL
SENTJANZ, 23. okt. — V Hrušiči pri Sentjanžu je večerjal umrl Tone Jerič, rajonski elektrifikator za območje Krnlje. Speljal je an elektrifirni drog, da bi popravil vod. misleč, da bi v krah ni toka. Ko se je dotaknil vodov, ga je elektrika vrgla na tla. Zdravnik, ki je kmalu prišel na kraj nesreče, je lahko ugotovil, je še smrt. Pokojni Jerič je, ko demoneval, sam naredil napako, s tem, da v transformatorju ni odklopil pravih vodov, preden je začel popravljalni napejavo.

M. L.

ZANCHI Autoforniture

TRST Via del Coroneo 4, tel. 29684

Velika izbira vseh potrebščin

**za karoseriste
in tapetnike**

Pločevinasti deli — nezdroljiva stekla — nalepke — gumijasta tesnila za vrata in stekla — okrasne letve — sponke za pritrjevanje itd.

Najboljše avtomobilске potrebščine za vse znamke avtomobilov, umetno usnje PVC, pralni žamet in drugo.

**TUDI PRAVA IZBIRA POHIŠTVA IN STANOVANJSKE
OPREME POGOJUJE VAŠE ZADOVOLJSTVO DOMA!**

Če se boste selili v novo stanovanje ali želite stanovanje preurediti in dopolniti obiščite specializirano

BLAGOVNICO S STANOVANJSKO OPREMO

N n a m a
v Ljubljani

Nudimo vam

primerno, kvalitetno in ceneno
SOBNO POHIŠTVO — v sestavljenem
in klasičnem programu,**DNEVNE SOBE IN SEDEŽNE GARNITURE,
OPREMO ZA KUHINJE, JEDILNICE IN DNEVNE
KOTE** — v sodobnem in klasičnem stilu
**POPOLN ASORTIMENT OBLAZINJENEGA
POHIŠTVA**

in vse druge potrebščine, brez katerih stanovanje ni popolno:

LESTENCE — stilne in moderne,
PREPROGE — od preprostejših do dragocenih,
**ŠTEVILNE VZORCE ZAVES IN DEKORATIVNEGA
BLAGA,**
RADIOAPARATE IN TELEVIZORJE.

Skratka,

NUDIMO VAM BOGATO IZBIRO CELOTNE STANOVANJSKE
OPREME, POD ENO STREHO, POCENI IN TUDI NA POTROŠNIŠKI
KREDIT.**COLOR**TOVARNA BARV IN LAKOV
MEDVODErazglašeno
prosto delovno mesto**ŠEFA vzdrževalnih obratov**Razglašeno delovno mesto je primerno za dipl. ing. strojništva ali strojne
tehniko z daljšimi izkušnjami pri vodenju tovrstnih obratov. Interesente vabi-
mo na razgovor v splošnem sektorju podjetja, kjer bodo dobili na razpolago
tudi želene informacije. Razglas velja do zasedbe delovnega mesta. 9594**SPREMLJAJTE
TV
PROGRAM
Z
REVIJO
STOP
V
ROKI****PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Lasko pivo

OZADJE - IN NAUKI - AFERE „PANINTERNATIONAL“**„PERSPEKTIVNO PRESENEČENJE“**

Ali imamo pravico do „nenadnega razočaranja“?

Afera »Paninternational« — »Pan Europa«, pravzaprav avantura ene od številnih letalskih čarterskih družb na varljivem nebu mednarodnega turizma, se te dni končuje za naše gospodarstvenike tako, kot se je začela: od »perspektivnega preseenečenja« v dnu vzpona tega nemškega prevoznika, ki za nas ne bi smelo biti preseenečenje, do »nenadnega razočaranja«, do katerega nimamo pravice, piše »Ekonomska politika« v zadnji številki.

»Perspektivno preseenečenje« — 840 sedežev v reaktivnih BAC 1-11 in »boeingih 707«, s po 4200 urami letenja na leto in 120.000 turisti, namenjenimi v Jugoslavijo, Britanijo, Španijo in Južno Afriko, in to že ob začetku poslovanja — je pravzaprav sledilo (tako kot tudi drugi nemški čarterski poleti) iz starega dogovora prevoznikov, agencij in vladnih organov v matični državi »Paninternational«: »Od južnoslovenskih držav, Jugoslavije in drugih, lahko dobimo nazaj polovico deviz, ki jih naši državljani-turisti nosijo iz države, tako da se bomo spustili v odločilnejši boj in obdržali letalski prevoz v lastni režiji.« Delničarji »Germania Airfords«, odkoder se je stekal denar za »Paninternational«, 2000 ljudi svobodnih polkolev s povprečnimi letnimi dohodki 120.000 mark, so bili oproščeni davkov na dohodek, da bi s svojim denarjem, prelopljenim v delnice, podprli boj — zavreli odtokanje trdnje valute.

nastala naša izguba pri partnerstvu s tem podjetjem — približno 300.000 dolarjev.

**Naše agencije
izključene**

Potnike »Pan Europa« — »Paninternational«, približno 4.500 turistov, ki so čakali po letališčih v Jugoslaviji, Britaniji, Španiji in v afriških državah, je, kot so se spoznavali, brezplačno zvezilo v domovino nekaj nemških velikih agencij, ki so si sicer med seboj v najhujši konkurenci, in skupno so prepredili, da bi pri tem kakor koli sodelovala »Yugotours« iz Frankfurtu in »Aviogenex«. Sedaj potekajo v Münchnu posvetovalna med delničarji podjetja v stečaju in zainteresiranimi predstavniki drugih agencij in prevoznikov. Skupni imenovalec so tri že prej sprejeta pravila: nihče od 120.000 dosedanjih strank »Pan Europa« in potnikov »Paninternational« ne sme priti v roke tujim agencij, ki na ozemlju ZRN samostojno poslujejo, pa tudi tuji prevozniki jih ne smejo prevzeti; če ime »Pan Europa«, glede na prejšnje uspehe, še kaj pomeni, naj bi ga uporabljali tudi v bodoče, ne glede na prihodnjega lastnika firme; propad »Paninternational« ne sme škodovati skupnim interesom nemških prevoznikov.

Seststo štirindvajset uslužbencev družbe je ponudilo sedanjim in bodočim delničarjem svoje brezplačno šestmesečno delo, da bi poslovanje spet steklo. Tudi pri nas je »rešitev« bil: dvanajst zainteresiranih podjetij si je edino, naj škodo prevzame »prvi podpisnik« — domača agencija, ki je bila neposredni partner »Pan Europa« in njegova nesrečna prevoznika.

»Kljub uspehom v lanskem letu in kljub obširnemu nertom za letos je »Pan Europa« — »Paninternational« še vedno v finančnih težavah in niso zmogli sproti poravnati svojih obveznosti. Glede na obsežen program potovanj v Jugoslavijo v letu 1971 priporočamo poslovnim partnerjem, da to upoštevajo in da si pravočasno zagotovijo poravnano svojih storitev.«

Domače receptorjsko gospodarstvo je to opozorilo prezrilo, tako kot tudi še poznejša: nagle izgube nemškega prevoznika in agencije na dolgih afriških prugah, neprimernih za britanska letala, ki vozijo na srednjih prugah, naročanje novih letal na veliko in ogromni izdatki za njihovo preurejanje, klic na pomoč »Atlantiss«, umik koncerna »Neckermann« iz igre, ki postaja nevarna, preplah med delničarji po strmo glavljenju enega od letal »Paninternational« v bližini Hamburga, ko je že vsem, razen jugoslovanskim partnerjem, postalo jasno, da gre bolj za »iztrošenost blagajne kot pa motorjeva. Tako je

**Superprofiti
na naš račun**

Izguba pri poslovanju s tujimi agencijami in prevozniki — za 300.000 dolarjev — ni nič izjemnega v našem receptorjsko-turističnem gospodarstvu. Domače agencije vsako leto izgube približno 180.000 dolarjev absolutno in definitivno, ne da bi sem prišli šteti sporne vstopne, za katere je vprašanje, če bodo izplačane. Približno 40 agencij iz držav, odkoder prihaja največ turistov, vsako leto (od 1967.) v več kot 200 neplačanih dneh, brez kakršnekoli odškodnine, ne da bi s tem ogrožale svoje poslovno razmerje, obračajo denar, last jugoslovanskih receptorjev — približno 60 milijonov dolarjev (po tujih ocenah). Mednarodni agencij

no vplivalo na vse manjši obisk posamičnih turistov, ki so za receptorje veliko bolj dragoceni.

Superprofiti mednarodnih agencijskih koncernov pri poslovanju z Jugoslavijo precej presegajo le tistih 60 milijonov neplačanih dolarjev v dvestotih dneh v letu, ki jih uporabljajo brezobrestno. Razlika med osnovno jugoslovansko ceno za dnevni hotelski penzion in agencijsko ponudbo tujeemu tržišču se je sicer precej zmanjšala od leta 1965, ko je znašala 35 odstotkov, lani pa je bila na primer še vedno trikrat večja kot pri poslovanju s Španijo. Eden od takih drastičnih primerov je »Tourapa«, monopolistični velikan, ki je nastal z naglo koncentracijo agencijsko-turističnega kapitala v Avstriji, ki je popolnoma aranzmajem za Jugoslavijo precej nižji cene v primerjavi z enakimi aranzmaji za državljane ZRN ali drugih držav, čeprav gre za potovanja z dvakrat večjo oddaljenostjo. Pri nas pa išče moč vzroke za počasno povečanje števila gostov iz Avstrije predvsem v neprijaznosti uslužbencev v hotelskih receptorjih in v neredni korespondenci.

**Junaki kolonialne
dela**

Tujim agencijam uspe (tega ne morejo početi v nobeni drugi državi), da si v pogodbah zagotovijo »povprečno izpolnjenost« hotelskih zmogljivosti v široki omočici, da letni sezoni, kar jim omogoča, da na škodo receptorjev pošljejo skoraj vse goste julija in avgusta, ko bi bili hoteli tudi sicer polni, druge mesece, izven najbolj konkurenčnih konic sezone, pa prezro. Domačim hotelirjem in agencijam, junakom takega kolonialnega dela, pa ni doslej, kljub številnim nasvetom Turistične zveze, še nikoli uspelo, da bi se številčno razmerje med gosti, ki jih pošiljajo tuje agencije julija in avgusta oziroma junija in septembra, spremenilo vsaj za 20 odstotkov. To pa je tudi moč

svojo ponudbo dosegli 10 odstotkov njegovega poslovnega prometa, kar naj bi nam, po dosedanjih svetovnih merilih, zagotavljalo, da nas pri prvem sezonskem »potresu« ne bodo črtali iz programa. In logično je, da veliki iščejo velike, da so prisiljeni z njimi poskušati skupne interese, male partnerje pa le izkoriščajo.

**Decentralizacija
in koncentracija**

Človek ima vtis, da večnega zaostajanja našega receptorjskega in prometno-turističnega gospodarstva pri poslovnem združevanju in pogodbeni koncentraciji sredstev ni mogoče še naprej opravljati z vplivom politične decentralizacije oblasti, temveč le kot posledico delovanja povsem subjektivnih dejavnikov. Večina razvitih evropskih držav je prav tako v obdobju politične decentralizacije in prav tako se ubadajo z koncentracijo sredstev, tudi s centralizacijo poslovanja v turizmu (kot specifični dejavnosti), kar po dinamiki ni mogoče primerjati z drugimi gospodarskimi vejami, razen s petrolejsko industrijo (»Gazette de Tourisme«, Zeneva).

Britanska potovalna agencija »Clarksons«, katere delničarji so iz pokrajin, ki se sedaj dajejo z ostrimi parlamentarnimi spopadi o nekaterih vprašanih kmetijah in industriji, je podpisalo za 500 svojih regionalnih podagencij s sedmimi (sicer konkurenčnimi) letalskimi prevozniki enoten letniški program za prevoz 2.200.000 turistov, za vsoto 70 milijonov dolarjev. Pet jugoslovanskih letalskih prevoznikov pa je pred kratkim po dvehletnih pogajanjih o poslovnem sodelovanju pogorelo. Italijanski hotelirji, razdeljeni po pokrajinah, med katerimi so včasih zelo napeti medsebojni odnosi (bojko blaga in transpor-

ta, pa tudi nekaterih hotelov v domačem turizmu), so lani dali več kot 100 skupnih ponudb za krožna potovanja, od 200.000 do 3 milijonov penzijskih dni. Nobene od pogodb, ki so jih tujim partnerjem predložili jugoslovanski hotelirji, pa ni podpisalo več kot eno podjetje in tudi ne obsega več kot 30.000 penzijskih dni.

**Primer
»Neckermann«**

Zato se je naprimer tudi posrečilo »Neckermannu«, da se je leta 1969, ko se je zanimal za popolne aranzmaje za 500.000 penzijskih dni v Jugoslaviji, ločeno pogajal s 40 podjetji, da je manjši obseg aranzmajev (kar je bilo seveda v škodo Jugoslavije) nadomestil tako, da je izbral cene enih kot argument proti drugim jugoslovanskim ponudnikom, in da je eno enega penzijskega dne, že sicer nizko, zbil za dva dolara. Tako je med drugim tudi prišlo do letošnjih agencijskih cen; naj navedemo enega od številnih značilnih primerov: štirinajst dni bivanja v hotelih visoke kategorije ob našem Jadranu, s letalskim prevozom od Brusa in nazaj, vsem drugim prevozom in hrano — za 1800 dinarjev. Kaj je za poravnanih stroškov in dobičku tuje agencije ter njenega prevoznika še ostalo našim hotelom?

Dogodki v zvezi s »Paninternationalom« in še vrsta drugih, podobnih, so se odrazili v našem turističnem gospodarstvu, sedaj vsakega poslovnega najbolj drobnjakarskem v Evropi, v katerem je bil namen maloštevilnih integracij olajšati razširjeno reprodukcijo, ne pa uveljaviti se pri tujih partnerjih. In skrb zbuja dejstvo, da postaja taka razširjena reprodukcija naša manjša.

JUGOSLAVIJA — Eldorado za špekulante?

Foto: arhiv Dela

ZAKAJ JE PADLO LETALO?

Davčne olajšave podpirajo špekulante

OD NASEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, oktobra — Izkušen bralec zahodnemškega dnevnega časopisa se je moral čuditi, ko je pred nedavnim prebiral vesti o zahodnemških turistih, ki se ne morejo vrniti iz Jugoslavije v domovino, ker so na dubrovniškem letališču zaplenili čartersko letalo: čuditi zaradi tega, ker ta poročila niso bila nikjer opremljena z visokostno neveljnostjo nad ravnanjem naših oblasti in so bila tudi brez namigov na »balokanske razmere«, ki so sicer hitro pri roki, kadar je (pri nas) kaj narobe. Nasprotno, zdelo se je celo, da so časniki veselo odobravali zahtevano dubrovniško letališča, naj lastnik letala najprej plača dolge, šele potem da bo dobil dovoljenje za vlet. »Paninternational«, privatna čarterska družba, ki je običajna v Dubrovniku (in ne samo v Dubrovniku), je bila namreč že obsojena — njene ure so bile štete.

Ibiza, Gerona, Malaga . . .
»Super-One-Eleven« (BAC 1-11), ki je 6. septembra moral s 120 potniki zasiti pristati na avtomobilski cesti blizu Hamburga — letalo se je prelomilo in štobiljenje je izgubilo 22 ljudi — je bil namreč tudi last družbe »Paninternational«. Preiskava je pokazala, da so bile za nesrečo krive tehnične pomanjkljivosti — v motorje je pritekalo napajanje goriva. Tedaj se je kepa začela valiti po strmini. Iskazalo se je, da je družba s svojimi petimi zastarelimi potniškimi letali za dolžena do tratu. Poslovno je bila naj-

tesneje povezana s potovalno agencijo »PanEuropa«, ki je prav tako praktično nenehno delala na »kreditu«. Nato je prišla dubrovniška afera, ko je moralo sto potnikov ure in ure čakati, preden je firma zbrala nekaj več kot 20.000 mark, da je poplačala dolge. Ni dolgo trajalo, ko je münchenski finančni urad za razbil štiri letala »Paninternational« in kakih 1600 zahodnemških turistov je obsedel — v Ibiži, Malagi, Geroni, Tunisu in drugod. Šele čez nekaj dni so jih »osvobodila« letala drugih čarterskih družb. Nekaj dni pozneje sta šla v konkurz oba »Paninternational« in »PanEuropa«.

Kdo so delničarji?

Z ustanavljanjem čarterskih družb je obogatelo v ZRN še precej ljudi. Do začetka letošnjega leta je namreč veljala novela zračnega zakona, po kateri je bilo

pospeševanje zračnega prometa povezano z obcutnimi davčnimi olajšavami. Kdor je veliko zaslužil, toliko da je zaslužil »preve«, je finančno podpiral ustanavljanje letalskih družb: ves finančni prispevek je namreč lahko dobil od davčne osnove, pa še 30 odstotkov zravna, tako, da je bil marsikdo na boljsem, tudi, če se mu je finančni prispevek povsem razgubil. Kapital »Paninternational« je bil sestavljen iz samih deležev srednje ali zelo bogatih ljudi, predvsem trgovcev, ki so se hoteli znebiti nekaj denarja, da se jim je zmanjšala davčna osnova in so zaradi tega plačevali bistveno manj davka. Za marsikoga je pomenilo čisti dobiček sto tisoč in več mark, tudi če je vložil na primer 70.000 mark v podjetje in mu jih niso nikdar vrnili . . .

Se več interesa pri teh poslih so imele letalske tovarne in potniške družbe za redni letalski promet, ki so se hotele znebiti starih modelov. Britanske letalske tovarne prodajajo letala pod izredno ugodnimi pogoji financiranja. Med poslovnimi ljudmi kroži dovtip, češ, za ustanovitev čarterske družbe je treba imeti samo toliko denarja v gotovini, kolikor stane vozovnica v London — tam se takoj najdejo ljudje, ki vse ostalo z veseljem izdatno financirajo.

Takšna poslovna atmosfera je pripeljala do tega, da so čarterske družbe začele prodajati svoje storitve po izredno nizkih in čedalje bolj nizkih cenah, po drugi strani pa zanemarjati varnost potovanja in izrabljati letala čez mero. Piloti so večinoma preobremenjeni in utrujeni, letala pa niso dovolj dobro opremljena in včasih tudi ne dovolj oskrbovana. Zaradi

tega so nekatera letališča začela zapirati svoja letališča za čarterska letala, ker se boje, da bi zaradi morebitnih nesreč prišla na slab glas.

Politični »lobby«

Tu se vključujejo iz temnega ozadja političnega lobbyzma razne znane osebnosti, ki skušajo s vplivom in pritiskom doseči prednosti za svoje varovanje — letalske družbe.

Tudi afera »Paninternational« je imela svojega »lobbyista« — tako vsaj kaže. Hamburgska revija »Stern« je namreč objavila nekaj dokumentov, iz katerih je razvidno, da je zvezni poslanec socialdemokratske stranke Karl Wienand dobil 150.000 mark honorarja kot »svetovalec« podjetja — med drugim mu je omogočil gradnjo remonte postaje na düsseldorfskem letališču in preskrbi dovoljenje za pristajanje v Riu de Janeiru in tudi v Münchnu je bilo slišati vplivno Wienandovo besedo »Paninternational« v prid. Wienand sicer vse zanika — hkrati pa se zapleta v protislovja. Za nekaj časa je njegova politična kariera najbrž končana.

»Paninternational« je propadel, toda za njim prihajajo drugi, davčne olajšave sicer niso več takšne kot so bile prej, toda še vedno se najdejo načini, da financiranje prinaša dobiček. Najbrž se bodo problema čarterskih družb in čarterskih poletov resneje lotili šele takrat, ko dubrovniški in hamburški primeri ne bodo več izjeme . . .

SLAVKO FRAS

PROBLEMI DRUŽINSKEGA STANDARDA

KMALU VIŠJI OTROŠKI DODATEK?

Pomagati je treba družinam z nizkimi dohodki

Solidarnost na področju otroškega varstva je nedvomno pomembna in svojstvena pridobitev delavskega razreda širom po svetu, ne glede na družbeni sistem. Tako v zahodnem kot v vzhodnem svetu je prevladalo prepričanje, da mora družba solidarno pomagati družinam pri vzgoji in vzreji otrok. Tudi cilj naše socialistične družbe je zagotoviti vsem otrokom srečno otroštvo in storiti vse, da izpravimo razlike v življenjskih okoliščinah in da jim pravočasno zagotovimo možnosti za uspešen razvoj.

Da pa razlik med otroki ni moge odpraviti zgolj z otroškim dodatkom, z družbenimi dajatvami, ni samo naša izkušnja. Če se oremo, denimo, po skandinavskih in vzhodnih socialističnih državah, ugotovimo, da so družbene dajatve le kombinacija, dodatek v širokem sistemu družbene skrbnosti in prizadevanj, da bi ustrezno podprli družino pri vzgoji in varstvu otrok.

To pomeni, da tudi pri nas ne moremo samo z otroškim dodatkom zagotoviti vsem otrokom najlepšega razvoja; tudi pri nas potrebujemo družbeno varstvo, ki mu strokovnjaki in zaposlene ženske dajejo prednost pred otroškim dodatkom. Ni čudno, saj smo po številu zaposlenih žensk tretji na svetu in sedaj je še tako trdovraten črnogled moral sprevetiti, da naša ženska ne bo več zapustila svojega delovnega mesta. Neodgovorno pa bi bilo trditi, da otroški dodatek ni pomemben, zlasti ko je v naši republiki tako, da ima povprečna družina, ki so upravičene do otroškega dodatka, dohodek pod življenjskim minimumom. Torej je prav, če pride družba zlasti tem družinam, ki jim s otroškim dodatkom učinkoviteje pomaga.

Kakšen dodatek?

Ne bo ne prvi ne zadnji, predvsem pa ne bo odveč, če ponovimo, da smo po številu otrok, zajetih v družbeno varstvo v primerjavi z drugimi državami še močno pri dnu in da je prav v zaostajanju gradnji otroških in vgojnovarstvenih zavodov in organizacij celodnevnega bivanja otrok v šoli naša največja rana. Zastaviti bomo morali vsa sredstva in vso dobro voljo, če bomo hoteli izpolniti srednjeročno obveznost, da bomo imeli leta 1975 v družbenem varstvu še enkrat toliko kot zdaj, to je najmanj 40.000 otrok.

Samo v tem okviru smemo obravnavati tudi sedanja prizadevanja in priprave v republiki, posebej v republiki skupnosti otroškega varstva, v dokaz, da nam je institucija otroškega dodatka potrebna, da jo moramo dopolniti in primerno spremeniti, predvsem v taki smeri, da bomo z otroškim dodatkom izboljšali in učinkovito pomagali družinam spodnjih dohodkovnih skupin. To je pomembno posebno ob inflacijskih gibanjih, ko so žrtve podražitev po hitrem postopku.

OTROŠKI DODATEK

Leto	Cenzus	Za 1. otroka	Za 2. in naslednje otroke
		višina indeks	višina indeks
1971	500	80	100
1972	600	140	175
1971	760	70	95
1972	800	84	120

100 milijonov primanjkljaja

Za izpeljavo prve predlagane variante — ob cenzusu 600 din mesečno na družinskega člana in ko bi znašal dodatek za prvega otroka

140, za drugega in vsakega naslednjega pa 180 din mesečno, 75 odst. več kot letos, bi potrebovali 334 milijonov din; za drugo varianto — ob 800 din cenzusa na družinskega člana in ko bi znašal dodatek za prvega otroka 84, za drugega in vsakega naslednjega pa 114 din mesečno, 20 odst. več kot letos, pa 319 milijonov din. Ob izvedbi prve variante bi med sredstvi, ki bi jih zbrali s republiškimi prispevkom in dejanskimi izdatki nastalo 100.560.000 din primanjkljaja, ob izvedbi druge predlagane variante pa bi manjkalo 81 milijonov din.

Za tako povečane dajatve, katerih poglavitni namen je ublažiti socialne razlike med otroki, bo morala zagotoviti sredstva slovenska družba. Pričakujemo, da bo predlog imel ugoden odmev v skupščinskih razpravah in da bomo storili vse, da ga bo mogoče uresničiti.

Nedvomno so določene razlike v oceni, kaj je otroški dodatek pri nas in kaj je drugod in kaj želimo, naj bi bil. V sedanjih okoliščinah, ko vemo, da marsikje družbenega varstva sploh ni, pa če si, ga starši še tako želijo za svoje otroke, moramo doseči s dodatkom, kar se da. V prihodnjem letu bo marsikaj novega, zlasti glede izdatkov, ki jih družbe pomažejo družini. Na republiški skupnosti otroškega varstva pripravljajo argumentirano gradivo in izračune, da bi se dokopali do sistema, ki bi veljal vsaj za srednjeročno obdobje.

Poglejmo, kaj predlaga republiška skupnost otroškega varstva v letu 1972. Predvsem predlaga valorizacijo, se pravi tako višino dodatka, da bo družba najbolj pomagala družinam, ki kornaj krijejo minimalne življenjske stroške. Razen ureditve otroškega dodatka, kot je razvidno iz tabele, pa je predvidena še uvedba posebnega dodatka za 18.000 otrok, motenih v telesnem in duševnem razvoju. Republiška skupnost otroškega varstva predlaga, naj bi ti otroci prejeli 30 ali 40 din mesečno; za 6.000 kmečkih otrok se najbolj ogroženih družin pa predlaga posebno pomoč, po 80 din mesečno.

Ob otroku ni delitve po delu

»Vsak dinar je dober ...«

Kaj konkretno pomeni dodatek posameznim družinam, nam je preprosto povedala nezaposlena mati dveh otrok, ko je konec julija le prišel v hišo izredni otroški dodatek zaradi podražitve mleka. Sicer je doigo aromale, je menila, a je tudi sedaj dobrodošel. Prav bi bilo, če bi bil dodatek višji, saj smo v takih časih, ko je dragocen vsak dinar! Ta mati, kot se toliko drugih, pa nima nobene možnosti dati otroke v družbeno varstvo. Torej ima dodatek le svojo vlogo!

Ob otroku ni delitve po delu

Glede pomena in vloge otroškega dodatka nam je predsednica zveze prijateljev mladine Slovenije Stanka Saganin dejala, da v času, ko toliko govorimo o blaginji otrok in o izravnavanju socialnih razlik, lahko odigra dodatek pomembno vlogo pri ublažitvi teh razlik. Moramo namreč biti realistični in ne prenehati, da navzlic vsem prizadevanjem za stabilizacijo življenjski stroški rastejo. Brez neugodnih inflacijskih gibanj najhujše čutilo delavske družine z otroki. Socialne razlike se zato večajo, preraščajo v politični problem, kar so vse signali, da ne kaže več gasil, temveč zaostriti zares učinkovit sistem otroškega varstva, da bomo primerno zaščitili družino, ki najbolj potrebuje družbeno pomoč. Kajti, ko gre za otroke, ki mu starši ne morejo dati najnujnejšega, ne velja več načelo delitve po delu, pravo veljavo dobi solidarnost.

Ker ni pri roki svežih podatkov o otroškem varstvu in posebej o dodatku iz drugih držav, naredimo majhno primerjavo s sosednjo republiko Hrvaško, kjer prav tako pripravljajo spremembe. Z letošnjim avgustom so povečali

manj ustreza. Vsekakor se bo o tem nekako treba odločiti.

MARIJAN LIPOVEK: skladatelj: »Osebnost mislim, da je »Naprej, zastava slave« izvršna himna. Seveda bi lahko razpisali natečaj. Toda, če bi hoteli nadomestiti staro z enako dobro, bi morali upoštevati tako melodično kot besedilo. Dosegljiv se nam še ob nobenem podobnem poskusu ni posrečilo, da bi sprejeli boljše.«

ZIVKO PREGLE, predsednik ZVEZE MLADINE SLOVENIJE: »Kot ob vsaki drugi pomembni zadevi je potrebno tudi o tem demokratično razpravljati. Dosegljiv se nam za nobeno pesem, ki bi bila na podlagi takšne diskusije sprejeta za himno.«

TONE SVETINA, književnik: »Moje mnenje je, da »Naprej, zastava slave« kot himna ne bi bila ustreza. Zastavilo je že besedilo, sicer pa so jo kot himno prevzeli med NOB tudi domobranci. Zato mislim, da bi si izbrali kakšno najboljšo veljavno partizansko pesem.«

FRANC SETINC, član sekretariata CK ZKS: »Menim, da je treba ustvariti himno, ki bo ustrezala temu času. Tako bi lahko razpisali natečaj in izbrali kvalificirano žirijo, ki bi razpisala himno. »Naprej, zastava slave« je pesem, ki naj ostane kot naša dediščina, vendar osebno mislim, da ne more biti himna Socialistične republike Slovenije.«

JOSIP VIDMAR, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti: »Naša himna »Naprej, zastava slave« ima častitljivo starost in jo je treba spoštovati. Vendar se mi zdi, da je nastala v časih, ki so bili slovenski kot bistveno drugačni od sedanjih, da morda danes res ne more več služiti svojemu namenu in poslanstvu, ki jo je s častjo opravljala sto let.«

JASA ZLOBEC, urednik študentske »Tribune«: »Moje mnenje in tudi mnenja drugih študentov, s katerimi o tem govorim, je, da naj bi bila naša himna »Internac« nala. Tako odklanjamo vse ostale možnosti, mislim pa, da bi »Internac« lahko zapisali tudi v slovensko ustavo.«

Anketo vodil: JOZE HORVAT

VIŠJI OTROŠKI DODATEK — Mnogo slovenskih mater je zaposlenih in nič jim ne more preprečiti, da ne bi delale v svojem poklicu. Zato pa je nujno, da jim zagotovimo organizirano varstvo njihovih otrok v vrtcih, in, sprito naraščajočih življenjskih stroškov tudi višji otroški dodatek.

Foto: Arhiv »Delo«

DRAŽJA VOŽNJA

Bencin pri nas še vedno najcenejši

Novica o skorajšnji podražitvi pogonskih goriv je bila nedvomno za marsikoga precej neprijetno presenečenje. Ne samo, ker »grede vse cene gor«, marveč tudi zato, ker se je bencin že lani podražil, vrh tega pa smo še slišali, da bodo višje tudi cestne takse, in sicer kar za sto odstotkov. Vse kaže, da so se republike med seboj že dogovorile in lahko zato najpozneje s 1. januarjem 1972 pričakujemo podražitev bencina in nafte, prvega za 30 par pri litru, druge pa za 20 par.

Sveda lahko še vnaprej povemo, kakšne pripombe in kritike bodo letale na te podražitve z raznih strani. Predvsem bodo kritiki poudarjali, da si zahodnoevropske dežele s precej višjim

nationalnim dohodkom in tudi višjim osebnim standardom kot je pri nas, lahko privoščijo tudi dražji bencin. Vrh tega vemo, da so pri nas zaradi nenormalno visokih carin, ki ščitijo domačo avtomobilsko proizvodnjo, uvoženi avtomobili v SFRJ tudi za sto odstotkov dražji kot v isti deželi, ki ta ali oni avtomobil izdeluje. Marsikdo bo tudi rekel, da avto že davno ni več luksuz, zato bodo podražitve prizadele zelo bogatejše, marveč tudi zelo široke sloje, ki nimajo preveč napetih denarnic.

Kljub takšnim pripombam, ki so delno upravičene, pa ostaja dolgotrajno odnošje med osnovnimi vprašanji: kje dobiti več denarja za ceste, ki postajajo iz leta v leto tešnje.

Če smo dosledni, potem je najbrž prav, če čim več prišpejajo za ceste tisti, ki ceste uporabljajo, to pa so glavni uporabniki cest — lastniki motornih vozil.

Sicer si pa oglejmo tabelo, ki kaže povprečne letošnje

cene bencina pri nas in v sosednjih zahodnoevropskih deželah. Cene so izdelane na podlagi paritete med dinarjem in tujsimi valutami dne 15. septembra 1971. Tabela kaže, da mora med zahodnoevropskimi državami Italijan seči najgloblje v žep, ko pripelje svojega železnega konjčka

UČBENIKI

SKOPEJ, 23. okt. (Tanjug) — Podjetje za izdajanje učbenikov Prosvetno delo iz Skopja je za leto izdalo domala vse učbenike, ki jih je imelo v načrtu za albanske in turške dijake, ki živijo v Makedoniji.

Prvičrat so tako albanski učenci v Makedoniji dobili št. tanko za 5. razred, v prihodnjih letih pa jih bodo se dobili za 6., 7. in 8. razred. Od 15 učbenikov v turščini, ki so jih namerali izdati letos, so objavili 12, ostalih devet načrtovanih priročnikov pa so tudi že napisali.

na bencinsko črpalko. Poglejmo torej razpredelnico povprečnih cen bencina za liter, preračunano v dinarje:

Država:	Cena:	Oktan:
ITALIJA	3.19	86
FRANCIJA	2.95	90
GR. NEMCIJA	2.78	92
BELGIJA	2.71	89
NIZOZEMSKA	2.45	87
SVICA	2.30	91
AVSTRILIJA	2.09	87
JUGOSLAVIJA	1.80	86

Kot vidimo, so vse dežele zahodne Evrope glede cen bencina od nas bolj ali manj dražje. Tudi po podražitvi, ko bo veljal liter normalnega bencina pri nas (86 oktanov) 2.10 din, se bomo skoraj po vsem izenačili z Avstrijo, medtem ko bomo še vedno precej cenejši od Švice in Nizozemske, ne omenimo Italije, Francije in ZR Nemcije. Tudi bojazen, da naši sosedje Italijani ne bodo več tako masovno nakupovali bencina pri nas, je brzkone pretirana, saj bo tudi po podražitvi naš liter bencina še vedno za dober dinar cenejši od italijanskega, vrh tega pa imajo pri nas vsi tujei, ki kupijo bencin s turističnimi boni in ga plačajo v konvertibilni valuti, pri ceni 6 odstotkov popusta.

IGOR PRESERN

GEOLOŠKEGA ZAVODA LJUBLJANA

razpisala

naslednja prosta delovna mesta:

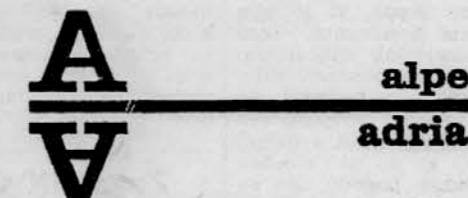
- OBRATOVNEGA KNJIGOVODJO**
POGOJI: kandidat mora imeti končano srednjo ekonomsko šolo, lahko je tudi začetnik ali nje sorodno šolo s najmanj 2 leti prakse na takem delu;
- KNJIGOVODJE za osebne dohodke**
POGOJI: zaželena je srednja ekonomska šola ali nje sorodna šola s najmanj 2 leti prakse na takem delu;
- 5 KVALIFICIRANIH STROJNIH KLUČAVNIČARJEV**
za upravljanje z vrtnimi stroji
Delo je izrazito terensko.

Zaposlitve so možne takoj oziroma po dogovoru. Zanimanim kandidatom zavod ne more nuditi stanovanja. Prijave bomo sprejemali 10 dni od dneva objave. 9560

tudi ljubezen je lepša s PEPPERMINT

PLIVA

Odbor za kadre, delovna razmerja in organizacijo podjetja Turistične organizacije

61001 LJUBLJANA, Masarykova 14

razpisuje delovno mesto

VODJE SEKTORJA ZA GOSPODARSTVO

POGOJI: visoka ali višja šolska izobrazba ekonomskega ali drugega smeri, 7 let delovnih izkušenj v komercialnih zadevah v gospodarstvu, sposobnost organiziranja in vodjenja komercialnih poslov, pogoji za opravljanje znanjetrovniške dejavnosti in znanje enega svetovnega jezika.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Fonduje s dokazil sprejema kadrovske službe podjetja. 9569

NOVO — NOVO — NOVO — ZA ZNANOST — ZA PRAKSO

Obveščamo

delovne organizacije, znanstvene in strokovne institucije ter druge zainteresirane,

da je

AGROEKONOMSKI INSTITUT KMETIJSKEGA KOMBINATA »BEOGRAD« izdal prvo številko in s tem začel objavljati svojega časopisa

ZNANOST V PRAKSI

da bi bile znanstvene pridobitve, preizkušene v obsežni proizvodnji in poslovnih praksah kombinata študijskega in praktičnega študija, strokovni in znanstveni delavci, ki se ukvarjajo s problematiko s področja kmetijske proizvodnje, predelave in plasmaja kmetijskih izdelkov, organizacijo dela in ekonomiko poslovanja, kar sodi v dejavnost kombinata.

Gradivo, ki je v časopisu, zajema obsežne teme od temeljnih do uporabnih raziskovanj, ki jih preizkušajo v proizvodni praksi kombinata.

Upamo, da bo časopis s tako vsebino obogatil našo založniško strokovno literaturo, zato vabimo znanstvene in proizvodne delovne organizacije ter posameznike, da ga naroče.

Časopis izhaja trimesečno. Letna naročnina je 48 dinarjev.

Predplačila pošljite na žiro račun:

608-1854-5

z oznako: »za časopis Nauka in praksa, Redakcija in administracija: Agroekonomski institut, Beograd, 11213 Padinska Skela (Industrijsko naselje). 9570

KATERA - KAKŠNA - HIMNA SLOVENCEV?

Morebiti postranska, a zanimiva plat ustavne razprave

V ustavni razpravi je bila sprožena misel, da bi ustavo po znanih ustavnih spremembah v Jugoslaviji, ko so republike postale države, treba tudi zapisati, katero himno amandmajev k slovenski ustavi tega določila še naj bo to himna »Naprej, zastava slave«, drugi pa treba razpisati natečaj in se šele potem odločiti.

Vprašali smo nekaj vidnih slovenskih kulturnih in političnih delavcev, kaj menijo o tem, kakšna so njihova stališča do slovenske himne.

MARIJAN JAVORNIK, član izvršnega odbora RK SZDL Slovenije:

Na kratko rečeno: menim, da lahko sprejememo tudi kot uradno slovensko himno Jenkovo »Naprej, zastava slave«. In sicer brez posebnih razpisov, novih natečajev, novih aranžmajev itd. Razlogi?

Preprosto: občutim jo kot takšno, tako po njenem himnično zanosnem karakterju kot po tem, da jo kot takšno nosimo bolj ali manj s seboj vse od njenega nastanka. Davorin Jenko jo je uglasbil v šestdesetih letih prejšnjega stoletja v vzhodni nacionalnega navdušenja, ljudje pa so jo čustveno popolnoma sprejeli za svojo pesem, če že ne docela jasno, da bomo imeli, seveda se je držal pečet časa, ki je bila v njem rojena, tudi njena romantična je še lahko od večraj —

toda, kaj res ne bi smeli nič graditi na tradiciji in na njih zmerom znova razvijati novo, sodobno patriotsko čustvo? Res je, s podobnimi razlogi bi morda lahko polskali še kakšno pesem — vendar dosegljiv se nam drugi še ni bilo govora. Ob predpostavki, da je to o vsesplošnem občutju pesmi med našimi ljudmi res, menim, da z razpisom novih himen ni treba ustvarjati novih dilem, problemov, morebitne pramline — pa tudi ne himne, ki bi utegnili biti

manj ustreza. Vsekakor se bo o tem nekako treba odločiti.

MARIJAN LIPOVEK: skladatelj: »Osebnost mislim, da je »Naprej, zastava slave« izvršna himna. Seveda bi lahko razpisali natečaj. Toda, če bi hoteli nadomestiti staro z enako dobro, bi morali upoštevati tako melodično kot besedilo. Dosegljiv se nam še ob nobenem podobnem poskusu ni posrečilo, da bi sprejeli boljše.«

ZIVKO PREGLE, predsednik ZVEZE MLADINE SLOVENIJE: »Kot ob vsaki drugi pomembni zadevi je potrebno tudi o tem demokratično razpravljati. Dosegljiv se nam za nobeno pesem, ki bi bila na podlagi takšne diskusije sprejeta za himno.«

TONE SVETINA, književnik: »Moje mnenje je, da »Naprej, zastava slave« kot himna ne bi bila ustreza. Zastavilo je že besedilo, sicer pa so jo kot himno prevzeli med NOB tudi domobranci. Zato mislim, da bi si izbrali kakšno najboljšo veljavno partizansko pesem.«

FRANC SETINC, član sekretariata CK ZKS: »Menim, da je treba ustvariti himno, ki bo ustrezala temu času. Tako bi lahko razpisali natečaj in izbrali kvalificirano žirijo, ki bi razpisala himno. »Naprej, zastava slave« je pesem, ki naj ostane kot naša dediščina, vendar osebno mislim, da ne more biti himna Socialistične republike Slovenije.«

JOSIP VIDMAR, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti: »Naša himna »Naprej, zastava slave« ima častitljivo starost in jo je treba spoštovati. Vendar se mi zdi, da je nastala v časih, ki so bili slovenski kot bistveno drugačni od sedanjih, da morda danes res ne more več služiti svojemu namenu in poslanstvu, ki jo je s častjo opravljala sto let.«

JASA ZLOBEC, urednik študentske »Tribune«: »Moje mnenje in tudi mnenja drugih študentov, s katerimi o tem govorim, je, da naj bi bila naša himna »Internac« nala. Tako odklanjamo vse ostale možnosti, mislim pa, da bi »Internac« lahko zapisali tudi v slovensko ustavo.«

Anketo vodil: JOZE HORVAT

Stroji in posebne priprave za avtomatizacijo delavnice in avtomatizacijo.

VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA:

GUSELLA TRST

Via Gambini 26 (vokal Via Conti)
Tel. 763-750

ODLOČEN PROTINAPAD

„Baranjski primer“ se seli na sodišče

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 23. okt. — Z oceno družbenoekonomskega in idejnopolitičnega stanja in gibanja v Zagrebu, za katerega je na petkovem posvetovanju po-skrbela mestna konferenca ZKH Zagreba, je sklenjen zelo razgiban poli-tični teden na Hrvaškem. Ta čas se ni razjasnilo le, da se „baranjski pri-mer“ seli s političnega odra na sodišče, temveč tudi, kaj je vzrok za ne-gativno politično situacijo v največjem delovnem kolektivu na Hrvaškem — zagrebškem ŽTP. Prav tako smo slišali tudi prve odmeve na nedavni plenem hrvaške ZB.

Zadnje tedenske belomana-stirske vesti pričajo, da se „baranjski primer“ seli na sodišče. Potem, ko je okolišno javno tožilstvo v Osijeku zavrnilo tudi drugo prijavo, v kateri je beloma-nastirski občinska skupščina očitala upravitelju (prej pri-slinemu, zdaj v d. direktorja) kmetijsko-industrijskega kom-binata „Belje“ inž. Antunu De-brečinu, da je zlorabil služ-beni položaj oz. grabež druž-bene imovine, se je ta odlo-čil za protinapad. Injavi je, da bo tožil belomanastirsko trojko (predsednika občinske skupščine Simo Zorica, pred-sednika občinske konference Ivana Čatipovića in sekretar-ja ZK Svetozarja Čurčića), zaradi neutemeljenih obtož-b, kar naj bi veljalo tudi za „Borboe in „Večernje novo-sti.“

„Za vso škodo, ki je bila povzročena kombinatu, bom terjala materialno odškodnino za „Belje“, je poudaril inženir Debrečin in pojasnil, da so vsaj za zdaj propadli ne-kateri imenitni posli s tujimi partnerji, ki so se vzdrižali podpisovanju pogodb, ki so slišali za dogajanje na Belju in nekakšnem ropu družbene imovine. Na imišljene obtož-be pa bo nedvomno reagiral (prek sodišča) predvsem belj-ski kombinat sam, kajti ko-ektiv je utrpel zelo veliko materialno in moralno škodo.

V slabih dveh tednih so te-kli dogodki okrog „baranjske-ga primera“ s nadzvočno hi-trostjo. Po znani vroči skupni seji izvršnega komiteja CK ZK Hrvatske in predsedstva medobčinske konference ZK za Slavonijo in Baranjo, ka-

tere inid je znan, je okolišno gospodarsko sodišče v Osije-ku ta teden na podlagi skie-pov zborov delovnih ljudi kombinata vpisalo „Belje“ v register okolišnega sodišča kot samostojno organizacijo združenega dela. Pred tem je podpisalo sporazum o zdru-žitvi osmih osnovnih organi-zacij združenega dela kombi-nata. Tako je organizacija njegovega poslovanja prilagajena 21., 22. in 23. dopolni-lu zvezne ustave, s tem pa je prenehala prisilna uprava.

Za v.d. direktorja kombina-ta „Belje“ je bil registriran dosedanj priprilni upravitelj inž. Antun Debrečin, ki bo opravil novo dolžnost do izvolitve generalnega direk-torja prek natečaja. Predsed-nik belomanastirske občin-ske skupščine Simo Zorica tega seveda ni bil vesel in je spet nastopil s svojimi argu-mentami. Vse ostalo je znano, kolikor ne bo prišlo na dan še nekaj ne preveč nedolž-nega v zvezi z „baranjskim primerom“, vendar šele v prvih novembrskih dneh...

Zakaj IK CKH o zagrebškem ŽTP

Na konferenci ZK zagreb-skega ŽTP, ki je načrtovana za zadnje novembrske dni, naj bi med drugim tudi so-dpisali vsa dogajanja, ki so zadnje mesece pretresala ta največji kolektiv na Hrvat-skem (34.000 zaposlenih). V normalnem, stabilnem in mir-nem ozračju naj bi začeli urešničevati bistvene naloge in osnovne probleme zagreb-skega ŽTP.

Tako je bilo sklenjeno po-tem, ko je IK hrvatskega CK skupaj z odgovornimi komu-nisti iz kolektiva na mara-tonski, zaprti seji (13. oktob-ra) razpravljali o negativni politični situaciji v zagreb-skem ŽTP. Ta naj bi bila po-sledica — kakor je menil ZK — sklepov, objavljenih teden dni kasneje (na podlagi kate-rih so naslovili pismo na ko-muniste zagrebškega ŽTP) — neresenega ekonomskega po-ložaja in neuskladenih odno-sov med vodstvom podjetja in družbenopolitičnimi orga-nizacijami.

Glede na to, da so politične implikacije v tem kolektivu dobile v zadnjem času širše okvire, je J. K. moral razpravl-jati o tem. V svoji oceni je med drugim ugotovil, da ni dovolj elementov za sklepe in predloge za zamenjavo gene-ralnega direktorja Josipa Tomca, pa tudi ne ostalih vodij podjetja.

Pojasnili: komisija central-nega delavskega sveta, ki so jo formirali poleti, je pripra-vila obsežno gradivo, v kate-rih so Josipu Tomcu in ož-jemu vodstvu očitali številne napake in nepravilnosti v oblikovanju in izvajanju po-slovne politike podjetja, ki je imelo v letošnjem prvem polletju 60 milijonsko izgubo. Očitek je bil tudi, da so v glavnih delih mimo samo-upravnih organov, da je bila njihova investicijska politika napadna, da so se razhajali z družbenopolitičnimi organiza-cijami in delovnimi enotami ter gojili kult osebnosti.

IK, ki je zdaj vse to in še marsikaj drugega zavrnil, je poudaril, da je večkrat opo-zarjal vodstvo ZK zagrebške-

ga ŽTP na resnost situacije in terjal konstruktivno reše-vanje problemov, vendar za-man. Tako je zaradi potenci-ranja tega problema nastalo neugodno politično ozračje v samem ŽTP, ki ni škodovalo samo delovnim ljudem tega podjetja, temveč tudi politi-ki in smeri ZKH, njenemu CK in vsej Hrvatski.

Po vsem tem čaka komu-niste in delovne ljudi v tem največjem hrvatskem podjet-ju naloga, da predvsem pre-magajo subjektivne slabosti, osebne nestrpnosti in neza-upanja, kar je resno ogrozilo enotnost vsega kolektiva.

Plenum kot „pralni stroj“

Predsedstvo Hrvatske ZB in njegov predsednik Ivan Šibila, zdi se, končno sopra-nas. Osmi (razširjena) ple-narna seja republiškega od-bora ZB NOV Hrvatske, da je trajala 15 ur in v kateri je sodelovalo 32 razpravljal-cev, je bila očito dober „pralni stroj“ za njune red-ke nasprotnike.

Stvari so zdaj vendarle bolj jasne, čeprav še niso do kraja urejene. Posameznikom in skupinam v organizacijah ZB v Vrginmostu, Po-dravski Slatini, Novi Grad-ški in Belem Manastiru, ki so si z najrazličnejšimi ob-tožbami prizadevale vminira-ti politiko predsedstva in Šibila, je končno spodrsnilo.

Predsednik Šibila je vrehab-litirane z zagotovilo, da je „slovesen bojovnik za ureši-čitev politike ZKH“. Preosta-ne „samo“ še, da se razjasni politična odgovornost pod-predsednika hrvatske ZB Pe-ra Čarja (ker njegova politi-ka dejavnost, ni v skladu s stališči in sklepi predsedstva, pa tudi ne plenum), ter po-litično delovanje člana pred-sedstva zveznega odbora ZB NOV Jugoslavije Nikole Vi-dovića medtem ko naj bi CK ZKH — tako je zahteval ne-davni plenem — poklical na politično odgovornost Rada

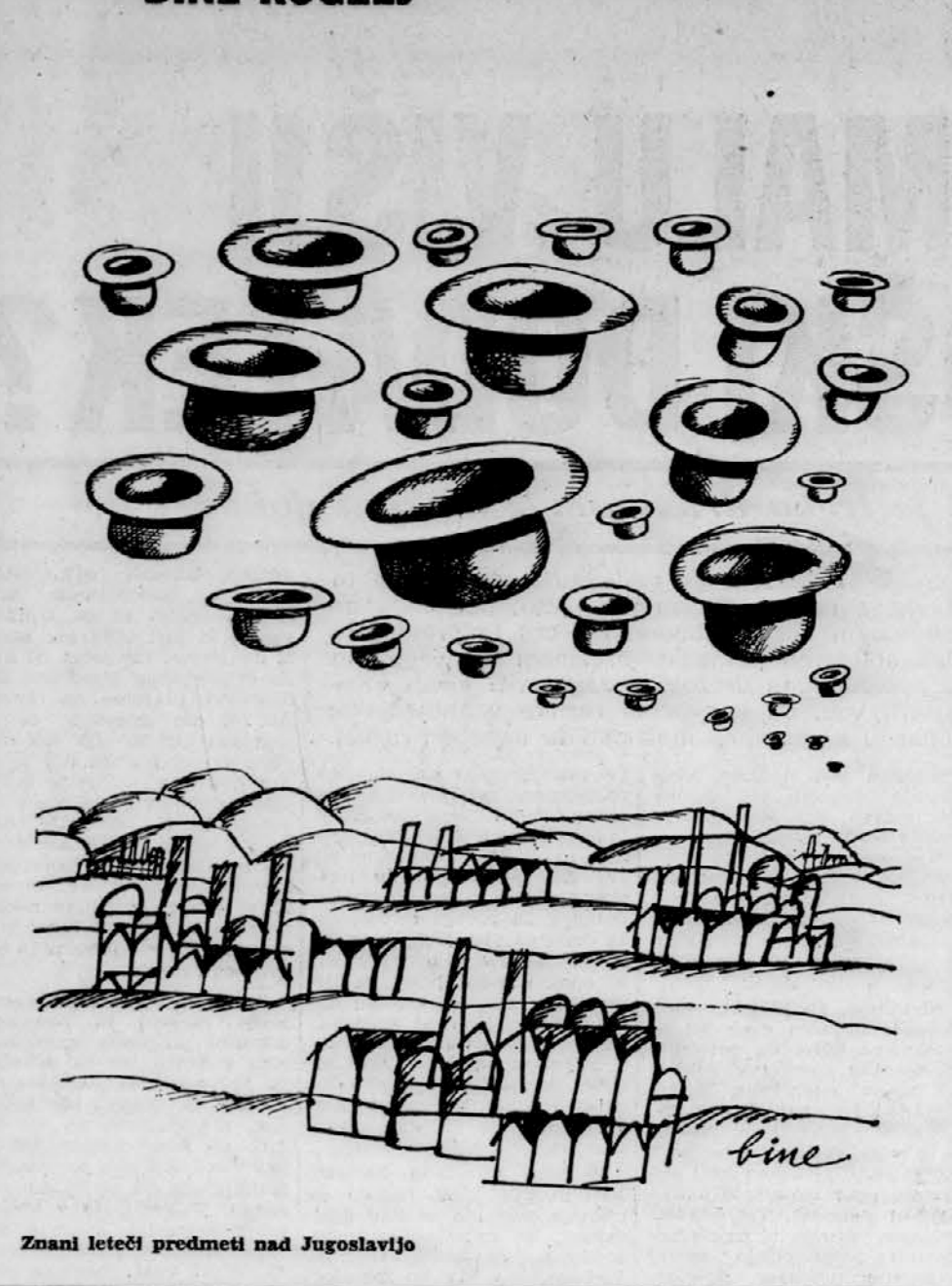
Bulata. Ta je član ZB in CK ZKH, vendar pa so njegovo politično dejavnost, posebno v okviru organizacije ZB, oce-nili, da je v nasprotju s po-litično smerjo ZKH in ZKJ.

Za zdaj naj omenim dva odmeva na plenumsko raz-pravo. Rade Bulat, sicer ge-neralpodpolkovnik, je na zad-nji seji glavnega odbora hrvaškega društva „Prosvjeta“ po-jasnil svoja stališča v zvezi z razpravo o ureditvi medna-cionalnih odnosov, ki so iz-zvali različno reagiranje v javnosti. Rekel je, da je iz-javo o federaciji v malem mislil na sestavo prebivalstva na Hrvaškem, ne pa na nje-no federativno konstituiranje.

Predsedstvo občinske kon-ference SZDL Nova Gradiška je skupaj z drugimi pristoj-nimi dejavnosti v mestu naj-odločneje zavrnilo in naj-ostreje obsodilo poslanca re-publiškega zbora hrvatskega sabora Antuna Dunacka, da je kot dolgoletni politični de-lavec v predsedstvu občin-skega odbora ZB NOV po-svoje kvalifikacij razgovor-ja na Šibila. S tem je vzpodbu-jal in pospešil sklep, da je treba zahtevati odpoklic Ši-bila. V Novi Gradiški so oce-nili, da je Dunack politično odgovoren za svoje ravnanje in da bi pravzaprav morali sprostiti postopek za njegov odpoklic. Glede na to, da bo do kmalu nove volitve, da je Dunack na seji popravil svo-je prejšnje stališče, predvsem pa zato, ker so vse sile v No-vi Gradiški angažirane okrog drugih, bolj resnih stvari, so se razpravljali temu odpo-vedali...

MARJAN KUNEJ

BINE ROGELJ

Znani leteči predmeti nad Jugoslavijo

ŽELJNI ODRSKE BESEDE

Gledališče na Goriškem

GORICA, 23. okt. — Štirin-dvajset dramskih predstav in šest recitacijskih večerov, a več kakor sedem tisoč obisko-valci — to je bilanca lanske prve rodne gledališke sezone na Goriškem, ki pomeni spodbudo in obvezo organizator-jem gledaliških prireditelj tu-kajšnjih ljubiteljev odrske be-sede.

Na sinočnji tiskovni kon-ferenci so predstavili slo-venškega gledališča iz Trsta, Slovenske prosvetne zveze in Zveze katoliške prosvete, ki so z organizacijo EMAC zasnovali redne gledališke pre-dstave, seznanili novinarje s programom za novo sezono. Goriškemu občinstvu bodo letos predstavili osem del. Sezon bo odprli v četrtak z Brechtovimi Bobni v noči v izvedbi Slovenskega gleda-lišča iz Trsta.

Izven abonmaja pa bo trde-želju gostovalo z več ljud-skimi igrami in mladinskimi deli.

Umetniško vodstvo trža-škega gledališča je na si-nočnji „iskovni konferenci ugotovilo, da je goriško ob-činstvo pripravljenost z nede-ljivo ljubezno prejemati in uživati ter ceniti žlahtno slo-venstvo besede, ki je na Goriškem odru prenelo okvire ozkih strankarskih gledanj.

L. KANTE

PRI BIJELJINI NI PADELNLP

Pač pa tuje sile pošiljajo balone

„Najbrž ne boste zadovoljni z odgovorom, a za-re gre za nesmisel, o katerem ne želimo več govoriti.“ tako so komentirali naši uradni vojaški predstavniki, pisanje nekaterih tujih časopisov, da je pri „Bijeljini padlo neznano leteče telo“.

V novici, ki se je razširila zadnje dni, piše „Politika“, je bilo omenjeno, da gre kaže za „skrivnostni leteči predmet, ki že 15 dni kroži nad Jugo-slavijo in da naš letalski vo-jaski izvedenci raziskujejo izvor tega predmeta, saj ni znano, ali nabi av meteorolo-ške ali v volninske namene.“

Na vprašanje, da so naši lju-dje zadnje čase v več krajih Jugoslavije ob različnih ča-sih opazili „čudne predme-te na nebu, ki naj bi bili ta-ko imenovani leteči krožniki, so uradni vojaški predstavi-niki odgovorili:

„Mogoče je, da so ljudje kaj opazili, a ti predmeti ne sodijo med skrivnostne in ne-znane. Gre za tako imenova-ne jadralne balone, ki se že več let pojavljajo po vsem svetu. Piloti, pa tudi prebiva-nci, jih po navadi opazijo spomladi in jeseni, ker so tedaj nad Jugoslavijo v ve-likih višinah najugodnejši zračni tokovi. Tehnike in dru-ga značilnost teh balonov so dobro znane in omeniti je tre-be, da so se baloni prvič dvig-

Posebne „balonske“ enote

Ni skrivnost, da imajo ne-kateri voleske posebne služ-be za spuščanje in upravlja-nje balonov. Zanimaj se je najbrž rodila pri Japoncih že med vojno, ko so izkoristili zračne tokove in spuščali na ameriško obalo na tisoče ba-lonov z eksplozivnimi napra-vami. Nikoli pa niso zvedeli, koliko uspeha so imela ta le-teča telesa, ki so nedvomno padla na sovražnikovo ozem-lje, saj so Amerikanci o tem molčali kot grob.

Z odkritjem plastičnih mas — polietilena, perfolina in dru-gih — ki jim vlaga ne more do živca, ki ne izgube prož-nosti tudi pri visokih tempe-raturah in ki lahko zdrže pri-tisk 150 kilogramov na kvad-ratni meter, so postali balo-

ni po vojni izredno zanimivi. Njihove dimenzije so bile o-gromne: imeli so tudi po 60 do 70 metrov premera, visoki so bili do 120 metrov, uporabljali so jih v različne namene. S takimi baloni je bilo mogo-če prenesti 500 kilogramov ro-voja in jih torej uporabljati tudi v vojne namene (za pre-nos razstreliva), za izvidni-štvo ali pa za motenje radijs-kih valov na določenem ob-močju, najpogostejše pa so ra-bili za razpečevanje propa-gandnega materiala. Nekateri balone so opremlili s tako imenovanimi programsko-ko-mandnimi bloki, barometriski-mi stabilizatorji za višino, kratkovalovnimi in ultravalov-nimi oddajniki ter sprejemni-ki, dešifriralniki radijskih ukazov, z aeronavigacijskimi napravami, itd.

Nenatančnost zmanjšuje učinek

Taki baloni so zelo dragi, še zlasti, ker ni zanesljivo, ali bodo opravili želene naloge. Baloni, napolnjeni z brezbarv-nim plinom helijem, ki jih dviga v velike višine (od 11 do 40 kilometrov), se premika-jo le ob zračnih tokovih, odvisno od hitrosti vetra, in

lahko opravljajo pot več sto kilometrov, pa tudi do 20.000 kilometrov, ko potoujejo s 50 do 400 kilometrov hitrostjo na uro. Ker pa so zračni tokovi nepravilni, se najpogostejše dog-a-ja, da baloni ne pridejo na cilj, da zaidejo v nezaželeno smer, ali pa se vrnejo tja, od-koder so jih spustili. Da bo naloga zares opravljena, si je mogoče zagotoviti tako, da spuste veliko število balonov, ob sedanjih velikih sodobnej-sih satelitov pa postaja cena balonov vse manj rentabilna.

Zato balone vse pogostejše uporabljajo le v meteorolo-ške ali v propagandne name-ne, še zlasti ob napetih med-narodnih dogodkih. Balon lahko leti tudi po 20 dni, a ker potuje počasi, je lahek cilj letal. Z najmodernejšimi elektronskimi napravami, ra-darji in podobnim jih je teže ko zaznati, s prostim očesom pa ob določenih urah zelo jasno: uro pred vzhodom son-ca je videti balone v modri barvi, dvajset minut pred vz-hodom so rdeči, uro zatem pa postanejo povsem nevidni, ker se obarvajo belo. Pred sončnim zahodom postane ba-lon temne barve, dvajset mi-nut zatem krvavo rdeče, ta odtенок se prehaja v blede modro in naposled povsem iz-črno. Odtod tudi povsem na-

sprotne trditve o barvi, obliki in hitrosti „skrivnostnih pre-dmetov.“

Cepprav balone uporabljajo povsod po svetu, postajajo vse redkejši zaradi množič-nosti umetnih satelitov. Na-prave današnjih satelitov so razstavne in z lahkoto zabe-ležijo vse, kar je zanimivega na zemlji. Z visine 300 kilo-metrov mimogrede naredijo po-snetek meter velikega pred-meta, zaznajo vsako novo gradnjo, lahko nadzorujejo frekvence na avtocestah, šir-jenje mest, nova naselja itd.

Pred sodobno satelitsko tehniko ni varna več nobena točka na zemlji. Dovolj je spustiti nad zemeljsko pro-stranstvo dva ali tri satelite, ki bodo na videz mirovali, in že lahko nadzorujejo to ob-močje več let. O tem priča tu-dni ena od anekdot:

Nekateri ameriški časopi-si so kot največjo senzacijo objavili fotografijo poslopja sovjetskega obrambnega mi-nistrstva s pripombo, da so sosednje dne pa so sovjetski listi objavili posnetek nekega poslopja, označen s puščico in s podpisom: „To je pisarna gospoda McNama-re, ki jo je posnel satelit.“

VELIMIR PETROVIC

O PROBLEMIH BREZ STRASTI

Pogovor z Nobelovim nagrajencem, francoskim fizikom A. Kastlerjem

„Mislim, da bi lahko navezali neposredno sodelovanje mednarodnega, de-želam v razvoju namenjenega inštituta za fiziko v Trstu z inštitutoma v Ljubljani in Zagrebu, kar bi bilo vsestransko koristno.“ Tako mi je v pogo-voru izjavil znani francoski atomski fizik prof. dr. Alfred Kastler, Nobelov nagajenec za fiziko iz leta 1966, ki je postal predsednik mednarodnega znanstvenega sveta tržaškega Abdus Selamovega inštituta in ki se je te dni, kot star prijatelj Jugoslavije že tretjič mudil v Ljubljani. Tu je med drugim predaval v krogu strokovnjakov na Univerzi in se pogovarjal s predstavniki inštituta „Jožef Stefan“.

Se prav posebej pa se je zanimal za najnovejša dosež-ke v fizikalnem laboratoriju prof. dr. Binca, s katerim že nekaj časa izmenjava svo-je znanstvene izkušnje. Oba se namreč ukvarjata zlasti s problemom magnetne reso-nance. „Samo, da v Parizu delamo to s pomočjo svetlob-nih, v Ljubljani pa s pomočjo radioelektričnih metod. Vem tudi, da se prof. Binč ukvar-ja s feroelektričnimi substan-cami, ki so zelo velikega po-menu ne samo za temeljne vede, ampak tudi za uporab-ne znanosti.“

Se je pravkar končalo zase-danje Evropskega sveta za fiziko. Prof. Kastler je menil da je to sorazmerno mlada ustanova, ki bi rada organi-zirala politiko fizikalnih raziskav v Evropi in omogočila tudi večjo izmenjavo mladih raziskovalcev po raznih ev-ropskih centrih. Ta organi-zem je toliko aktualnejši, ker v njem sodelujejo tako za-stopniki vzhoda kot zahoda, pa tudi druge dežele, na pri-mer skupno Maroko in Izra-ael. Tokrat smo sklenili da bomo koordinirali izdajanje znanstvenih publikacij in da bomo poslej izdajali revije ne po državah, ampak po strokah, ne glede na nacional-nost. Tako bi bila ena skupna revija za jedrsko fiziko, dru-ga za atomsko, tretja za fi-

ziko trdnih materialov itd.“ Profesor Kastler je menil, da se sam zaradi starosti — v kratkem bo imel 80 let — ne lotiva več velikih načrtov in da postopoma prepusti vodstvo francoskega fizikalne-ga laboratorija mlajšim naslednikom. Pač pa se zato to-liko bolj posveča mednarod-nemu povezovanju. Profesor Kastler je namreč znan tudi kot eden izmed velikih fran-coskih bojovnikov za mir in človečanske pravice.

Ker so prav te dni v Sto-ckholmu delili letošnje Nobe-love nagrade, sem ga vprašal, če ve, kdo bo novi nagraje-vec za fiziko, pa je bil vpraš-anju izkramlil, češ da napo-vedni na takih področjih niso primerne. Pač pa je živahno komentiral Brandtovo Nobe-

lovo nagrado za mir: „Mislim, da je bila to posrečena iz-bira, ker Brandt res dela za ureditev mira v Evropi in to prav z izvajanjem svoje politike pomirjevanja med Vzhodom in Zahodom. V tem vidim nehotno neko sorodnost z De Gaulleom, ki je prav ta-ko mislil, da politike ne sme-mo omejevati samo na dva nasprotujoča si bloka, ampak da moramo imeti v konceptu neko širšo, združeno Evro-po. Nedvomno vse, kar pri-speva h krepitvi te tretje si-le v Evropi, evropski in sve-tovni mir močno utrjuje. Vr-hu tega me veseli, da je na-grado dobil socialist.“

Učenjaki v zagati

Glede nevarnosti atomske-ga uničenja v svetu pa je po-novno pokazal vse svoj proti-militarizem. „V tem pogledu smo znanstveniki zelo zaskrb-ljeni, kajti vsi smo zašli v zagato. Pogajanja za jedrsko razorožitev še niso uspela. In ne verjamem, da bi lahko uspela, vse dokler ne bo pri-njlih navzoča tudi LR Kitaj-ska in dokler ne bo med na-

rodi neko osnovno zaupanje. Problem razorožitve se mi ne zdi tako tehničen, kot psiho-loški. Med ljudmi po vsem svetu bi bilo treba veliko več solidarnosti. Pogledite: vsi ve-do za grozljivo bledo osmih milijonov beguncev iz Bena-lije, med katerimi sta dva milijona otrok. Za rešitev teh osmih milijonov bi bilo po-trebno samo toliko sredstev, kolikor jih v svetu danes po-trošimo le za en dan razoro-žitve! Če države danes ne bo-do sposobne teh problemov človeške reševati, človeštvo ne zasluži, da samega sebe pre-živi.“

Znanstveni lahko torej izre-če tudi ostro besedo? „Da, čeprav smo pristojni samo v svoji stroki. Toda to ne pomeni, da znanstvenik ne bi imel tudi kot sleherni državljan na svetu pravico in dolžnost, da pove, kaj me-ni o stvareh, ki se dogajajo. Ima pa morda tudi pri teh splošnih problemih eno kva-lifikacijo več, namreč to, da se jih lotiva z neko strpnos-jo duha, brez strasti, kar čisto urediva osnovno vrednost, ki jo hočemo najti pot do rešitve.“

BOGDAN FOGACNIK

TEHNIČAR
ZAGREB, JURIŠIČEVA 25

podružice na servisu, zastupanje i prometi pro-
dukcije precizne mehanike i elektronike tel. 35.679,
36.171 in 37.803, štiro račun št. 301-1.1067
telegram: TEHNIČAR — Zagreb

NA III. »INTERBIROJU«, MEDNARODNI RAZSTAVI SREDSTEV ZA OBDELAVO PO-DATKOV IN PISARNIŠKE OPREME, RAZSTAVLJAMO IZDELKE TUJIH TVRDK ZA KATERE SMO GENERALNI ZASTOPNIKI ZA SFRJ, in sicer:

LogAbax PARIS

UNIVERZALNI DIGITALNI RAČUNALNIKI NAJBOLJ ZASTOPANI NA JUGOSLOVANSKEM TRGU

MODEL 2200 — fakturirka
MODEL 3200 — razne konfiguracije
MODEL 4200 — veliki sistem raznih konfiguracij

Toshiba TOKYO

ELEKTRONSKI NAMIZNI RAČUNALNIKI

MODELI:

BC 1002 BC 1623 BC 1415P
BC 1011 BC 1623G z glavo za izpisovanje
BC 1213 BC 1414 papirni trakovi

ELEKTRONSKI SISTEM ZA OBDELAVO BESEDILA

MODELI:

DATICA 410 LS
UNIDATIC A in B
DATICA DUPLEX 2292-W 332
DATICA 100A
LUKNJALNIK TRAKU 2292

DATIC

PERFORAG LTD. AARAU - SWISS

POMOŽNE POTREBŠČINE ZA DELO NA RAČUNALNIH APP JOURNAL ROLE — DNEVNIKI NA ACTION PAPIRJU LUKNJALNI TRAKOVI

POTREBŠČINE ZA DELO Z LUKNJALNIMI TRAKOVI

LEPOTA, KI SKRIVA TUDI BEDO

Haloze v jesenskem času

»To pa hecno sprašujete,« mi je v haloški vasi kar malo jezno odvrnil moški v najlepših letih. Zanimalo me je, kakšne sorte grozdja trgajo tam okoli. In preden je rekel, »da bi za rizing, muškati silvanec ali kraljevino že lahko vedel,« se je njegov pogled s tako silo zapičil vame, da sem steklenico mošta komajda obdržal med dlanmi. Ta obraz bom pomnil. Besede klenega moža so mi zvenele v ušesih, ko se je šum njegovih trdih korakov že zdavnaj zgubil v strmeh kolovozu. Vzel ga je greben, eden izmed mnogih v Halozah.

V daljavi se je bohotila Dončka gora. Do koder je segel pogled, so se v jesenskem soncu menjavali hribčki in doline. Na prislojeh se je na samski počitek pripravljala trta, ki je še oddala svoje letošnje bogastvo. Spet se je vrnala, njeno zlato-rumenno obličje pa je pričaralo čudovito haloško jesen. Človek pomisli, da je kar nekaj pomona, ko je s svojimi tisočimi jagodami znova poplačala kmetovete žulje.

Pobočja haloških gor so tako počevna, da na njih skoraj nikoli varno ne stojijo. Obdelovanje vinogradov je tudi trdo delo. S stropi pa si halošani kaj dobi ne marajo pomagati. Preostanejo edine roke in noge. Prst je kot nalašč za trto. Tudi levo haloških goric prispeva svoja in redka so leta, da jeseni kadi ne bi bile zvrhane. Ob gođenju preš se rado pozabi na vse tiste dni, ko je bilo treba sit, v gorcov, najsi je bil petek ali svetek. Kolikokrat jo je haloški kmet mahnil vizeber, kolikokrat so se njegove spokane roke zalele v peščenjak, pomeljan z Leporjem, kolikokrat je bilo treba odtrgati grozd, kolikokrat si je moral oprati brenoto, kolikokrat... Ne, vsega tega se ne da prešteti.

Grdo in lepo

Resda v Halozah raste predvsem zlatna trta, vendar tudi šmarčne ni težko najti. To imajo bolj za malo, rabejo jo in med haloškimi šaljarji in vinikarji pretirano šarji ni ravno odvisen pojav. Tožbo, češ, kaj mi pa se ostanke drugega, je od ostalih in v zapuščenih kmetov na revnih baltarjev se vse prepočisto slišati. Ob mislih obupa se vrstijo kozarčki, ki človekovo življenjsko usodo še bolj počinjajo. Da, pod vso lepoto, ki se po tej pesni slovenske zemlje razljuje, se še vedno skrivata revščina in bridkost.

Osojane plati haloških holmov, so porasle z gozdovi; predvsem buke in kostanje, ki so se naselili na teh krajih. Hmmm, in to pravi kostanj! Le za dobre tri ure se je treba zapoditi v strmine in kostanje boste kmalu nabrali za udobno sprežimovanje, toliko ga je. No ja, če niste ravnar preveč ješči, kajpak! Starejši kmetič sem kasneje vprašal, ali kostanj vasko leto tako obilno obrodi. To me je dobesedno pogledalo. Od kod se je pa ta vzel, si je govtovito mislila. Brž je jela pravit: »Letos ga je malo, prav malo. Prejšnja leta smo z njim še zmerom spitali prašice. Dobro jim tekne in lepo se zredijo. No, zdaj smo si morali pomagati tudi z drugo krmno.« Potlej sem došel manj čutili, ko sem videl ograjke s svinjarni kar pod kostanj. Spretna samopostreba.

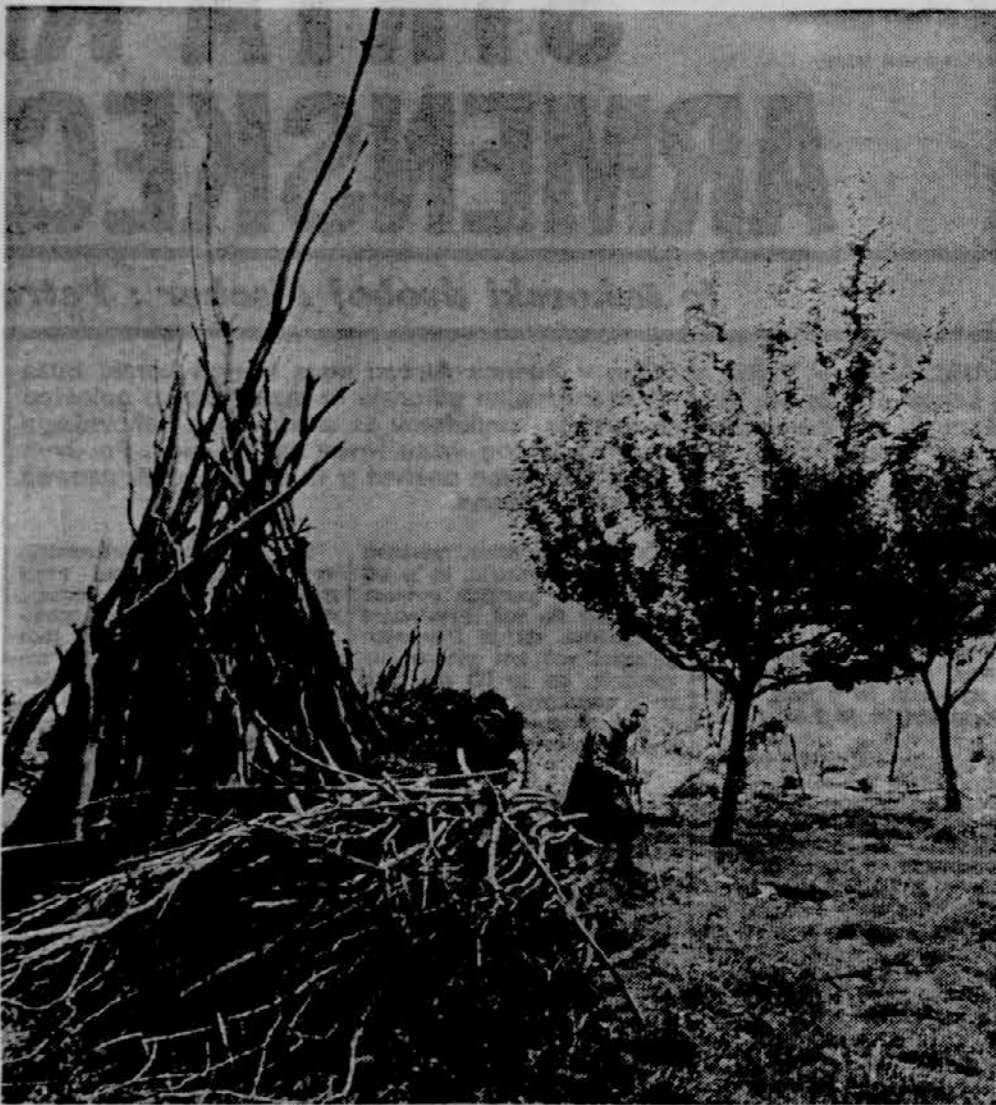
Direndaj v kleti

»En hribček bom kupil, bom trsek sadila piše nad vhodom v vinsko klet.« Pri maškic v Varesi vasi. Za nedeljsko popoldne, ko sem jo obiskal, pa bi bolj pristojali verzi: »Prija! Tje bom vabil, še sam ga bom pil. A ne zato, ker si lahko pristno domače vino dobil za šest dinarjev, marveč zaradi gneče in di-rendaja, ki je bil v kleti ta

PROTEST

DOBERDOB — Slovenci na Gorškem so spet enkrat razočarani. To pot v Dobrdo-bu. Na občinski seji, ki je bila pretekli teden, je župan sporočil občinskimi odborniki, da je njihov predlog o uvedbi novih krajevni imen za nekatere kraje zavrnjen. Občinski svetovalec so bili nad tako odločitvijo pristojnih razočarani in so sklenili, odločno protestirati zoper tako odločitev. Istodnevno pa so tudi sklenili, da se bodo pomnožno dogovorili o predložitvi novih imen, namesto se predlaganih, ki so bila zavrnjena. Na občinski seji je te-ka beseda tudi o vprašanju uvedbe dvojezičnih napisov v drugih vaseh občine Dobrdo-bu, tako kot so to izvedli že v Dobrdomu samem,

PO SLOVENSKI ZEMLJI

HALOZE JESENI — Bliza se stanka zima, a pod barvami jeseni je z njenimi tegobami, težavami deželice, ne prepozna vsak... Foto: D. Modrinjak

ZEMLJO VRAČAJO KMETOM

Zakaj KZ v Križah pri Tržiču ponuja arondirane njive?

Bržkone je sporočilo o tem, da kmetijska zadru-ga v Križah pri Tržiču kmetom vrača zemljo, ne-kam presenetljivo. Ni še namreč tako dolgo, ko je bila kmetijska politika pri nas prav nasprotna.

Ni dvoma, da so imeli tu-di v Tržiču pred osmimi ali devetimi leti dober namen, ko so z arondacijami in za-kupni zasebne zemlje povečevali posest kmetijske zadru-ga. Hoteli so predvsem pri-dobiti večja, strnjena, polja, ki bi ob sodobni mehanizaci-ji dala boljši pridelek in ve-čje tržnje presežke. Kot ka-že akcija ni bila dovolj stro-kovno pretehtana, zato je se-daj dobila tak epilog.

Največja napaka — menijo strokovnjaki — je bila v tem, da v zadru-gi v poljedelstvu niso prav kolobarili. Zato se je pridelek zmanjševal. S ko-lobarjenjem pa so imeli te-žave zato, ker niso imeli do-volj živine. Skrajša jo so si-ker nekaj redili v najetih hlevih, pred tremi leti pa so zaradi nerentabilnosti še to opustili. Ob teh in drugih težavah se je položaj v za-dru-gi tako poslabšal, da so sprido izgube, ki se je ponav-ljala iz leta v leto, uvedli prisilno upravo.

Pod novim vodstvom se je zadru-ga naposled postavila na trdnje noge. Po štirih letih je lani prvič zaključila poslovanje brez izgube. Me-neč, da se poljedelstvo v ta-kih razmerah ne splošča, so-še pa v zadru-gi odločili, da zemljo prepustijo kmetom. La-

več kmetje, nekateri pa so ostali brez naslednikov. Ti so zato vztrajali pri zakupnih pogodbah.

»Kaj boste pa potem z zemljo?« »Skusali jo bomo dati v najem drugim kmetom, tako kot smo tistih 20 hektarov, ki so jo vzeli Dupljanci in Strahinjani. Morda bo več zanimanja v Naklem ali kje drugje.«

»Pogovorili smo se...«

Z vračanjem zemlje so se v tržički občini že sprijaznili, zato so to tudi vključili v

PETER FINCH PRIDE V LJUBLJANO

Uprava dvorane Jugoslovanske kinoteke v Ljubljani nas je obvestila, da je navezala stike z znanim angleškim filmskim igralcem in režiserjem Petrom Finchem, ki te dni snema na Bledu. Igralec je ob-ljublil, da bo v ponedeljek zvečer obiskal kinoteko, kjer bodo predvajali njegov film »Obtoženi se, Cesar Wilde!«, in se pred predstavo razgovarjal z gledalci. Srečanje je na-povedano za 20. uro.

LADO STRUŽNIK

NA KRASU JE KRAS

Na rob simpoziju o kraški terminologiji

Ko so pred sto leti pri-čeli pokrajinsko ime za-ozemlje med Tržaškim za-lužem in Vipavsko dolino — Kras — pisati z malo za-četnico in so tako ustvarili nov pojem in osnovo za rast nove znanstvene pano-ge krasologije, se še zdalec niso zavedali, da se bodo strokovnjaki že več kot eno stoletje ubadali in preke-ali o tem, kako naj poudar-ke kraške pojave poimenujejo. Na številne se je strokovna javnost privadila, čeprav se ne morejo ponasati s poseb-no mero logike. Ker je na Kras zaslovel v strokovnih krogih predvsem preko nemške literature, se je pri-germanskih jezikih udoma-čil termin karst.

Od slovenskih narodov so ga prevzeli Rusi, Bolgari, Makedonci in nekateri Srbi.

Hrvati so se oprijemali svo-jeja »kras«. Drugi Slovani sledijo slovenskemu »kra-su«. Prvi opazovalci sloven-skega krasa so vnesli v po-tno beleško tudi ljudsko ime »dolinas«, ki je postala med-narodni termin. Mi Jugoslo-vani pa rabimo namesto nje »vrtalac«. Nekateri naši pre-strokovnjaki v tuje jezike po-ljijo hrvaški pot, ko premetavajo tuje slovarje in iščejo ustre-šni izraz za našo vrtalac. Ne morejo domnevi, da je naj-bolj na mestu naša ljudska beseda »dolinas« (»Dolines«, ki so se ji odrekli jugoslo-vanski strokovnjaki, da ne bi prihajalo do zamenjave s rečno dolino. Iz zapisnikov prvih pokrajinsoslovcov je zašla v mednarodno rabo tudi beseda »vrtalac«, ki ji ne vedo pravega pomena. Tisti tuji, ki vzamejo v ro-

ke slovenski slovar, trdijo, da pomeni vodoravno jamo. Če pa imajo pri roki srbski besednjak, navajajo, da po-meni brežno. Se prevažajo iz enega jugoslovanskega je-zika v drugega radi ustre-ljivo kozla. Naši časnikiarji, ki prevajajo Tanjugova po-ročila, so že večkrat pisali o pečnini (na primer na Kubi), čeprav je jasno, da gre za jame.

To je le nekaj cvet iz-javne rabe. Iz strokovne li-terature je nespornumov v imenosloviu za drobne kra-ške oblike še mnogo več.

Za uveljavljanje naše zna-nosti le ni povsem nepo-membno, če morejo jugo-slovanski strokovnjaki od-govoriti tujim kolegom na vprašanje, kaj pravzaprav pomenita na primer bese-di »vrtalac« ali »polje« (v našem

slovarstvu kraško polje), kaj-ti ti dve besedi sta bili pr-vič zapisani kot strokovna oznaka z našega krasa in sta našli nespremenjeni v svetovno terminologijo iz-jugoslovanskih jezikov. To-da pri nas pojmovanje teh dveh kolanj ni enotno in vsak obiskovalec navaja na Dinarškem krasu drugo šte-vilo kraških polj.

Ali je mogoče uskladiti vsaj mnenja strokovnjakov enega naroda in sestaviti primerjalno jugoslovansko terminologijo, bo pokazal jugoslovanski simpozij o kraški terminologiji in tipolo-giji v Ljubljani od 21. do 23. oktobra. V imenu Zveze geografskih organizacij Ju-goslavije ga prireja katedra za fizično geografijo pri Fi-lozofski fakulteti v Ljublja-ni.

IVAN GAMS

NAŠI ZA MEJO

„DOBRI SOSEDEJ“ SAMO ZARADI LEPŠEGA?

Slovenci v Italiji so ogorčeni nad postopkom ob popisu

TRST, 23. oktobra — Popis prebivalstva v Italiji: leta 1961 in leta 1971. V obeh primerih so značilne podobnosti glede odnosa do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, saj obakrat samo prebivalci tržaške pokra-jine sprašujejo tudi po njih narodnostni pripadnosti in obakrat na tak način, da je za pripadnike manjšine žaljiv, diskriminacijski, ko se kršijo načelne določbe o zaščiti manjšin italijanske ustave, londonski sporazum in posebni statut, ki vsebuje podrobne določbe o manjšini.

Vrsta podrobnosti dokazu-je, da je tokrat celo slabše kot je bilo pred desetimi leti, kakor da se v tem dolgem razdobju ne bi bilo nič zgo-dilo: kot da se ne bi bili izboljšali odnosi med Italijo in Jugoslavijo, da ne bi bilo na stotine zagotovil in slo-venih izjav vidnih in najvi-dnejših predstavnikov obla-sti, vladnih in drugih strank o zaščiti pripadnikov sloven-ske skupnosti, kot da se Slo-venci ne bi bili vključili v občinske in pokrajinske od-bore in morda najvažnejše: pred desetimi leti je neofa-šistični prvak Almirante še tuil desetletnočom po trža-ških trgih in tisoč tržaških srednješolcev so manifestirali z glasnim geslom: »Smrt Slovencem«, zdaj pa mora Almirante govoriti nekaj sto od drugod pripeljanim, pla-čanim pretepačem, ko ita-lijanski mladinci odločno za-levajo, da morajo Sloven-ci imeti vse pravice, da mora država zagotoviti v Slovenski Benečiji slovenske šole.

Skratka stopnjevanje, je, jih ni, nima časa, se mu ne lju-bi, naj jih gre družinski član sam iskat in končno: kaj vam bo, saj ga ne smete uporabiti, ker morate izpol-niti italijanski obrazec, slo-venski tako ni uporaben.

In ta zadnji izgovor je to-čen. Slovenski obrazec je res narejen na tak način, da je neuporaben: rubrika družin-ski člani zadostuje samo za dve osebi (kot da Slovenci ne bi imeli otrok), povrhu pa sta dve strani natiskani dvakrat, ena pa manjka!

Očitno ne gre za »slučajno« napako, temveč za to, da se onemogoči slovenskemu prebivalstvu izpolnit sloven-ski obrazec, kot so to nare-dili ne ravno tako malošte-vilni pred desetimi leti.

Slovenskih obrazcev ni?

Ze pri izbiri popisovalcev se je zataknilo. Le del so jih zbrali z normalnim nateča-jem, kot predvideva zakon, ki pravi, da mora biti izbira javna, da se lahko prijavijo vsakdo, ki ima ustrezno izo-brazbo. Dobren del so jih enostavno imenovali po dolo-čenih kriterijih, ki so prišli očitno do izraza, ko je ta »večina« med seboj izbrala za sindikalne zastopnike tri najbolj znane fašistične skvadriste: Ugo Fabrijana (ki je bil obsojen, ker je vrge-l bombo na uredništvo »Pri-morskega dnevnika«) in nje-gova pajdaša Francesca Ne-majia in Roberta Ivo.

Popis teče tako, da popi-sovalci prve tri dni odnesejo popisne pole družinam na dom, kjer jih puste do sobo-te, 23. oktobra in jih nato izpolnijo ponovno pobere-o.

Takoj se je pokazalo, da popisovalci nimajo popisnih obrazcev v slovensčini, očno-sno, da jih imajo le nekaj za prebivalce okoliških občin. Očitna je tendenca: Sloven-cem v mestu Trstu ni, tukaj jih ni mogoče priznati. Re-snica pa je prav obratna, saj je tudi oblastem dobro znano, da je okoli res kompaktno slovenska, da pa živi velika večina pripadni-kov slovenske narodnostne skupine prav v mestu.

In prišel se je krizev pot slovenskih meščanov (pa tu-di popisovalcev). Slovenci so zahtevali slovenski obrazec, prejeli pa so odgovor: jih ni. Kako, da jih ni, saj piše v Primorskem dnevniku, da so, tako zagotovila je dal občin-ski odbornik, ravatelj stati-stičnega urada. Končno se je izkazalo, da menda so, toda popisovalce jih ni imel. Zato se je vrnil čez nekaj dni.

Primer iz prakse

Na Katinari se je popi-sovalec naveličal in obiskal urednika »Primorskega dne-vnika«, kateremu je ja-ko povedal: »Običnem dru-žino, ki zahteva slovenski

Zgodovina se ponavlja

Kako daleč smo od nor-malnega in logičnega izva-žanja popisa, ko bi moral po-pisovalec vprašati vsakega družinskega poglavarja, če želi slovenski prevod in ko bi se lahko vsak prebivalec Trsta svobodno odločil, če bo odgovarjal v slovenskem jeziku, ali če kot sodržav-ljan italijanske narodnosti slovenskega prevoda ne po-trebuje.

Ze prvi dnevi izvajanja po-pisa nazorno dokazujejo pra-vilnost ugotovitve predstavi-kov slovenske narodnostne skupine v Italiji, da že v naprej protesta, o proti po-pisu po narodnosti in že v naprej odklanjajo vsako skli-covanje na tako ugotovljene rezultate. Izjavo je podpi-salo 28 predstavnikov poli-tičnih strank, ki vključujejo Slovence in predstavnikov slovenskih organizacij. Gre za iste predstavnike, ki so lani decembra podpisali pi-smo predsedniku vlade Co-lombu z zahtevom, da jih sprejme in katerim se je to-krat v imenu beneških du-hovnikov pridružil še župnik Cencič.

Res je žalostno dejstvo, da so bili predstavniki Sloven-cem v Italiji letošnjega 27. septembra priložili podpisi-sal v bistvu isto izjavo kot so jo pred desetimi leti, 5. oktobra 1961.

Se zlasti pa je nerazumlj-i-vo, da morajo slovenski dru-žinski poglavarji tudi tokrat opozarjati popisovalce na svoje človekanske pravice in med njimi na pravico do u-porabe slovenskega jezika, ki je zagotovljena s šestim čle-nom Italijanske ustave, ki določa, da bo italijanska re-publika s posebnimi zakoni »ščitila« pravice narodnost-nih manjšin.

Ta pravica pa je točno določena s petim členom po-sebnega statuta londonskega sporazuma, ki se glasi:

»Pripadniki jugoslovanske etnične skupine na področju pod italijansko upravo in pripadniki italijanske etnične skupine na področju pod ju-goslovansko upravo bodo la-hko svobodno uporabljali svoj jezik v osebnih in uradnih stikih z upravo in sodni-mi oblastmi obeh področij. Imeli bodo pravico prejemati odgovore v istem jeziku, pri ustreznih odgovorih bodisi neposredno ali po tolmaču, v korespondenci pa morajo oblasti zagotoviti vsaj pre-ovod odgovora.

Zaščita po ustavi in v resnici

Javnim dokumentom, nana-sajočim se na pripadnike et-ničnih skupin, »vsevišje sod-ne razsodbe, bo priložen prevod v ustreznem jeziku. Isto ve-lja za uradna obvestila, jav-ne razglase in publikacije.« Po tem je nesporno, da imajo Slovenci pravico zav-rniti samo italijansko popisno polo in da lahko zahteva-o, naj jim oblasti dostavijo, to-čneje, popisovalci prinesejo na dom, popisno polo v slo-venskem prevodu.

Slovenci pa imajo prav ta-ko nesporno pravico, da na

tem slovenskem izvodu popi-se pole odgovore na vpraša-nja, ki jih zastavljajo pri po-pisu.

Za razliko od razdobja iz-pred desetlet let pa tega zdaj ne morejo narediti, ker ene-ga lista v slovenskem prevodu sploh ni. Jih bodo obla-sti v takem primeru sodno pra-ganjale, nalagale težke globe?

Poročevalec v »Primorskem dnevniku« je upravičeno na-pisal: »Skandal s popisom se nadaljuje.« Skandal, ki ni v skladu s splošnim, demokra-tičnim razvojem v Italiji in ki se bje s tolikokrat pro-glašanim dobrim ozračjem in nič manjkrat reklamiranimi, dobrimi, odličnimi in zgled-nimi sosedskimi odnosi med republikama Italijo in Slo-venijo.

BOGO SAMS

»STAVKA« V SLO-VENSKI ŠOLI

GORICA — Ze nekaj časa je v slovenski šoli v ulici Randaccio v Gorici preč problem učiteljskega kadra. V tej šoli poučujeta namreč sa-mo dve slovenski učiteljici v prvih razredih osnovne šole. V prvem razredu te šole je sedem učencev, prav tako v drugem, v tretjem pa osem. Jasno je, da ena sama učite-ljica ne more v enem razre-du učiti toliko otrok.

O teh težavah so starši slo-venskih otrok, ki obiskujejo to šolo, obvestili pristojne oblasti in ti (prosvetno mini-sterstvo v Rimu) so jim ob-ljubili da bodo takoj ob za-četku šolskega leta poslali okrožnico, s katero dajo nekatere pristojnosti šolskim skrbnikom. Okrožnico so starši pričakovali 15. oktobra, ker pa je do 18. oktobra ni bilo, starši prvega, drugega in tretjega razreda svojih otrok niso pustili v šolo. Po enourni stavki« je v šolo prišel nadzornik, ki je izrazil svojo pripravljenost in pri-pravljenost šolskega skrbni-štva, da takoj ko dobi iz Ri-ma dovoljenje, nastavi še tretjega učitelja. Starši pa so dr. Lebanu povedali, da so s svojo akcijo hoteli opozo-riti krajevne kot rimske šolske oblasti, da je položaj na šoli nevzdržen. »Ne smemo namreč dovoliti, da bi trpeli otroci slovenske ljudske šole v Gorici ali katerikoli druge šole, samo zato, ker rimska birokracija spi, je zapisal »Primorski dnevnik«.

OBISK V GONARSU

GORICA — Preteklo nede-ljo je Slovensko planinsko društvo Gorica organiziralo avtobusni izlet v Palmanovo in Gonarsu. Ob tridesetletnici vstaje proti fašističnemu oku-patorju so se slovenski pla-ninci poklonili spominu žr-tve taborišča.

Pred koncentracijskim ta-boriščem, kjer je pokopanih 415 bilih taboriščan, so se udeleženci komemorativne-ga izleta razvrstili v sprevod, na čelu katerega so nosili lo-žorjov venec z napisom »SPD Gorica — žrtvam tabo-rišč«. O taborišču in nje-govih žrtvah je spregovorila nekaj besed predsednica SPD Smetova, o trpljenju bilih internirancev in o kopanju rova pod barak 33 pa je spregovoril član SPD Milan Pavlin.

V času obiska slovenskih planincev je bilo pokopališče sicer nekoliko zanemarjeno, vendar so slovenskim obisko-valcem povedali, da bodo v bližnji bodočnosti postavili skupen spomenik umrlim v tem zloglasnem taborišču.

VEZI ČEZ MEJO

Jesenjani o povezavi s Slovenci na Koroškem

Na nedavnem jeseniškem srečanju literarnih, kulturnih in javnih delavcev z rojaki onstran Kara-vank je prišla do veljave velika želja in potreba koroških Slovencev po povezovanju z matičnim narodom. Na to razen meje poveže same precej vpliva tudi neurejen položaj njihove narodnostne skupnosti v drugi državi.

Narodnostno vprašanje Slo-vencev na Koroškem za nas nima le političnega, marveč tudi kulturni značaj, zato se ob tem postavlja vprašanje naše zavesti in osebne odgo-vornosti. Vse kaže, da se s tem ne moremo prav pohva-liti. Na omenjenem srečanju na Jesenicah so udeleženci pogovora soglašali, da je mi-mo napak in slabosti, ki se

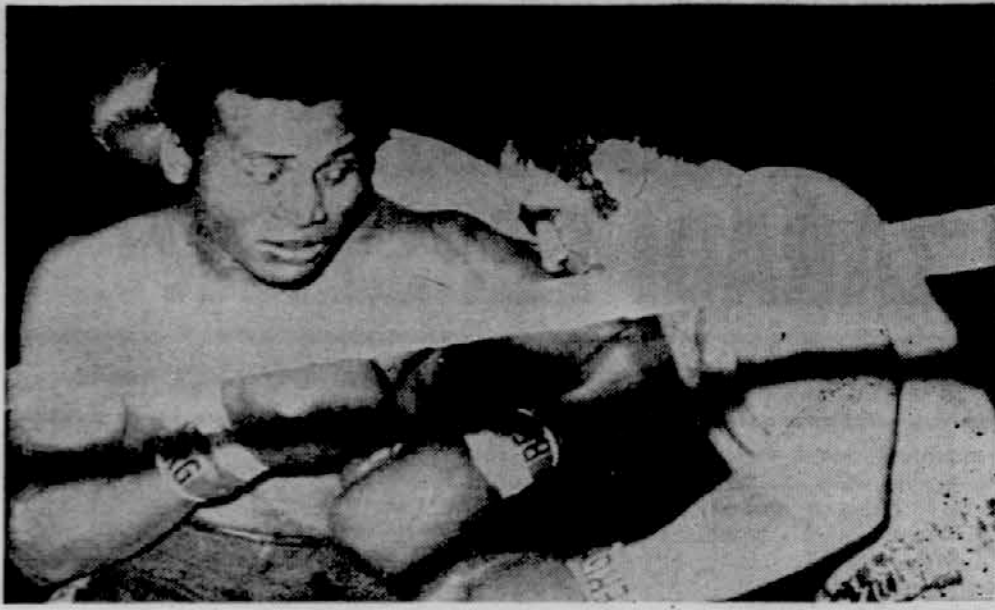
ju za ohranitev narodnostne skupnosti tesnejše povezo-va-nje z matičnim narodom, še posebno na kulturnem po-dročju. Ponekod so pri nas zastran tega precej naredili. Na pogostejše so izmenjave kulturnoumetniških nastopov in razstave, srečanja in po-dobno. Jeseničani, ki so v za-dnjem času še posebno pri-zadevani, so to v uspešno vključili tudi svojo literarno umetniško prilogo »Zelezar-ja«.

Po srečanju na Jesenicah lahko pričakujemo nove ko-rake v sodelovanju z rojaki onstran meje. Tam so se namreč dogovorili za naloge, ki jih bodo družbenopoliti-

čne in kulturne organizacije v občini vnesle v svoje pro-gramne dela.

Ob zavzemanju za upora-bo dvojezičnosti napisov na Koroškem pa je treba opo-zoriti na napako, ki jo samd pogosto delamo. Niso redki primeri, da v turističnih po-spelih, letakih in drugih kra-je in druga zemljepisna imena na Koroškem pišemo le nemško, namesto v obeh jezikih. Prav gotovo ni odveč pripomba naših rojakov, naj se Slovenci iz matične domo-vine med njimi na Koroškem obnašajo kot Slovenci, ne pa kot tuji turisti.

LADO STRUŽNIK

ŠAMPIONI

SVETOVNI PRVAKI — muš-
ja: Salvarria (Filipini) po
WBC in Ota (Japonska) po
WBA; bantamska: Oliveros (Me-
hika); perena: Arrendonondo
(Mehika) po WBC in Gomez
(Venezuela) po WBA; lahka: Buchanan (V.
Britanija); polveterska: Arcari
(Italija) po WBC in Locche
(Argentina) po WBA; veterska: Men-
diz (Francija); polsrednja: Bess
(Italija); srednja: Morison (Argentina); pol-
teška: Rondon (Venezuela); teška: Frazier (ZDA).

EVROPSKI PRVAKI — mu-
šja: Atzori (Italija); bantamska: Senni (Španija); perena: Legra (Španija); lahka: Puddu (Italija); polveterska: Carasco (Španija); veterska: Men-
diz (Francija); polsrednja: Hernandez (Španija); srednja: Boutier (Francija); polteška: Velensek (ZRN); teška: Bodel (Vel. Britanija).

POLOM ZDA

Položaj v svetovnem profesionalnem boks

Razmerje sil v profesionalnem boks se je v zadnjih letih popolnoma spremenilo. Ameriški bokserji, ki so imeli nekoč v svojih vrstah večino prvakov, so ostali z enim samim naslovom, ki pa je resda najpomembnejši. Le Joe Frazier v teški kategoriji namreč rešuje čast nekdanje vesile z enim prvenstvom izmed petnajstih, kolikor jih priznava obe svetovni boksaški zvezi — WBA in WBC.

Ameriško premoč so prevzeli bokserji iz Južne in Srednje Amerike, ki branijo kar 8 naslovov, torej več kot polovico. Po trije naslovi so v rokah Azijcev in Evropejcev. Spremembe pa so tudi v notranji celi. Tako so ku-

banski bokserji izgubili dobre pozicije, nasprotno pa so močno napredovali Venezuelci in Mehikanci, ki so s po tremi naslovi prav na vrhu. Po dva svetovna prvaka imajo Argentina, Japonska in Italija, po enega pa ZDA, Vel-

ika Britanija in Filipini. Torej je v 11 kategorijah 15 prvakov. To je posledica tega, ker ameriška (WBA) in manilska (WBC) federacija v štirih kategorijah priznava za prvaka različna bokserja.

Eden izmed najpomembnejših vzrokov, da so ZDA izgubile primat boksaške vesile številka 1 je dejstvo, da zanimanje za profesionalni boks upada. To pa seveda ne velja za težko kategorijo, v kar smo se lahko nazadnje prepričali ob letošnjem dvoboju stoletja — 8. marca, ko sta v ring stopila Frazier in Clay. Prav v absolutni kate-

goriji pa Američani, ki na boks nedvomno gledajo z dobičarskega stališča kot južnoameričani (ti tudi v profesionalnem športu le še vidijo del »čiste igre«) se vedno krepko držijo v boju s Evropejci izvojevano žezlo.

Ni pa tudi ne kaže, da bi v njej bila ameriška premoč kaj ogrožena, saj je naslednik sedanjih tekmecev praktično že znan. Olimpijski zmagovalci, mladi George Foreman, je doslej med profesionalci stopil v ring devetindvajsetkrat in dobil vse dvoboje, večino s k.o. Vsa pričakovanja nocojanov, da bodo Cooper, Walker in na-

ga. Bugner, ki je slednjič v dvoboju z rojakom Boddellom izgubil še evropski naslov, ugnali Američane, so se izjalovila že v prvi. Tudi Spanec Urtain je začel izgubljati.

V politički kategoriji je svetovni prvak Venezualec Rondon, evropski pa Conny Velensek, ki je po rodu — Jugoslovian. V prijateljskem dvoboju, ki je bil pred kratkim, je svetovni prvak proti njemu zmagal le z veliko težavo po točkah. Vendar pa bo imel Velensek še eno težko preizkušnjo, ko bo branil naslov proti Britancu Finneganu, ki ima veliko ambicije.

V letu dni je v Evropi prišlo do velikih sprememb med prvaki. Izmed devetnajstih dvobojev je EBU (Evropska boksaška zveza) kar v devetih dobila nove prvake celne. Presenetljivo je zdaj Španija vodilna država v Evropi, saj ima kar 4 prvake, Italija ima 3, Francija 2 ter ZRN in Velika Britanija po enega. F. BOZIC

STRTA KRILA ARMENSKEGA ORLA

Je šahovski dvoboj Fischer : Petrosjan že odločen?

LJUBLJANA — Veliki obračun v Buenos Airesu se s hitrimi koraki bliža h koncu. Resda sta Fischer in Petrosjan odigrala le malo več kot polovico 12 partij finalnega dvoboja turnirja kandidatov za svetovnega šahovskega prvaka, toda Bobbyju že obešajo okrog vratu lovor zmagovalca. Po dveh klasičnih knock outih, ki ju je Petrosjan doživel v 6. in 7. partiji, namreč nihče več ne dvomi v zmago Američana.

Odkod tako hiter, nenaden preobrat v dvoboju, ki je bil še po petih partijah povsem izenačen? Se več. Prevladalo je mnenje, da je Petrosjan prikažal več kot njegov nasprotnik, da je bil on tisti, ki je narekoval tempo. Torej se je med dvobojem celo prelevil v favorita.

ZE ZMAGAL? Bobby Fischer.

To je tudi sila presenetljive povedal šahovski kralj Spaski v svojem komentarju dvoboja na moskovski televiziji — prenašala ga je tudi Intervizija. Spaski je bil namreč pred dvobojem eden izmed redkih v sovjetskem taboru, ki ni oporekal Fischerju vloge izrazitega favorita. Po petih partijah pa si je premislil in izjavil, da je Tigran bolj talentiran od Fischerja. Bržkone je s tem tudi hotel pomagati svojemu rojaku, ga še bolj vzpodbuditi v napornem boju, vendar pa je zdaj očitno, da ni imel srečne roke.

Prave vzroke zloma je zdaj težko odkriti. Gotovo jih najbolje pozna Petrosjan sam, pa še on je v teh trenutkih v takšni omotici, da jih bo lahko povsem analiziral šele po dvoboju. Zato je pri vsakem poskusu razčlenjevanja tudi velik del ugibanja.

Petrosjan je začel dvoboj taktično, strokovno in psihološko dobro pripravljen. Globoko v svoji notranjosti pa se je bržčas zavedal, da Američana ne bo mogel zaustaviti na poti do šahovskega prestola. Po drugi, tretji, posebej pa še po kratkem, nebor-

benem remiju v peti partiji, pa je začutil, da v tem boju ni le drugi poskusni začetek velike sovjetske šahovske tradicije pred Fischerjevim dvobojem s Spaskim, marveč enakovreden tekmeč tolikanj favoriziranega nasprotnika. Tudi tisk, strokovnjaki izven SZ, ki so prej bolj iz spoštovanja kot zares, govorili o njegovi močnosti, so se naenkrat razpisali o armenskem orlu, njegovi veliki sposobnosti, da nasprotniku vsili svoj slog igre. Petrosjan pa, ki zaradi pretirane miroljubnosti, pravzaprav prevlečke šahovske natančnosti, v širšem krogu ljubiteljev šaha

POLOM? Tigran Petrosjan.

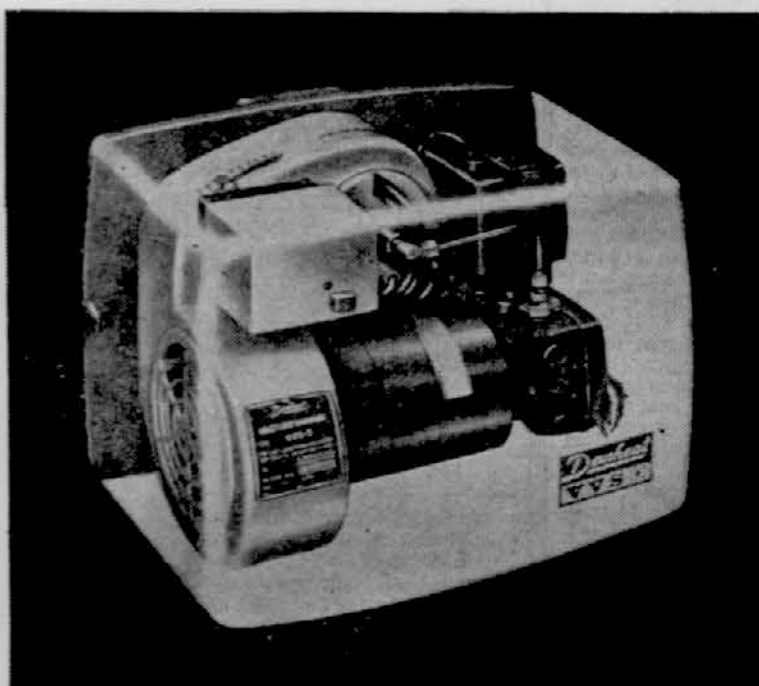
nikdar ni imel kdo ve kako vnetih privrženцев, je zaustavil ameriški šahovski računalnik. Zgodil se je nov duh!

Opoljni vonj zmage pa je najbrž omanil bivšega svetovnega prvaka. Odpovedalo je njegovo najmočnejše orožje, ledena hladnokrvnost, neomajna treznost. V 6. partiji je bil le še blede senca sebe. Na naivno preprosto način je hotel nadaljevati z remiji in Fischerjevemu buldožerju sneti gosence. Doživel je hud poraz, ki ga ob prvi prekinitvi v dvoboju ni mogel preprečiti še tako dober analitičarski štab.

Toda to mu ni bilo dovolj. Samo pobrat se je in nadaljeval kot da se ni zgodilo nič nenavadnega. Kajpak ni vzdržal. Drugi Fischerjev udarec je bil še trši, sploh se mu ni mogel umakniti.

Zdaj je boj praktično končan. Nasprotnika bosta sicer še petkrat stopila v ring, toda preobrata ni moč pričakovati. Primerjava — med okroglo nogometno žogo in štirioglati šahovnico je resda nenavadna, zato pa je njen stržen resničen. V kraljevski igri ne more biti tako velikih presenečenj, kot so mogoča v nogometu. In zato bi bilo Petrosjanovo ponovno rojstvo v tem obdobju prav tako senzacionalno, kot če bi ga Fischer odpravil tako, kot je prva nasprotnika v kandidatskem ciklusu — Tajmanova in Larsina. B. KUTIN

SALAMANDER za dinarje in devize

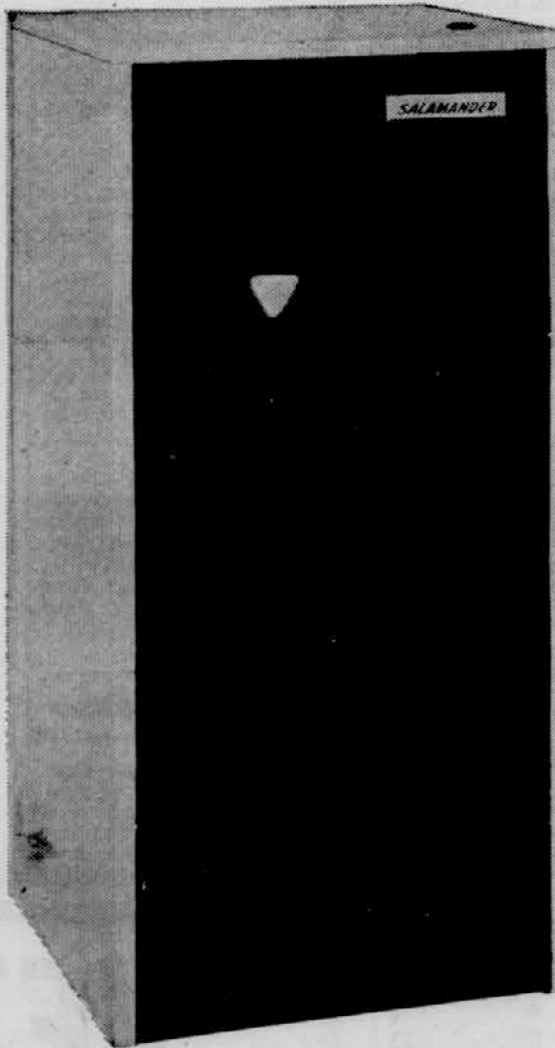

DANHEAT avtomatični gorilniki za gospodinjstva, za etažno in centralno ogrevanje kapaciteta: 16000-100.000 kcal/h

POŠILJAMO TAKOJ IZ SKLADIŠČA v Beogradu ali Zagrebu

PRODAJA: METALKA LJUBLJANA

Pooblaščen servis: Tone Remškar, Notranje Gorice 172, Brezovica

LITI KOTEL A 3

KURJENJE: s kurilnim oljem ali premogom kapaciteta: 28.000—47.500 kcal/h 79.400—188.500 BTU/h

Za centralno ogrevanje v gospodinjstvih

LJUBLJANA — Na ljubljanskem športnem letališču so začeli z zadnjim šolanjem v letošnji sezoni. Devet jadrancev, ki so do letos zabeležili skupno več kot 100 ur letenja na jadralskih letalih, se v zadnjih lepih jesenskih dnevih izpopolnjuje še v akrobatskem letenju.

Skupina jadralskih pilotov ljubljanskega aerokluba je kar iz svojega žepa zbrala več kot 10.000 din, tako da je lahko zveznemu letalskemu centru v Vrhu plačala za pregled in popravila akrobatskega jadralskega letala KBI — 14. Prav zaradi tega pa tudi stroški šolanja niso mali. Za uro letenja, vključno z motorno vleko, plačujejo jadranci po 100 din.

Popularna »mačka« kot pravijo temu letalu, je v zraku od jutra do večera. Devetorica akrobatov se zvrsti v kabini le enkrat ali dvakrat dnevno, za številne druge pilote, ki bi se za nekaj dni hoteli podaljšati sezono letenja, pa bo letalo na voljo šele v spomladanskih mesecih. Posamezen let traja, skupaj z vsemi pripravami in vleko na višino 1200 m, več kot 20 minut. Medtem, ko se čaka na mačka, z živo prebarvanimi krili, počasi vzpenja na primerno višino, pa pilot za krmilom v mislih počasi premele tehnike izvedbe posameznega lika. Po odklopu, ko se zemejski horizont izgublja in pojavlja na nešteto načinov, pa mora pilot upravljati z letalom hitro in učinkovito. Instruktorji Janez Gorjup, Franc Kralj in Jure Lokovšek skupaj z drugimi piloti na zemlji ocenjujejo izvedbo.

Kljub temu, da tečajniki razmeroma drago plačujejo vsak štart, pa so zelo navdušeni nad tovrstnim letenjem. Seveda bodo morali v spomladanskih mesecih svoje navdušenje deliti še s piloti iz drugih aeroklubov, tako da bodo stroški za letalo vsaj deloma pokriti. V upravi letalske šole upajo, da bo edino tovrstno akrobatsko letalo v Sloveniji privlačilo tudi številne pilote iz drugih na-

ših aeroklubov, ki bi se želeli izpopolniti v akrobacijah.

N. SLANA

JE PISMO POMAGALO?

Kočeviski mladi šahisti napeto spremljajo šahovski dvoboj Fischer-Petrosjan. Navdušeno navijajo za Fischerja in so ustanovili celo klub simpatizerjev Bobbyja Fischerja.

Po prvi partiji, ki jo je dobil Fischer, je zavladalo med mladimi privrženeci Bobbyja veliko navdušenje; že po naslednji partiji, ko je zmagal Petrosjan, pa velika žalost.

Simpatizerji Bobbyja so se ball, da bi Fischer izgubil moralo in so mu takoj napisali pismo. Spo- ročili so mu, da znajo vsi njegovo prvo partijo na pamet, izrazili mnenje, da je v drugi partiji izbral napačno varianto, ga rotili, da ne sme izgubiti poguma, ker so prepričani, da bo dvoboj dobil in da bo postal celo svetovni prvak.

Kaže, da je pismo počasi romalo, saj je Fischer še 3 nadalje partije komaj remiziral. Verjetno — tako vsaj so prepričani kočeviski šahisti — pa je potem pismo le dobil in dvakrat zapovrstjo porazil ruskega veleposlanika.

Kočeviski mladi šahisti, ki dosegajo lepe uspehe celo v republiškem in zveznem merilu, navijajo za Fischerja zato, ker je mlad in jim je všeč njegov napadalni slog igre. Prav tako, kot se zdaj navdušujejo nad igro mladega ameriškega veleposlanika, so se pred leti navduševali nad igro sovjetskega veleposlanika Talja, ki je igral prav tako napadalno.

J. PRIMC

PET NOVIH TELOVADNIC

Celjsko območje je za zgled

CELJE — Napredek v šolski telesni vzgoji je v mnogočem odvisen od materialnega stanja, predvsem od razpoložljivih in urejenih igrišč ter telovadnic. Odločujočo vlogo pri njihovi smotni uporabi pa imajo vsekakor tudi pedagogi za telesno kulturo, ki lahko ob urejenih in opremljenih objektih posredujejo šolarjem več znanja, izbirajo sodobnejše metode in oblike poučevanja ter dela v SSD.

Na celjskem področju se pristojni dobro zavedajo, da so bila vlaganja v šolsko telesno vzgojo v preteklosti minimalna, v primerjavi z drugimi predmetnimi področji celo zapostavljena. Z zdaj je nov veter; prevladuje mnenje, da je treba telesni vzgoji kot pomembni komponenti

vzgoje in izobraževanja nuditi več, odpraviti podedovano zasvojenost in z materialnimi vlaganji doseči osnovne možnosti za sodobnejši način poučevanja.

Tako so šole na celjskem področju v dobrem letu dni pridobile kar pet novih telovadnic, lepo opremljenih z

orodji in rekviziti. To so šole v Petrovčah, Zalcu, Polzeli, Mozirju in Slovc. Konjicah. Gradnje telovadnice pri poselbi šoli v Celju (Zavod I. Uranjek), Planini nad Sevnico, Kozjem, Smartnem ob Paki in Rimskih Toplicah. V letu dni bodo te nared. Perspektivni razvojni programi za telesno kulturo v posameznih občinah pa obetajo še nadaljnje gradnje šolskih telovadnic in igrišč.

K. JUG

JELOVAC PRAVI DRUGAČE

LJUBLJANA — Pisali smo, da bo reprezentanti Vinko Jelovac ostal v Olimpiji še dve leti. Taka nas je obvestil v klubski upravi. Kake pa, da problem še ni urejen, kajti Jelovac je takšne trditve zanikal.

»Položaj je povsem drugačen,« je dejal Jelovac. »Rad bi se vrnil v Pulj in sem se o tem z drugoligom istrskega nogometnega društva dogovoril. To sem vodstvu Olimpije tudi povedal. Z zdaj naj se med seboj pomenita, upravi klubov, jaz pri tem nimam nič več.«

Jelovac se je dogovoril, da bi prihodnje leto spet zaigral za Istrsko nogometno društvo, ki je pravzaprav njegov prvi matični klub, če bo do takrat v Pulju zgradil dvoranu in če ga bodo še hoteli. Če do tega ne bi prišlo, bo ostal pri Olimpiji. Če pa ljubljanski ne bodo soglasni s to šahovsko, (o njej bodo najbrž raspravljali v ponedeljek), potem bo Jelovac nehal igrati.

»Tako sem se odločil in odločitev ne mislim spreminjati,« je še povedal Jelovac. »Sicer pa bom še naprej ostal v Ljubljani, saj sem se trdno odločil, da bom nadaljeval in končal študij na VŠTK.«

S. T.

preduzeće za medjunarodnu trgovinu
informacije: Adria, Zagreb, Makumirćev trg 3 — tel. 418-448

Adria, Beograd, Trg Bratstva i Jedinstva 3-7 — tel. 693-2-2, 645-699

METALKA, Ljubljana, Dalmatinova 2

Filmi s Hindukuša

LJUBLJANA — Pakistanska ambasada v Beogradu je izročila vse filmsko gradivo, ki ga je letos nika jugoslovanska odprava na Hindukuš pomena na poti in med vaponom na Istor — O — Nal. Za prvi pogled filmov je pokazal, da so posnetki izredno uspešni. Udeleženci odprave, ki so dolgo čakali na filme, se bodo sedaj lahko lotili predvajanj, na katere slovenska planinska javnost še ne sirpno čaka.

	dr. Obradović	dr. Welle
Maribor — Sarajevo	1:1	2:1
Olimpija — Sutjeska	2:0	2:0
Partizan — C. zvezda	1:3	1:2
Sloboda — Hajduk	2:0	1:1
Radnički (K) — Dinamo	0:2	1:2
Borac — Velež	2:1	1:2
Vojvodina — Beograd	2:2	2:0
Željezničar — Vardar	3:1	2:0
Radnički (N) — Celik	3:1	2:0

Pravilen rezultat točkujemo s tremi točkami, tip pa z eno. Po 9 kolih vodi dr. Obradović, ki ima 60 točk, njegov nasprotnik pa za njim zaostaja za tri točke.

RADAR NE LAŽE

Kazni za prehitro vožnjo skozi mesto

»Če sem zdajle vozil več kot osemdeset kilometrov na uro, naj me kaj kap zadane,« se je jel razburjati voznik. Postal je jezen in je miličniku rekel, naj mu dokáže. »Nič lažjega,« je rekel miličnik in voznika povabil k svojemu avtomobilu. Radar. Voznik ni vedel kaj bi, nejevoljno je segel v denarnico in se poslovil od petdeset dinarjev. Kazen.

Smo na Titovi cesti (četrti, od 15.15 do 16.15). Miličnika mestne prometne postaje Milan Završek in Stefan Horvat sta le dva izmed mnogih, ki te dni izpopolnjujejo naloge prometno-preventivne in vzgojne akcije »Na cesti nisi same«.

Njuna naloga: kontrola hitrosti.

Nekaj časa so vozniki vozili disciplinirano, nobenega prekrška miličnika nista za beležila. Vse je bilo v najlepšem redu. »Tako le bi moralo biti vedno,« pravi miličnik Završek, »na pravih mestih, da bomo brez dela. So, so vozniki, ki kljub prepovedi radi preveč pritisejo na plin.«

Taksisti na prvem mestu

Potem ga vprašam, kdo so tisti, ki po mestu najbolj divljajo, sta oba dejala skoraj v en glas: »Taksisti.« Završek je nadaljeval: »Spomnim se,

...poslovne banke pa morajo služiti namenu poslovnega predmeta...

(Čemu torej?)

...med drugim so obravnavali tudi poročilo o premiranju te...

(Družbeni dogovor (tudi s tistimi?))

...leto se drugo leto poiskujeta novo moderno metodo, ko bodo teran pridobili v 25 minutah od gradnja do čistega vina...

(Ekspress izdelovalnica terana)

...na igrišču se je povečal obratovni dan...

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

(Najbrž športniki pospešeno obratujejo)

„ŠE VEDNO GA LJUBIM“!

To je rekla Siv Andrić po 24 urah pretenj s pištolo

OD NAŠEGA SKANDINAVSKEGA DOPISNIKA

MALMÖ, 23. okt. — Drama, ki je skoraj dva dni držala v napetosti celo Švedsko, se je včeraj končala z ljubezensko izjavo. »Še vedno ga ljubim,« je na koncu rekla Švedinja Siv Andrić o svojem možu Ratku Andriću iz Kragujevca, kljub temu da je ta 29 ur neopretoma držal nabito pištolo na njenem tilniku, ker je hotel s silo odpeljati svojega 14 mesecev starega sina iz Švedske v Jugoslavijo.

Drama, o kateri so dva dni poročali vsi skandinavski časniki na prvih straneh, se je torej končala brez prelita krvi. Ratko Andrić je včeraj popoldne od utrujenosti za trenutek zadremal in žena mu je hitro uspela vzeti pištolo iz rok. Švedska policija je moža, njegovo švedsko ženo in otroka danes ponoči odpeljala nazaj v mesto Örebro, kjer je družina prej živele.

Najbolj žalostno je, da je celotna drama nastala zaradi nespornosti. Ratko Andrić in njegova žena sta sodno ločena od mize in postelje, otrok pa je bil dodeljen materi. Po začasnem bivanju v Jugoslaviji se je 27-letni Andrić zadnje nedelje vrnil na Švedsko, ker se je bil z ženo zmenil za razgovor. Toda neka tretja oseba je ženi preprečila oditi na sestanek in Andrića, ki o tem ni ničesar

vedel, se je polastil velik obup. Naredil je načrt, da bo s pištolo prisilil ženo za taklo, da bi mu švedske oblasti dovolile odpeljati sinka iz Švedske. Policija se je bala za ženinovo življenje in je Andriću dala na razpolago policijski avto in šoferja, tako da se je cela družina ponoči odpeljala do južnošvedskega pristanišča Trelleborga. Mož se je hotel tam z otrokom vzkroati na trajekt za Nemčijo, a ga nobena ladja ni hotela vzeti na krov. Šele po dolgotrajnem prepričevanju je žvel, da gre za nespornost in da njegova žena proti svoji volji ni mogla priti na sestanek.

Eden od švedskih policistov je po končani dramati dejal: »Kakšna ženska! Niti enkrat je nisimo videli, da bi se proti možu obnašala agresivno. Niti ene zle besede, niti najmanjšega očitka. Vedno je govorila mirno, moža je božala po licih in mu dopovedovala, da se bo vsa zadeva le nekako uredila. Dejala je celo, da je pripravljena oditi z možem v Jugoslavijo, če on to želi, in da ne nasprotuje niti ponovnemu zakonskemu življenju z njim. Obeta namreč pravno še vedno poročena, čeprav sta dejansko ločena od mize in postelje.«

Zal pa se drama verjetno ne bo tako srečno končala za njunega sinka, ki mu je komaj 14 mesecev. Vse kaže, da je oterotičel vendarle hudo šokiran, čeprav v začetku seveda ni doimel nepetega dogajanja okoli sebe.

Ratko Andrić sedi zdaj v celici na policijski postaji v Örebroju. Nabolj se boji, da ga bodo švedske oblasti

NESREČA NA PREHODU ZA PEŠCE

MARIBOR, 23. okt. — Včeraj se je pripetila v Mariboru na Tržaški cesti huda prometna nesreča. Franc Bombek iz Maribora je vozil tovorni avtomobil proti Jadranški cesti. Takrat pa je šla čez prehod za pešce Nada Dobaj iz Maribora. Voznik tovrnjaka, ki je vozil z neprimerno hitrostjo, ni mogel vozila ustaviti in je zadela Dobajev ter jo zbil po cestišču. V nesreči se je Nada Dobaj hudo ranila.

M. S.

še doda možki. Pa ga miličnik pobara, če bi šel za pričo in potrdil to, kar je rekel, a ljubljancem o tem ni hotel nič slišati: »Že itak imam dovolj problemov, še tega naj si nakopjem na glavo. Kam bi pa prišel. Ne.«

»Premalo nas je!«

Pred to akcijo sem se pogovarjal s Francom Potočnikom, inšpektorjem milice: »Kaj? Na cesti nisi sam?« »Smo, vendar imamo malo ljudi, da bi bilo treba.« »Dva kaznovana v eni uri.« »Ni velike,« sta dejala miličnika, »toda, tudi teh dveh ne bi bilo treba.«

Na Tržaški več

Preselimo se h končni postaji na Vico — pred Dolgim mostom. Se nista dobro postavila radar na svoje mesto, se je že prekršil nekdo s koprsko registracijo, potem eden z ljubljansko, pa se trije z registracijo našega mesta, kasneje tudi neki Tržčan.

Vse mogoče odgovore, zakaj so prehitro vozili, sta miličnika poslušala, toda epilog je bil vedno še vnaprej znan — petdeset dinarjev mandata — kazni ali prijave sodniku za prekrške. »Kaj sem res tako hitro vozil,« se je nekaj časa razburjal možki, ki se je vračal s Trsta, vmes prekiel promet, da take kolone še lep čas ni videl. Potem pa je še dejal, da je nekdo z minijem tako obupno prehitel, da so mnogi mislili, ko je vozil v škarjeh. »Menda so ga ustavili miličniki na Vrhniki, vem pa ne. Njega primite,«

NENADOMA ČEZ CESTO

MARIBOR, 23. oktobra — Sinoči ob 19.30 je vozil Alojz Janžekovič z osebnim avtomobilom po Dupljiški cesti v Mariboru. Pri hiši številka 12 je nenadoma prečkal cesto Cvetka Malek. Doma iz Maribora, ki je za roko vodila 4-letno hčerko. Voznik kljub močnemu zaviranju nesrečo ni mogel preprečiti in je trčil vanjo. Pri trčenju se je Cvetka Malek hudo ranila, njena hčerka pa laže.

M. S.

ARENA S STREHO?

Ogorčenje v Pulju

Predlog direktorja festivala jugoslovanskega filma dr. Petra Volka, na jbi z lahko, premično konstrukcijo prekrili starodavno puljsko areno, je izrazil ogorčenje na vseh straneh, pišejo Večernje novosti.

Uredništvo beogradskega večernika je zaprosilo za mnenje arheološki muzej Istre. Arheologinja Vesna Jurčić je v zvezi s tem dejala: »Ogorčenja sem nad predlogom dr. Petra Volka. Čudim se, kako mu je moglo priti na misel, da prekrije starodavni amfiteater, ko vemo, da so bile te mojstrovine odkrite od prvega stoletja naše šteta. Kot arheolog o njegovem predlogu sploh ne morem razmišljati!«

Na pripombo, da so nekdo delno prekrivali amfiteater, je dejala, da so to storili z jadrji, ki so varovali amfiteater pred soncem. Posebne naprave, s katerimi so prekrivali jadra, so vodili izključno mornarji. Dandanes je kaj takega nemogoče storiti.

Dr. Petar Volk poudarja, da so neke italijanske družbe ponudile projekt za lahko, premično streho nad puljsko areno. Jurčićeva iz istrskega muzeja meni, da je misel absurda. Nemogoče si je zamisliti streho nad puljsko areno! Čudi se, kako da dr. Volk ne pričakuje najostrejših odmevov iz vrst arhitektov, arheologov, umetnostnih zgodovinarjev in restavradorjev.

Kaže, da je dr. Petar Volk na to le pripravljen.

MERCEDES UBIJAL

Ena doslej najhujših prometnih nesreč v Beogradu

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 23. oktobra — Sinoči, približno ob 21. uri, se je v Beogradu na Bulvarju vojvode Stepe pripetila huda prometna nesreča. Črni mercedes ljubljanske registracije LJ-772-33 je na pločniku povozil tri pešce. Vsi trije so umrli, do davi pa so identificirali samo 23-letnega študenta Dragomira Markovića, dekleti, ki sta tudi žrtvi nesreče, pa nista imeli pri sebi dokumentov.

To je ena od najhujših avtomobilskih nesreč v Beogradu. Po doslej ugotovljenih dejstvih je voznik Dragica Marinković, ki je komaj kupil avto od nekega Slovenca iz Ljubljane, z veliko hitrostjo poskušal obiti invalida Petra Ljuboja iz Beograda, ki je stopal čez cesto na neoznačenem delu. Vozilo je odneslo na levo stran cestišča, zapeljalo je na pločnik, pokosilo pešce in parkirani avtomobil ter se končno zaletelo v železni steber za tramvajsko napeljavlo. Kot očividce nesreče lahko rečem, da je udarec odjeknil kot eksplozija bombe. Železni steber se je prelomil in v tem delu mesta se nekaj časa ni bilo toka in tudi promet je bil gal čas ustavljen. Žrtve nesreče so dolgo ležale na pločniku.

Voznik in lastnik mercedesa Dragica Marinković, stanujoč v Ulici prote Mata Nenadovića v Beogradu, se je tudi sam hudo ranil. Zdravniki menijo, da je v zelo kritičnem stanju.

Preiskovalci so bili hitro na mestu nesreče, vendar so komaj opravljali svoje delo, ker se je nabralo več sto radovednežev. Prav v tistem času je minila filmska predstava v bližnjem kinu.

ZDRAVKO ILIC

oglašujte v DELO

barvni televizijski sprejemnik

trajno gorila peč TGP 150

kombinirani štedilnik EP 546 GL

peč na olje OP 7500

plinski štedilnik P 346 GL

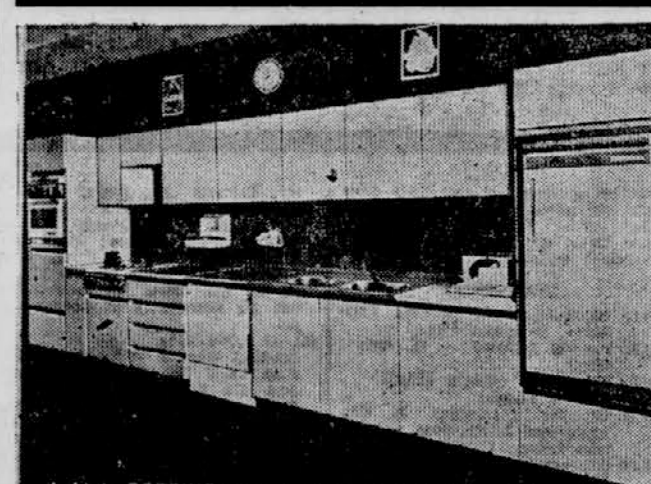
nov superavtomatski pralni stroj PS 664 BIO S

barvni televizijski sprejemnik

naročite DELO gorenje nagradi

vsak petek bo delil žreb med vsemi naročniki dela čudovite nagrade iz popolnega proizvodnega programa gorenja.

kuhinja GORENJE z vgrajenimi gospodinjstvenimi stroji.

nagrade tega tedna:

- 4 mešalci 3mix
- 4 sušilne haube supra
- 4 električni rezalni strojčki univerzal
- 4 stenske kuhinjske tehtnice rekord
- 4 mlinčki za kavo mocca
- 4 vijačnici zraka s higrostat

POSEBNE NAGRADE ZA VSE NOVE NAROČNIKE!

Brž, ko izpolnite in nam pošljete to naročilnico, ste si že zagotovili lepo knjižno darilo. Vsak nov naročnik dobi v dar eno izmed naslednjih knjig:

NAIVNO SLIKARSTVO — Aleksander Solženicin RAKCV ODDELEK — John Barbour STOPINJE NA LUNI — Karlo Stajner 7000 DNI V SIBIRIJI — Pearl Buck KENNEDYJEVE — Fancio ŽIVLJENJE S 300 km/h — Evgen Jurč NABA ULICA — Jože Širčel KOROŠKA ZNAMENJA — Uri Avnery IZRAEL BREZ SIONISTOV — AVTO ALBUM — Boccaccio DEKAMERON — Malfilide de Felicien DON JUANOV SPOMINI — Felicia Kalinšek SLOVENSKA KUHAČICA.

VSAK DESETI NOVI NAROČNIK DOBI KUHNJSKO STENSKO TEHTNICO GORENJE.

Skupaj z dosedanjimi naročniki pa se vključuje tudi v žrebanje za milijonske nagrade Gorenja.

TOREJ JE TUDI TA NAROČILNICA VREDNA MILIJON IN ŠE VEČ!

Čigp DELO

prodajna služba naročninski odd. 61000 ljubljana titova 57

naročnino 25 din mes. bom plačeval pismonoš ali inkasantu

M. S.

naročam dnevnik »delo« za najmanj 6 mesecev pošiljajte mi gana naslov:

ime in priimek _____

ulica _____ št. _____

kraj _____ pošt. št. _____

podpis _____

Srečni dobitnik darvnega televizorja »Gorenje« je JORJAN SREČKO ŠTEFANA KOVACA 13 8900 MURSKA SOBOTA

Hladilnik H 717 Jorenje REMIC JANKO WEINGERLJEVA 2 44208 SENCUR/KRANJ

Električni štedilnik E 436 GAL KLOUPCIC JOZEFA Zabjek 22 Trbovlje

Televizijski sprejemnik TV automatic »Gorenje« Jerovšek Marija C. na Krko 4 Grosuplje 61290

premila tega tedna

super štedilnik E 436 GASL

stroj za pomivanje posode

LESNA INDUSTRIJA LITIJA

proda
naslednja osnovna sredstva:

inv. št.	naziv osnovnega sredstva	cena v ND
180	kovinarska stružnica Heus	1.500
196	ventilator za transport žagovine	300
216	stiskalnica za furnir 6 k žel. vijaki	500
237	lesena mizarska stiskalnica	500
28	računski seštevni stroj Torpedo	10
55	pisalni stroj Torpedo	30
114	računski stroj Mellita	30
644	parni kotel z vsemi napravami	30.000
968	lupilni stroj z el. mot. 1,5 kW	1.600
866	ročni vrtni stroj za grče	100
104	tračna žaga	2.000
174	brusilni stroj za skobelne nože	1.000
207	vodna črpalka	500
—	el. mot. Siemens-Schuckert, 4,8 kW, 1430 obr.	500
—	el. mot. MEZ-Prenstat, 20 kW, 955 obr.	2.000
—	el. mot. MEZ-Prenstat, 20 kW, 955 obr.	2.000
—	električno dvigalo — DEMAG	500

Interesenti si lahko ogledajo navedene stroje in na prave vse delovne dneve od 8.—14. ure.

Prodaja bo v torek, dne 2. novembra 1971 ob 8. uri za kupce družbenega sektorja in od 9. ure dalje za zasebne kupce, v upravi podjetja.

9582

INDUSTRIJA USNJA
VRHNIKA

OBRAT »GALANTERIJA«
LJUBLJANA, Tržaška cesta 108

sprejme na delo

- 3 kvalificirane galanterijske prešivalke
- 10 kvalificiranih ali polkvalificiranih galanteristov (5 let prakse)
- 9 polkvalificiranih ali priučeni galanterijskih delavcev ali delavk
- 12 nekvalificiranih mlajših delavcev ali delavk (za priučitev v galanterijski stroki)
- 2 ekonomska tehnika za administrativno delo (ženski, zaželena nekajletna praksa)

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali se zglase osebno v obratu »Galanterija« v Ljubljani, vsak dan od 6. do 14. ure.

9588

Nepričakovano je umrla naša draga dobra mama, stara mama

Ivana Košiček

roj. Sušteršič, upok. tovarne »Pletenina«

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 26. oktobra 1971 ob 15.15 izpred pokopališča v Štepanji vasi
Do pogreba leži na žalah v Nikolajevi mrliški vežici

Zalujoči:

sin Lado, hčerki Minka in Angelca, zet Ivan, vnuki Rajko, Saška, Milojka, Lado in Ksenja in drugo sorodstvo

Ljubljana, Gornja Radgona, Bučkovci, Videm ob Ščavnici, Toronto

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

Leo Vilhar

ravnatelj notranjskega muzeja v pokoji

Zasluznega muzejskega delavca, ki je postavil temelje muzeja v Postojni, bomo ohranili v trajnem spominu

Pogreb bo v nedeljo, 24. oktobra ob 16. uri na pokopališču v Postojni

Kolektiv notranjskega muzeja Postojna, 23. oktobra 1971

Sporočamo žalostno vest, da se je pri opravljanju svoje službene dolžnosti smrtno ponesrečil naš zvesti in požrtvovalni delavec

ANTON JERIČ

visokokvalificirani elektromonter

Od pokojnega sodelavca se bomo poslovili v ponedeljek, 25. oktobra 1971, ob 13.30 izpred hiše žalosti v Krmelju na pokopališču v Mokronogu

Slava njegovemu spominu!

Delovna skupnost in sindikalna organizacija Elektro Celje, poslovna enota Krško

Zapustil nas je ljubljeni oče, opi, brat in svak

IVO BREGANT

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 25. oktobra 1971 ob 15. uri na ptujskem pokopališču

Hči Pavla in sin Leopold z družino v imenu vsega sorodstva

Maribor, Ljubljana, 22. oktobra 1971

Umrila je naša ljubljena sestra, teta, sestrična in svakinja

MILKA SKETELJ

upojena uradnica

Pokopali smo jo v ožjem družinskem krogu 23. oktobra 1971

Zalujoči:

sestra Alba, brat Janko, nečaki, nečakinji, sestrična Marija in svakinji

Mirno in tiho je prenehalo biti zlato srce naše ljubljene mame in amike

ŠTEFKE FUX

roj. PRASNIKAR

Nepozabno bomo predali k zadnjemu počitku v nedeljo, 24. ok. 1971 ob 15. uri na pokopališču v Metliki

Neutolažljivi: hčerka Dančica z možem Borisom Ilcem, vnuki Renatica in Tejka ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Metlika, Zagorje ob Savi, 23. oktobra 1971

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 81. letu starosti zapustil naš dragi oče, ded, praded in brat

ALOJZIJ BABNIK

kovaški mojster

Od njega se bomo poslovili v nedeljo, 24. okt. 1971, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Velikih Laščah

Zalujoči:

sinova: Alojz in Anton, hčere: Vida, Rozka, Milka in Bernardka z družinami ter sestra Francka

Vel. Lašče, Novo mesto, Ljubljana, Grosuplje, Kočevje, Hamilton, 23. oktobra 1971

Nepričakovano nas je zapustila najina ljuba mama in babica

MARIJA BLAZNIK

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 25. oktobra 1971, ob 16. uri iz mrliške vežice na pokopališču v Skofji Loki

Neutolažljivi: hčerka Tončka, vnuk Janži in drugo sorodstvo

Skofja Loka, 23. oktobra 1971

Sporočamo žalostno vest, da je v 72. letu umrl soprog, oče, stari oče in brat

LEO VILHAR

akademski slikar in upok. rav. Notranjskega muzeja v Postojni, nosilec več odlikovanj za svoje požrtvovalno delo

Pogreb bo v Postojni, v nedeljo, 24. oktobra 1971, ob 16. uri

Zalujoči:

žena Stanka, sin Mario z družino, sin Andrej, sestr. Pavla in Davorina in brat Maks z družino

Postojna, 22. oktobra 1971

V NEIZMERNI ŽALOSTI SPOROČAMO, DA SMO DNE 23. T. M. SPREMLJALI K VEČNEMU POČITKU NAŠO LJUBLJENO ŽENO, SESTRO, SVAKINJO IN TETO, GOSPO

Viktorijo Pur

ROJ. BRANDSTETTER

V SVOJEM ŽIVLJENJU JE BILA VZOR SKROMNOSTI, TAK JE ŽELELA IMETI TUDI POGREB. OHRANIMO JO V BLAGEM SPOMINU! PROSIMO TIHEGA SOŽALJA!

GLOBOKO ZALUJOČI:

MOŽ DRAGO PUR, PROFESOR, SESTRE: MARIJA, ING. METKA IN VILMA TER BRAT DR. FRANC BRANDSTETTER, PRIMARIJ IN DRUGO SRODSTVO

LJUBLJANA, 21. OKTOBRA 1971

UMRL JE NAŠ LJUBI

Tone Slodnjak

DRAMSKI IGRALEC

NAJ V MIRU POČIVA!

POGREB BO V TOREK, 26. OKTOBRA, OB 16.15 IZ ANDREJEVE MRLISKE VEŽICE

ZALUJOČI: DR. ANTON IN BREDI, STARŠI, MARKO, BRAT, NADA POR. SEFIC, META POR. SLABE, ANKA POR. DERMEJ, SESTRE Z DRUŽINAMI, IN DRUŽINE SLODNJAK, MILČINSKI

V LJUBLJANI, 23. OKTOBRA 1971

UMRL JE

TONE SLODNJAK

DRAMSKI IGRALEC,

ČLAN DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA

V NEMI ŽALOSTI STOJIMO OB KRSTI NASEGA DRAGEGA PRIJATELJA, DRAMSKEGA UMETNIKA, KI MU JE MLADE USTVARJALNE MOČI KRUTO PRETRGALA NEIZPROSNA SMRT

LEŽI V ANDREJEVI MRLIŠKI VEŽICI NA ŽALAH

ZADNJIČ SE BOMO POSLOVILI OD NJEGA V TOREK, 26. OKTOBRA 1971, OB 16.15 NA ŽALAH

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
RAVNATELJSTVO DRAME SNG V LJUBLJANI
ZDRUŽENJE DRAMSKIH UMETNIKOV SLOVENIJE
ODBOR ZDRUŽENJA DRAMSKIH UMETNIKOV V DRAMI SNG
SINDIKALNA PODRUŽNICA PRI SNG V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, 23. OKTOBRA 1971

VODILNA AMERIŠKA DRUŽBA LITTON

pošilja za vas
iz konsignacijskega
skladišča »ADRIE«
stroje in sisteme,
ki vam nudijo možnost,
da tehniko bodočnosti
izkoristite danes.

– za analizo vaših zahtev
(problemov)

– za izdelavo programskih
rešitev

– za postavljanje nove
organizacije – sistema
obdelave

– za šolanje – specializacijo
vaših kadrov (pouk)

– za vzdrževanje –
servisiranje instaliranih
strojev (sistemov)

**Ko se odločate za nakup
danes, mislite na jutri**

AUTOMATED BUSINESS SYSTEMS - LITTON - ZDA

Sistemi – računalniki
za avtomatsko obdelavo
podatkov

Fakturiranje - knjiženje -
obračun osebnih dohodkov -
zaloge - planiranje

Analiza - statistika - marketing
informacije - bilanca

Neomejeno število programov
(brezplačen pouk programerjev
in operaterjev)

Specialistični tečaj
za organizatorje

Sistemi LITTON AUTOMATED BUSINESS SYSTEMS
Modeli ABS 1210 (ABS 1220) ABS 1221 (ABS 1231)
ABS 1241 (ABS 1251) ABS 1251 A ABS 1252 A ...
možnost priključka)

Neomejena izbira izrednih svojstev:
fotoelektrična tastatura (glava za izpisovanje
z veliko hitrostjo) avtomatično vlaganje kartic
hitri čitalnik in luknjalik traku ter robno vrtnje
kartic

magnetne kontne kartice kapaciteta 880 znakov
optični čitalnik 80-kolonskih kartic
(perforirane — označene)

AVTOMATIZACIJO V VAŠEM PODJETJU LAHKO
ZAČNETE Z VLAGANJI SAMO 140.000 oziroma
180.000 novih dinarjev.

VSA POJASNILA LAHKO DOBITE V »INTERBIROJU«
NA RAZSTAVNEM PROSTORU dvorana J.

ADRIA analizira — programira — organizira — Po-
učuje — vzdržuje.

Informacije: Trg bratstva i jedinstva štev. 3, tel.
645-699.

Adria

generalni zastopnik ameriške tvrdke LITTON ABS

V želji, da vam prikažemo praktične rešitve uporabe
računalnikov LITTON ABS serije 1600 v jugoslovanskih
pogojih, vas vabimo, da obiščete naše demon-
stracije na sejmu INTERBIRO — Zagreb, 25. do 30.
oktobra razstavni prostor ADRIA — avstrijski pavi-
ljon — dvorana VII., razstavni prostor 2.

Hkrati s temi demonstracijami bo skupina najboljših
strokovnjakov na razpolago za obravnavanje vseh
vprašanj iz naslednjih področij:

	ob 10. uri	ob 13. uri
26. 10. 1971	v podjetjih VODOVODA IN KANALIZACIJE primer: VO- DOVOD IN KANALIZACIJA TUZLA	V SREDNJIH SOLAH (EKO- NOMSKIH) SOLAH, GIMNA- ZIJA in dr. SREDNJIH SOLAH
27. 10. 1971	V KOMUNALNIH ZAVODIH ZA SOC. ZAVAROVANJE	V SKUPSCINAH OBCIN (primer SO Sombor)
28. 10. 1971	v podjetjih ELEKTRODIST- RIBUCIJE primer: VO- DOVOD IN KANALIZACIJA SABAC	v podjetjih ZA PROMET Z NAFTO IN NAFTNIMI DERI- VATI primer: JUGOPETROL, Novi Sad
29. 10. 1971	v podjetjih: ZUNANJA IN NOTRANJA TRGOVINA in INDUSTRIJA primer: ADRIA, Beograd	v podjetjih za proizvodnjo, predelavo in promet alkohol- nih in brezalkoholnih pijač primer: ZUPSKI RUBIN, Kruševac
30. 10. 1971	uporaba računalnika pri OBDELAVI PREDPLACNI- KOV primer: DECIJE NOVINE, Gornji Mi- lanovac in RADIO PRISTINA	

Adria

**PREDUZEČE
ZA MEDJUNARODNU
TRGOVINU,
BEOGRAD**

General Ždanova 34, tel. 340-948 in 342-616 —
poslovalnica strojev

Obiščite nas v INTERBIROJU v Zagrebu,
dvorana štev. 7, razstavni prostor 2

interbiro

zagrebški velesejem

25-30. X.1971

III. MEDNARODNA RAZSTAVA SREDSTEV ZA OBDELAVO PODATKOV IN PISARNIŠKE OPREME

17 DRŽAV – 300 RAZSTAVLJALCEV – MEHANOGRAFIJA IN RAČUNALNIŠKA TEHNIKA EVROPE, SEVERNE AMERIKE IN AZIJE – MEDNARODNI STROKOVNI SIMPOZIJ IN SEMINARJI – VODILNI KOMERCIALNI TRG PISARNIŠKE TEHNIKE V JUGOSLAVIJI

Za obisk – popust na železnici!

Lastnikom družinskih stanovanj, uslužbenem pisarn, bolnicam, zavodom in vsem, ki si želijo dobro počutje...

Prilagođeno sodobni vlažilo in prečišćevalec zraka, posebno v zimskem času. Primeren je pri vsakršnem ogrevanju bivalnih prostorov in brez katerega si še skoraj ne moremo zamisliti res ugodnega počutja svežine in idealne klime. Hkrati nas štiti pred prehladom, ohranja stalno primerno vlažnost, absorbira dim in vrvava prah, varuje pred iskanjem pohištva ter koristi rastlinam v stano- vanjih in rasnih lokalih.

Vlažilec in prečišćevalec zraka imenovan Gejsir, je tudi zelo ekonomičen. Po- raba električnega toka je minimalna, za koristno delovanje pa le nalijemo v pripravljen posodo v aparatu samem – vodo. Če želimo srak odšaviti, ji dodamo nekaj kapljic

eteričnega olja želenega vonja. Je majhen, prenosljiv, estetske oblike in primerno obarvan. In kar je posebne omembe vredno, za nekaj tisočakov ga lahko kupi vsakdo. K vsakemu aparatu je priloženo navodilo uporabe. Ne pozabite: Aparat Gejsir, koristna pridobitev, vas čaka v prodajalnah. Izde- luje Elektrokovinar Ptuj. 9462

ORTOPEDSKA BOLNICA VALDOLTRA

objavlja prosti delovni mesti

ZDRAVNIKA

POGOJ: opravljen staž s izpitom, popolno znanje slovenskega jezika, odelu- žena vojaščina.

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

POGOJ: srednja ekonom- ska šola, nekaj let prak- se v knjigovodstvu.

Možnost celotne oskrbe v bolnici.

Ponudbe s šiviljenjepisni- mi podatki sprejema in daje pojasnila uprava bol- nice 15 dni oziroma do zasedbe mest. 9287

Adria

preduzeće za medjunarodnu trgovinu, Beograd, Trg bratstva i jedinstva 3-7, tel. 657-241 in 645-699

od 1. oktobra dalje izredni popust 10% za

Johnson

IZVENKRMSKE MOTORJE OD 1,5 DO 125 KS

za dinarje, devize in kredit – enoletni in dveletni
— 9 servisov v Jugoslaviji
— nadomestni deli za dinarje

Adria NUDI, VI IZBERITE

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA BORIS KIDRIČ KIDRIČEVO

Delovna skupnost TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO, VABI K SODELOVANJU NOVE SODELAVCE

MLADI STROKOVNJAKI, KI ŽELITE NAPREDOVATI V SVOJEM POKLICU ALI SPREMENENITI MESTO SLUŽBOVANJA; ŠTUDENTJE IN DIJAKI, KI SE ŽELITE PO KONČANEM ŠOLANJU ZAPOSLOITI V PERSPEKTIVNEM PODJETJU, PRI ZANIMIVEM DELU, Z UREJENIMI OSEBNIMI DOHODKI — VABIMO VAS, DA SODELUJETE PRI URESNIČEVANJU NAŠEGA KADROVSKEGA PROGRAMA! OGLEDJTE SI RAZPISNE POGOJE IN KANDIDIRAJTE ZA DELOVNO MESTO ALI ŠTIPENDIJO, KI USTREZA VAŠIM STROKOVNIM IN DELOVNIM SPOSOBNOSTIM!

A. ODBOR ZA KADRE IN IZOBRAŽEVANJE RAZPISUJE NASLEDNJA PROSTA VODILNA DELOVNA MESTA, in sicer za:

1. pomočnika generalnega direktorja za tehnične službe
2. vodjo sektorja za razvoj in investicije
3. vodjo sektorja za proizvodnjo
4. vodjo komercialnega sektorja
5. vodjo finančnega sektorja
6. vodjo kadrovskega socialnega sektorja

7. vodjo sektorja za organizacijo in načrtovanje
8. vodjo sektorja samostojnih služb

Poleg splošnih pogojev, ki so potrebni za sklenitev delovnega razmerja, morajo izpolnjevati kandidati za razpisana vodilna delovna mesta, še naslednje pogoje:

1. Kandidat pod točko 1., 2. in 3. mora imeti visoko strokovno izobrazbo metalurške, kemijske, strojne ali elektrotehniške fakultete in 5 let prakse v stroki.
2. Kandidat pod točko 4. mora imeti visoko strokovno izobrazbo ekonomske fakultete, ali najmanj srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri. Potrebna praksa za visoko strokovno izobrazbo je 5 let, za višjo strokovno izobrazbo 7 let, za srednjo strokovno izobrazbo pa 10 let.
3. Kandidat pod točko 5. mora imeti visoko šolsko izobrazbo ekonomske fakultete ali najmanj višjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri. Potrebna praksa za visoko šolsko izobrazbo je 5 let, za višjo šolsko pa 7 let.
4. Kandidat pod točko 6. mora imeti visoko strokovno izobrazbo sociološke, psihološke ali kadrovske fakultete, ali najmanj višjo šolo sociološke smeri. Potrebna praksa za visokošolsko izobrazbo je 5 let, za višjo šolsko pa 7 let.
5. Kandidat pod točko 7. mora imeti visoko strokovno izobrazbo ekonomske smeri in 5 let prakse.
6. Kandidat pod točko 8. mora imeti visoko strokovno izobrazbo pravne smeri in 5 let prakse.

Za vsa vodilna delovna mesta, razen pod točko 6. in 8., se zahteva znanje najmanj enega svetovnega jezika.

Vsi kandidati za vodilna delovna mesta morajo imeti ustrezne organizatorske sposobnosti, kar mora biti razvidno iz popisa dosedanjega dela.

Ponudbe z dokazili o izpolnjenih pogojih naj kandidati naslovijo na kadrovske socialni sektor tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, najkasneje v 20 dneh po objavi tega razpisa.

B. ODBOR ZA KADRE IN IZOBRAŽEVANJE RAZPISUJE ZA ŠOLSKO LETO 1971/72, NASLEDNJE ŠTIPENDIJE:

- ekonomska fakulteta – 3
fakulteta za strojništvo – 3
fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
— odsek za metalurgijo – 2
— odsek za kemijo – 2
pravna fakulteta – 1

- višja pravna šola – 1
srednja tehniška šola – metalurški oddelek – 4

Za sodelovanje v natečaju za podelitev štipendij morajo kandidati svoji prošnji priložiti naslednje dokumente:

- potrdilo o vpisu na fakulteto oz. šolo v šolskem letu 1971/72
- študenti 1. letnika, spričevalo o končani srednji šoli in spričevalo o končnem izpitu
- študenti višjih letnikov, potrdilo o vseh doslej opravljenih izpitih
- dijaki srednjih šol, spričevalo prejšnjega letnika
- potrdilo o skupnem gospodinjstvu
- potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev ali zadnji odrezek od pokojnine
- potrdilo o premoženjskem stanju staršev
- otroci udeležencev NOB, potrdilo ZB o sodelovanju staršev v NOB z navedbo točnega datuma

Rok za vložitev prijav je 15 dni od dneva razpisa. C. KOMISIJA ZA SPREJEM, KADROVANJE IN IZOBRAŽEVANJE DE OSREDNJIH SLUŽB O B J A V L J A NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA:

v tehničnih službah:

1. inženirja tehnologa
POGOJ: dipl. ing. kemije s prakso
 2. vodjo tehnično analitskega oddelka
POGOJ: dipl. ing. kemije s prakso
 3. vodjo laboratorija aluminija in anodne mase
POGOJ: dipl. ing. kemije s prakso
- v obratu družbene prehrane:
1. računovodio
POGOJ: končana ESŠ in 5 let prakse
 2. knjižovodio
POGOJ: končana ESŠ in 5 let prakse
 3. administratorja
POGOJ: končana ASŠ in 3 leta prakse
 4. čistilko
POGOJ: NK delavka

Rok za vložitev prijav je 15 dni od dneva razpisa.

Vse morebitne nadaljnje informacije so vam na razpolago v kadrovsko socialnem sektorju podjetja. 9538

MLADI NOČELO DEKLARACIJ

Na seji RK ZMS so si naložili novega dela

LJUBLJANA, 23. okt. — Osrednja tema druge seje republiške konference Zveze mladine Slovenije je bila nadrobna razčlenitev delovnega programa ter organizacijske in akcijske priprave nanj. Med mladinkami in mladinci, ki so prišli na današnjo sejo, vodil jo je Živko Pregl, so sedeli tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predstavniških teles, JLA, ZMJ ter nekaterih mladinskih organizacij iz ostalih republik. Tako smo videli podpredsednika republiške skupščine Marjana Orožna, člana sekretariata CK ZKS Vlada Janžiča, sekretarja RK SZDL Vlada Benjaka, sekretarja ZK ZMJ Staneta Boštjančiča in druge.

Potem ko so navzoči sprejeli poročilo o dosedanjem delu republiške konference ZMS in spremembe njenega poslovnika, je za govorniški pult stopil sekretar republiške mladinske organizacije Alfred Voh.

Govornik je menil, da bi mladina vsekakor veliko izboljšala, če bi ob zadnjih komunističnih družbenih premikih stala le ob strani. Nujno je, da se pri načrtovanju našega nadaljnjega razvoja tvorno vključuje tudi mlada generacija, svedba po lastnih možnostih, a s svojim mladost-

nim zagonom in zavzetostjo. Deljal je: »Vloga ZM v teh družbenih odnosih je izredno zahtevna in odgovorna. ZMS je sicer samostojna družbena politična organizacija in tako potrebujemo tudi v prihodnosti. Vendar nam ne bi mnogo pomagalo samo dejstvo, da počivamo na samostojnosti organizacije, da prihajamo do stališč, ki pa jih ne bi usmerjali v vsa tista žarišča, kjer se danes bje in bi se še v večji meri morala biti politična bitka za samoupravo družbene odnose.«

Ob tem pa je Alfred Voh

tudi kritično pripomnil, da pa sedanje razmere še ne zagotavljajo dovolj kakovostnega izvajanja in uresničevanja vseh tistih nalog, ki si jih zastavlja ta organizacija in družba.

Po osmem kongresu ZMS beleži ta organizacija dobre rezultate. Zlasti je važno, da je uspešno množično razbistri mlade delavce, učence, kmetje in mlade ljudi nasploh.

V razpravi so udeleženci povedali več konkretnih predlogov k delovnemu programu RK ZMS oziroma predlagali ustrezne sklepe. Zapisali

bomo nekatera važnejša mnenja: problem kulturne stvarjalnosti in poudarjanja mladinskih delovnih brigad, delo mladinskih interesnih organizacij se mora po moziškem shodu nadaljevati, posameznih skupnih problemov (vzgoja in izobraževanje na primer) bi se mladinska in študentska organizacija morali enotno lotiti, vprašanje mladih deklet in fantov, ki so prišli v naše delovne organizacije iz drugih republik, premajhna notranja povezanost mladinskega gibanja, uveljavljanje mladih ljudi v družbeni življenju mora postati bolj dejansko po manj deklarativno, z občinskimi organizacijami ZMS je potrebno redno poglabljeno (študijsko) sodelovanje, mladinski aktiv v krajinskih skupnostih so se preslabo zaživeli, tudi v mladinskem programu mora najti svoje mesto skrb za varstvo okolja. B. DOLNICA

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

PAR FRANULOVIĆ - GIBERT V POLFINALU

BARCELONA, 23. okt. — Na mednarodnem teniškem prvenstvu Španije sta v četrtfinalni igri parov Franulović in Španec Gibert premagala južnoafričanska Mauda in Avstralka Stona s 6:4, 5:7 in 6:3. V četrtfinalu tekmovala par mešnikov so bili izločeni vsi Avstrali. American Blesien je premagal wimbledonskega zmagovalca Newcomba s 6:4, 6:2 in 6:4, njegov rojak Luis je nadigral Lavverja s 6:2, 6:2, Španec Orantes Rosewala s 6:4 in 7:5. Mladoligan (T) pa Stolla s 6:4 in 6:3.

SODNIKA OKŠODOVALA EKIPO VRHNIKE

TUZLA, 23. okt. — V 3. kolu kvalifikacij za II. zvezno košarkarsko ligo zahodni igralci takole: Industriromont: Vrnika 78:68 (44:39), Ilirija: Croatia 73:49 (34:21), Sloboda: Lokomotiva 90:59 (44:26).

Tekmi slovenskih ekip na stadionu Jedinstva si je ogledalo 1.500 gledalcev. Igralci Vrhnik so se dostojno upirali Industriromontu, po asistenci sodnika, Anastasovskega in Pišica iz Skopja, pa so poraženi zapustili igrišče. Ko je Vrnika v II. polčasu penalovala, sta na sceno stopila sodnika in Vrhničanom ukradla zmago.

Kode za Vrhniko so dosegli: T. Gantar 10, Obid 25, De Gleria 7, B. Kuček 6, Globačnik 16, S. Kuček 4.

Ljubljanska Ilirija je nocoj prvič zmagala, uspeh nad Croatia je zaslužila. Igralci Ilirije so bili vsi časi boljši: se v 1. delu so povedli s 13 količ, prednost pa so povedli po odmoru. Če bi Ilirija igrala še natančneje, bi bil poraz Croatia še hujši; posebno dobro so igrali Stegenšek, M. Macura in Oblak.

Kode za Ilirijo so dosegli: N. veršnik 4, Stegenšek 14, Babnik 2, N. Macura 5, Malavasić 1, M. Macura 17, Pišek 2, Oblak 18, Kogovšek 10.

Industromont.	3	3	0	221:173	6
Sloboda	3	2	1	231:195	4
Lokomotiva	3	2	1	223:221	4
Vrnika	3	1	2	207:209	2
Ilirija	3	1	2	181:205	2
Croatia	3	0	3	167:227	0

H. MUHAMERAGIĆ

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

Sobotni tekmi II. zvezne lige

LJUBLJANA, 23. okt. — Zaradi nedeljskih tekem prvotigašev doma, so v Mariboru in Ljubljani že danes odigrali drugoligaški nogometni tekmi. Slovenski derbi v Mariboru se je končal brez gola, Ljubljana pa je v Šiški izgubila — v množičnem porazu za zaslugi sodnika.

NESPRETNOSTI OKRADENI ŠISKARJI

ŽELEZNIČAR: MERCATOR 0:0

MARIBOR — Športni park na Taboru, vreme sončno in toplo, gledalcev 400, sodnik Milivojevič (Zg).

ŽELEZNIČAR: Ilesič, Rupnik, Majarič, Vrtič, V. (K), Tolič, Verdenik, Lipoglavšek, Rebernak, Kocuvan (Herić), Budimčič, Kapš, MERCATOR: Ahlin (Bregar), Rajčec, Sternenski, Mavrič, Nikolič, Zavrli, Hočlar, Zalar, Ivanković, Milid, Čeb, Kozamernik.

Kljub temu, da je Železnikar obojili prvo točko v letošnjem prvenstvu, so gledalci nezadovoljni, saj niso igrali na Taboru. Nogometaši, kakršnega sta prikazala Železnikar in Mercator, je bil na podzvezni ravni, razburjenih dogodkov pred obema vrata pa je bilo tako malo, da jih lahko pričelimo na prste eno roko. Mariborčani so imeli sicer več od igre, njihovi napadali pa so se tekmovali, kdo bo pred vrati Ahlina in podneje Bregarja bolj nespreden. Edino priložnost so imeli domačini v 80. minuti igre, ko je Lipoglavšek

streljal kot s deome strani. Rebernak pa je z roba kazenskega prostora silovito streljal v levi spodnji kot Mercatorjevih vrat. Toda Bregar je bil na mestu in je v hitrih naporih napadov in prizma-je, da so bili njegovi napadniki blizu voljenemu zadetku. Toda tudi Ljubljani so pred Železnikarjevimi vrati niso posebnih izkazali, saj so zamudili nekaj zares ugodnih priložnosti. Najbolj je imel v 72. minuti Hočlar, ki je iz ugodnega položaja streljal v vratarja Ilesiča, čeprav sta bila nekaj metrov od njega povsem prosta Milid in Kozamernik.

P. KANCLER

OKRADENI ŠISKARJI

LJUBLJANA — STADION V ŠISKI, gledalcev 2500, sodnik Snajder (Zg)

STRELECI: 0:1 — Veljašič (32), 1:1 — Mršič (15), 1:2 — Veljašič (20), 2:2 — Veljašič (20), 2:3 — Čohar (26)

LJUBLJANA: Gobec, Jakopič, Nosan, Jališev, Vugrinec, Zavrli, Skufca, Veljaj, Mršič, Sikavica (Rasković, Iler), Papec.

ORJENT: Bobić, Čelik, Udovčič, Veljašič, Čohar (K), Husić, Skrtić, Brnelc (Tomid).

IZKLJUČENA: Skufca in Čelik v 39. min.

Sodnik kar tekmovalje, kdo bo bolj okradoval Ljubljano, Šiskarji so izgubili tudi to srečanje in zaradi pristanskega zagrebnega sodnika Snajderja, ki je v 2. min. priznal gol gostom, potem ko je Veljašič naredil pravi prekršek nad Zavrliem. Pri rezultatu 2:3 je Sikavica pridrl v kazenski prostor, ko pa je hotel streljati, so ga branilci zrušili, sodnik pa ni

DOLOČENI REPREZENTANTI SFRJ IN SZ

BEograd — Vršilec dolžnosti zveznega kapetana jugoslovanske šahovske reprezentance, Petar Smederevac, je določil reprezentantno, ki se bo 4. novembra v Erevanu pomerila v prijateljskem dvoboju s SZ. V ekipi so Ivković, Matanović, Farrma, Ljubojevič, Minić, Kuračica, Velimirovič in Bukić. Med mladinci nas bodo zastopali Marjanov, Radulović in Barle. Člani sovjetske reprezentance pa so: Keres, Stejn, Gipsilis, Vaganjan, Samković, Kapengut, Kuzmin in Grigorjan ter mladinci Belajski Makarčev in A. Petrovski.

PORAZ LAZAREVIČEVE

BEograd, 23. oktobra — Rezultati 5. kola ženskega državnega prvenstva v šahu: Jovanović: Koren 1:0, R. Svarcer: Kelemen remi, G. Jovanović: Pihalič remi, Živković: Lazarevič 1:0, Agić: Kalchabrenner remi, Rašajski Jovanović 0:1, Belamarić: Sokolova remi, Bošković: K. Apostolskić: Vujanović: Vujanović preki, Košir: Perković preki, v dobljenem položaju za Koširjevo.

ILIRIJA: ALUMINIJ 3:1 (0:1)

LJUBLJANA — Nogometaši Ilirije so si v tekmi SNL priborili zmago šele v drugem polčasu, kajti po prvem delu igre so presenetljivo vodili gostje. Po končani tekmi, na kateri ni manjkalo razburjenih in nespornih dogodkov, je prišlo še do izgovorov med gledalci, ki so hoteli obratovati z nekaterimi igralci ter trenerjem Aluminija.

L. A.

PO DOMAČIH KRAJIH

CERJE — V tekmi II. ZRL je Celje premagalo Split s 15:11 (8:4).

USPEH MILIČEVE

TRST — Mlada namiznoteniška igralca in članica Krata iz Zgornje, Sorja Milič, je dosegla še en velik mednarodni uspeh. Na 3. mednarodnem prvenstvu Španije, ki je bilo v Sevilji, je skupaj z domačinko Lupo in dvojčicami, ki so nastopale na mednarodni parih te bila z Milančano Peizolonom druga. Nekoliko slabše se odrezala med posamezniki, ko je v 1. kolu izgubila s poznajo zmagovalko Lopez Prado s 3:1.

ZMAGALI STRELCI SNEŽNIKA

POSTOJNA — Na 8. prvenstvu SD Gostdar v streljanju v MK puško je sodelovalo 32 tekmovalcev sosednje države. Med njimi je bila najboljša SD Snežnik s 724 krogli, sledijo Uprava Postojna 684 krogli, Knežak 622, Postojna 621, itd.

Med posamezniki je bil najboljši Debevec (Snežnik) 223, sledijo Uprava 213, Zadnik (Cerčica) 209, Zagor (Snežnik) 183, itd.

F. H.

Zadnje vesti

HOKEJ NA LEDU — Avstrijski hokejski sodnik, 41-letni Eduard Dietrich, se je smirno ponesečil na svetem delovnem mestu. Dietrich, zaposlen na železnici, je na grški glavni železniški postaji napaj s tovarski nakladni vlak z vozilci jeklene vrvi, težak 1000 kg. Ko se je zlo-milni opornik, so tovarski odkodčili, Dietrich pa je zvitke skušal zadržati, vendar ga je le ta pokopal pod seboj.

NOGOMET — Sloviti bradski nogometni zvezdnik, Pelec, je te dni dosegel tudi negativni rekord: na prijateljski tekmi svojega kluba, FC Santos, ni dosegel nobenega gola. Pelec tako v enajstih tekmah oziroma 1.600 minutah igre ni zadel v žrno, kar je tudi rekord.

AVTOMOBILIZEM

Samo en avtomobil od 32 je končal 17. reli na Madagaskaru. Domača ekipa Ramanancova-Rokotonindrina z avtomobilom Peugeot 504, ki je edina do-zahtevna, Vladimir Grodovičeva veličastno sprejem.

NOGOMET — Vratar poljske nogometne reprezentance, Vladimir Grovynski, je za rešetkami. V Varšavi so ga zapirli, ker je funija na poti z reprezentanco v Atene tihotapljen, toda še pred vzletom letala so ga zalo-tili. Grovynski bo sešel pet mesecev.

HOKEJ NA LEDU

Kanadčan bo igral v ljubljanski reprezentanci na japonskem turnirju v Sapporu: 25-letni Osamu Wakabajaši je dobil japonsko državljanstvo; v Kanadi je sodil med najbolje vratarje — amaterje. Je.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

ROGERS O OBISKU TITA

Intervju z urednico beograjske televizije

BEograd, 23. okt. (Tanjug) — Pred obiskom predsednika Tita v ZDA je državni sekretar za zunanje zadeve William Rogers sprejel odgovorno urednico televizije Beograd Veroslavo Tadić in ji odgovoril na vprašanja v zvezi z mednarodnim položajem in odnosi med ZDA in Jugoslavijo.

»Družavi ni treba vedno ocenjevati po njihovi velikosti. Bolj jih je treba oceniti po pomenu, ki ga imajo. Ko pa gre za Jugoslavijo, je izjavil Rogers, ima zaradi svoje zgodovine, zemljepisnega položaja in še posebej zato, ker jo vodi predsednik Tito, zelo pomembno vlogo v svetu in še posebno med neuršeniimi državami. Zato me-nimo, da je obisk predsednika Tita v naši državi zelo pomemben.«

To je vrnitev obiska. Kakor veste, je predsednik Nixon lani obiskal Jugoslavijo in prepričani smo, da je bilo to zelo pomembno. Obiska predsednika Tita pa se že vnaprej veselimo.

Rogers je izrazil prepričanje, da se bo predsednik Nixon »zaradi ugleda, ki ga uživa predsednik Tito v sve-

tu, z njim pogovarjal o večini poglavitnih problemov sveta.« Dodal je, da bo govor o nedavnih berlinskih sporazumih in o možnosti za sklicanje konference o evropski varnosti. Za tem bi predsednik Nixon želel, da bi se pogovarjala o napredku, ki je bil dosežen v pogovori SALT t. j. v pogovorih o omejevanju strateškega orožja in brez dvoma tudi o položaju na Bliznjem vzhodu. »Predsednik Tito je bil vedno zelo zainteresiran za Bliznji vzhod in je imel aktivno vlogo v diskusijah o tem področju. To bo tudi tema pogovorov.«

Vsekakor se bo predsednik Nixon želel pogovoriti s predsednikom Titom tudi o tem, kako gleda in kaj pričakuje o svojimi obiskoma v Pekingu in pozneje v Moskvi.

Na vprašanje, če so politični in praktični vzroki ter možnosti za izboljšanje blagovne izmenjave med ZDA in Jugoslavijo, je Rogers odgovoril: »Da, vidim take možnosti. Kot vam je znano, ima Jugoslavija mnogo prijateljev v tej državi — mnogo Američani so po rodu iz Jugoslavije, in menimo, da ni dovolj samo trgovinska izmenjava. Po vsem tem upamo, da bo prišlo v prihodnjih letih do napredka v trgovini in v turizmu. Zeleni bi, da bi več Američanov prišlo v Jugoslavijo, upamo tudi, da bodo tudi Jugoslovani prihajali v Ameriko.«

Ko je govoril o možnostih za mir na Bliznjem vzhodu, je Rogers opozoril na aktivno vlogo ZDA v prizadevanjih, da bi našli mirno rešitev krize na Bliznjem vzhodu in da kot rezultat take njihove aktivnosti že 15 mesecev traja ustavitve ognja.

Kakor vam je znano, je dejal Rogers, zelo aktivno proučujemo možnost, da bi sklenili začasnega sporazum med Egiptom in Izraelom. Prepričani smo, da bi možnosti za sklenitev sporazuma o miru bile dokaj večje, če bi Suezki prekop ponovno odprli, če bi se Izraelci čete umaknile s prekopa in bi ustavile ognja podaljšali za razumno obdobje. Menim, da nazivno vsemu obstoja ne-ka možnost za sklenitev začasnega sporazuma. Ta problema je zelo zapleten zaradi zgodovine tega področja, zaradi njihove sovražnosti in zaradi tega, ker so bile tam v za-

dnjih letih tri vojne. Navzile vsemu pa menimo, da so možnosti za začasnega sporazum in da bi predsednik Tito v tem pogledu lahko odigral zelo pomembno vlogo.

Ko sem srečal predsednika Tita v Etiopiji, — predsednik Naser je bil tedaj še živ, — smo se pogovarjali o tedanji ameriški pobudi. Prepričan sem, da je bil pogovor, ki ga je imel z našim predsednikom Titom s predsednikom Naserjem zares koristen za ustvarjanje ožračja, v katerem je bila sprejeta naša mirova pobuda. Rekel bi, da predsednik Tito tudi v prihodnjih mesecih lahko zelo mnogo prispeva k sklenitvi začasnega sporazuma.«

Kakšen učinek bi lahko imela obiska predsednika Nixona v Pekingu in Moskvi na odnose med velikimi silami, je bilo eno od naslednjih vprašanj Rogers je odgovoril, da si predsednik Nixon prizadeva storiti vse, kar je v njegovi moči, da bi ustvaril ugodnejše ožračje v svetovni in da je cilj njegove politike ustvarjanje pogojev za mir. »Predsednik Nixona, je direktor Rogers, sodnja sedaj v Pekingu z upanjem, da bi ta stik, to komuniciranje izboljšalo naše odnose s Kitajsko in more, da bi se nekoliko povečala trgovina. Vse to bi lahko prispevalo k zmanjšanju napetosti v tem delu sveta. Tega pa ne dela na račun katerekoli druge države. Predsednik je jasno povedal da to ni del politične igre velikih sil ali temu podobno. Vse to dela v iskrenem prepričanju, da se tako ustvarja ugodnejše ožračje v svetu.«

»Podobno je tudi z njegovim stališčem do Sovjetske zveze. Po sklenitvi sporazuma o Berlinu in napredku v

pogovorih o omejitvi strateške oborožitve, je predsednik Nixon prepričan, da so sedaj dobri pogoji za diskusijo s sovjetskimi voditelji o ugodnejšem ožračju v Evropi. Tudi mi se bomo pogovarjali o možnostih za konferenco o evropski varnosti, za medsebojno in uravnoteženo zmanjševanje vojaških sil v Evropi, t. j. o problemih, ki so ustvarili veliko zaskrbljenost v svetu. Prepričan sem namreč, da bi to napetost lahko zmanjšali, če bi prišlo do omejitve konference in zmanjšanja vojaških sil v Evropi.

V odgovoru na neka vprašanja, je Rogers dejal, da naj razvite države storijo vse, kar je v njihovi moči, da odprejo svoja tržišča manj razvitem ZDA imajo na tem področju narediti, kar je v njihovi moči. »V tem trenutku, kot vam je znano, imamo tudi mi ekonomski problem in še posebej monetarni. Vendar upamo, da bomo lahko odprli svoje tržišče za države v razvoju, ker si bodo te države, ko bodo imele boljše tržišče in ugodnejše cene za svoje proizvode, lahko pomagale same sebi. Izrazil je upanje, da bo v dveh do treh letih ameriško tržišče bolj odprto za manj razvite države.

Intervju je sekretar za zunanje zadeve William Rogers končal z naslednjimi besedami: »Želim bi še povedati Jugoslovanom, da se zelo veselimo obiska predsednika Tita.

Predsednik Nixon zelo upošteva predsednika Tita. Odnosi med Jugoslavijo in ZDA so dobri. Stori bomo vse, kar je v naši moči, da bi bil ta obisk uspešen in se ga iskreno veselimo.

Izražamo naše prisrčne in tople pozdrave jugoslovanskemu narodu in prepričani smo, da bo ta obisk izredno uspešen.«

POKLON JUNAČINA

Začetek slovesnosti v Šentjanžu

ŠENTJANŽ, 23. okt. — Kosmačevi stih »Milan Majcen, Janči Mavželj, dve imeni, srce eno, domovini in svobodi izročeno« na podnožju spomenika, ki ga bodo odkrili jutri dopoldne sredi Šentjanža. Kraj je ves v zastavah, dokončujejo zadnja dela, da bo Šentjanž lahko kot preroben sprejel goste, ki se bodo prišli pokloniti spominu teh dveh velikih sinov dolenske zemlje.

Danes so spomin obeh junakov počastili pri osnovni šoli, kjer so odkrili portreta na marmornatem stebru, delo domačine, akademskega kiparja Julija Renka. Portreta je odkril Franci Kolarič, nekdanji komisar Gubčeve brigade, učenci Šentjanjske osnovne šole, ki nosi Majcenovo ime, pa so izvedli krajši kulturni spored.

Slovesnost, kateri je prisostvovala tudi mati Jančica Mavželja, se je nadaljevala v Murnah, vesnici nad Šentjanžem, kjer se je 28. in 29. oktobra 1941. leta odigral edinstven, neenak boj dveh rodov Ljubov z bataljonom Nemcev.

Na ta dogodek bodo spominjali delno restavrirani zidovi hiše in odlika portretov, postavljena na mestih, kjer sta oblačila preresešana s krogli. Na njiju bo spominjal tudi spomenik sredi Šentjanža, ki ga bo jutri dopoldne odkril predsednik republiške konference SZDL Janž Vipotnik. M. L.

DELO

Izdaja in tiska CGP DELO, Ljubljana, Tomšičeva 1-3. Urednik tedenske izdaje JAKA STULAR — Telefon 23-522 do 23-528 — Oglasa služba Ljubljana, Šubičeva 1, telefon 31-398 — Oddelke za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje naročnike 311-897, poštni predal 23 — Ekspedit telefon 321-439 — brzojavni brega književništva Ljubljana 501-1 167/2 — Me-naslov Delo Ljubljana — Žire račun pri službi druž-sečna naročnina 30 dinarjev, za zasebnike 25 di-narjev — Rokopisov ne vračamo.

DVIGALCI ZA NASLOVE V CELJU

LJUBLJANA — V organizaciji TVD Parizan Celje bo v nedeljo, 24. t. m. republiško člansko prvenstvo v dviganju uteži za posameznike. Več ko 50 dvigalcev se bo pomerilo v vseh devetih kategorijah. Dopoldne ob 10 uri bodo tekmovali v prvih štirih kategorijah, popoldne ob 16 uri pa v naslednjih petih skupinah.

Ekipa se bodo borila še za naslov ekipnega prvaka SNS.

SOL — MOSKI
IZOLA: KOVINAR 3:1